

Svitavy – životní prostředí 2008

**Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy**

červen 2009

Svitavy – životní prostředí 2008

Zpracoval
Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

červen 2009

AUTOŘI A SPOLUPRACOVNÍCI

Celková redakce:

Ing. M. Antoš

Zpracovatelé:

OVZDUŠÍ

Ing. I. Kosinová (1A), Ing. V. Uhlíř (1B), L. Pavliš (1C.1), Mgr. D. Šimek (1C.2)

VODA

Ing. M. Antoš (2.1, 2.4, 2.5), Ing. M. Novotný (2.2.1), Ing. B. Kolaříková (2.2.2), V. Erbes (2.3),
Ing. I. Kosinová (2.6), J. Zámečník (2.7)

MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

H. Gregorová (3.1, 3.5, 3.6, 3.7), Ing. R. Karlíková (3.3), R. Klíč (3.2), Ing. J. Vinkler (3.4)

ODPADY

Ing. P. Čermák (4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7), Ing. J. Gestinger (4.3)

ZVÍŘATA KOLEM NÁS

Petra Křížová (5.1), J. Zelený (5.2, 5.3), Mgr. J. Mach (5.4), Ing. J. Procházka (5.5)

DODATKY

Ing. M. Antoš (6.1, 6.3), MUDr. B. Havel (6.3), Mgr. J. Mach (6.4.1), J. Zelený (6.4.2), Ing. R. Karlíková (6.2), Petra Křížová (6.5, 6.6)

ZÁVĚR

Ing. M. Antoš (7)

OBRÁZKY

Žáci svitavských základních škol v rámci soutěže "Ekoznámka 2009". Vyhodnocení provedla firma MS STUDIO.

Děkujeme všem organizacím, které přispěly svými údaji ke zpracování ročenky. Uvádíme je jako zdroj u jednotlivých tabulek a obrázků.

Grafická úprava: Petra Křížová, Ing. Iva Kosinová

Text neprošel jazykovou úpravou.

Obsah

ÚVOD	7
1. OVZDUŠÍ	11
1.A OVZDUŠÍ – EMISE	11
1A.1 KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ.....	11
1B.1 KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008.....	15
1B.2 TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU.....	20
1B.3 SOUHRN	22
1.C OVZDUŠÍ – OSTATNÍ	24
1C.1 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2008.....	24
1C.2 PROJEKT GLOBE VE MĚSTE SVITAVY.....	27
2. VODA	31
2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ	31
2.1.1 AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA DOKONČENÍ PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH ..	31
2.1.2 PROJEKT NA PROTIPOVODŇOVÁ A PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ VE SPRÁVNÍM OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ MĚSTA SVITAVY	33
2.1.3 VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ.....	33
2.2 PITNÁ VODA	34
2.2.1 ZPRÁVA O STAVU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2008	34
2.2.2 KVALITA PITNÉ VODY	37
2.3 ODPADNÍ VODA	39
2.3.1 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE	39
2.3.2 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD	39
2.4 TRANSFORMACE VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY MĚSTA SVITAVY, SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY A S.R.O VODA A SPORT	46
2.5 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2009	47
2.6 RYBÁŘSKÉ LÍSTKY	48
2.7 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2008	49
3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA	53
3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES	53
3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELENĚ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2008	54
3.2.1 PÉČE O VEŘEJNOU ZELENĚ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2008	54
3.2.2 ZHODNOCENÍ STAVU ZELENĚ.....	55
3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND	55
3.4 MĚSTSKÉ LESY	57
3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ	60
3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU	60
3.6.1 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY.....	61
3.6.2 ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY	62
3.6.3 NATURA 2000.....	63
3.6.4 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY	63
3.7 PAMÁTNÉ STROMY	64
4. ODPADY	69
4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY	69
4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)	69

4.3. DOPAD KRIZE I NA TRŽDĚNÍ ODPADŮ	71
4.4 ODVOZ A ODSTRAŇOVÁNÍ KOMUNÁLNÍHO ODPADU	71
4.5 POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2008	72
4.6 KONTROLA PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB OPRAVNĚNÝCH K PODNIKÁNÍ	73
4.7 INFORMACE O SPOLEČNOSTI EKO-KOM a.s.	73
4.8 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ	74
5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS	79
5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ.....	79
5.2 ZÁCHRANNÁ STANICE A EKOCENTRUM ZELENÉ VENDOLÍ.....	79
5.3 NALEZLI JSTE VOLNĚ ŽIJÍCÍHO ŽIVOČICHA A JSTE PŘESVĚDČENI, ŽE POTŘEBUJE POMOC?81	
5.4 ZOOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI ROKU 2008 – NOVÝ DRUH BROUKA SLUNĚČKA I NA SVITAVSKU	
81	
5.5 ZVĚŘ VYSKYTUJÍCÍ SE V HONITBÁCH SPRÁVNÍHO OBVODU MĚSTA SVITAVY	82
6. DODATKY	87
6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY	87
6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY	93
6.3 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ.....	94
6.3.1 OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI	94
6.3.2 KVALITA PITNÉ VODY	95
6.3.3 KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ.....	95
6.3.4 OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM.....	96
6.3.5 OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE.....	96
6.3.6 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ	96
6.3.7 OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI.....	97
6.3.8 BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ	97
6.4 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE	98
6.4.1 ČINNOST ZO ČSOP „RYBÁK“ V ROCE 2008	98
6.4.2 ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ	99
6.5 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2008.....	99
6.6 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY	101
6.6.1 VÍTE, ŽE	101
6.6.2 NEZAMĚSTNANOST VE SVITAVÁCH.....	101
6.6.3 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY	101
7. ZÁVĚR	105
7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008.....	105
7.1.1 VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008	105
7.1.2 PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH.....	106
7.1.3 OČEKÁVANÝ VÝVOJ.....	108
7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK	110

„Ekoznámka 2009“ – Vítěz bez rozdílu kategorie

Pochop Martin, ZŠ Sokolovská

ÚVOD

Ročenka Svitavy – životní prostředí 2008 je zpracována tak, aby podala souhrnnou informaci o stavu životního prostředí ve Svitavách. Ročenka 2008 je již čtrnáctou publikací. Prvních třináct dílů bylo postupně věnováno letem 1995-2007.

Je určena nejen orgánům městské a státní správy, ale i široké odborné i laické veřejnosti.

Obsah ročenky je členěn podle jednotlivých složek prostředí: ovzduší, voda, městská a příměstská krajina, odpady a zvířata kolem nás. Další údaje jsou obsaženy v tematicky různorodých dodatcích. Závěr a shrnutí tvoří zpráva o životním prostředí za rok 2008.

Kapitola ovzduší je členěna do třech hlavních oddílů, A – zdroje znečištění (emise), B – hodnocení kvality ovzduší na základě měřených údajů (imise) a C – ostatní související informace o meteorologické situaci.

V kapitole voda jsou úvodní kapitoly věnovány protipovodňovým opatřením, ceně vodného a stočného i provozování vodovodu a kanalizace. Další část popisuje postup při vydávání rybářských lístků a provoz plaveckého bazénu a koupaliště.

V kapitole městská a příměstská krajina jsou uvedeny informace o povolování kácení dřevin, veřejné zeleni, ochraně zemědělského půdního fondu, městských lesích, programu na podporu ošetřování význačných stromů ve Svitavách, významných prvcích v krajině v okolí města a památným stromům v okolí města.

Kapitola odpady je věnována problematice odpadového hospodářství, činnosti státní správy a samosprávy.

V kapitole zvířata kolem nás je popsán neradostný osud opuštěných psů ve městě a stanice pro záchranu volně žijících zvířat ve Vendolí u Svitav. Závěr této kapitoly je věnován ornitologii.

V kapitole dodatky je zařazena informace o působnosti odboru životního prostředí (OŽP), informace o činnosti ekologické komise Rady města Svitavy, ochraně veřejného zdraví, nezávislých ekologických organizací působících ve Svitavách a investicích do životního prostředí. Navíc jsou připojeny statistické údaje o Svitavách.

Závěr tvoří souhrnná zpráva o životním prostředí ve Svitavách v roce 2008.

Pro zpracování ročenky byly využity údaje z databáze OŽP, ale i řada dalších podkladů poskytnutých různými institucemi. Věříme, že i letošní čtrnáctý díl ročenky splní svůj cíl a přinese cenné informace všem zájemcům o problematiku životního prostředí ve Svitavách.

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Ovzduší

Tereza Vyjídáčková, ZŠ Riegrova

1. OVZDUŠÍ

1.A OVZDUŠÍ – EMISE

1A.1 KATEGORIE ZDROJŮ ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

Podle zákona číslo 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (dále jen zákon o ochraně ovzduší), v platném znění, se zdroje znečišťování ovzduší člení podle tepelného výkonu a míry vlivu technologického procesu na kvalitu ovzduší.

Zdroje znečišťování ovzduší jsou mobilní (dopravní prostředky, nesilniční mobilní stroje, přenosná nářadí vybavená spalovacím motorem, atd.) a stacionární.

Stacionární zdroje se dělí podle míry svého vlivu na kvalitu ovzduší na kategorie: zvláště velké, velké, střední a malé nebo podle technického a technologického uspořádání. Jde o zařízení spalovacích technologických procesů, ve kterých se oxidují paliva za účelem využití uvolněného tepla (spalovací zdroje), spalovny odpadů a ostatní stacionární zdroje (benziny, lakovny, zemědělská družstva, atd.).

Základní charakteristika jednotlivých skupin spalovacích zdrojů je uvedena v tabulce 1A.1.

Množství emisí tří základních látek znečišťujících ovzduší, tuhých látek, oxidu siřičitého a oxidů dusíku z velkých a středních zdrojů v kalendářním roce 2008 je uvedeno v tabulce 1A.2. Zde je provedeno zároveň srovnání se stavem v letech 1995 – 2007. U malých zdrojů znečišťování ovzduší nejsou emise sledovány.

Tab. 1A.1 Přehled kategorií spalovacích zdrojů znečišťování ovzduší

Druh zdroje znečišťování	Charakteristika	Příslušný orgán ochrany ovzduší
Zvláště velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším.	ČIŽP Hradec Králové
Velké zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu vyšším než 5 MW do 50 MW.	ČIŽP Hradec Králové
Střední zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW.	ČIŽP Hradec Králové
Malé zdroje	Spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW.	Městský úřad Svitavy

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 1A.2 Celkové emise tří základních znečišťujících látek podle kategorií spalovacích stacionárních zdrojů ve Svitavách v roce 1995 – 2008 (t. rok⁻¹)

Rok	Velké zdroje			Střední zdroje		
	Tuhé látky	SO ₂	No _x	Tuhé látky	SO ₂	NO _x
1995	66,7	271,9	65,9	38,8	44,0	11,0
1996	56,6	228,2	76,4	3,1	2,5	1,9
1997	23,2	182,6	58,8	1,9	1,2	2,0
1998	23,9	218,8	61,3	0,8	0,1	3,4
1999	16,5	104,2	41,8	0,6	0,1	2,0
2000	10,7	20,8	26,4	1,3	1,5	11,3
2001	7,0	3,0	28,3	1,3	1,5	11,3
2002	2,3	1,6	5,6	3,4	4,7	8,5
2003	7,4	12,2	26,9	3,4	5,7	8,1
2004	8,9	6,2	27,1	3,2	5,4	8,3
2005	8,8	31,9	50,4	2,2	9,4	8,6
2006	12,4	25,1	33,1	1,8	12,4	7,9
2007	13,4	25,1	41,6	0,7	1,0	8,6
2008				1,9	1,0	6,9

Zdroj: KrÚ Pk, OŽP MěÚ SY

1A.1.1 STACIONÁRNÍ ZDROJE ZNEČIŠŤOVÁNÍ OVZDUŠÍ

1A.1.1.1 ZVLÁŠTĚ VELKÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším bez přihlídnutí ke jmenovitému tepelnému výkonu.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší Krajskému úřadu Pardubického kraje.

Do této kategorie není žádný zdroj nacházející se na území města zařazen.

1A.1.1.2 VELKÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 5 MW do 50 MW a jiné ostatní velké stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády číslo 615/2006 Sb., a vyhláška MŽP ČR číslo 356/2002 Sb. Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší Krajskému úřadu Pardubického kraje. Na území města se vyskytuje 8 zdrojů této skupiny. V tabulce 1A.3 jsou uvedeny celkové emise znečišťujících látek této kategorie velkých zdrojů v kalendářním roce 2008 ve Svitavách. V tabulce 1A.4 je pak uvedena spotřeba paliv a surovin ve sledovaném období kalendářního roku 2008.

Tab. 1A.3 Celkové emise znečišťujících látek ve Svitavách v roce 2008 – velké zdroje

Znečišťující látka	Emise (t. rok ⁻¹)
Tuhé znečišťující látky	
Oxid siřičitý	
Oxidy dusíku	
Oxid uhelnatý	
Organické látky – VOC	

Zdroj: KrÚ Pk

Tab. 1A.4 Spotřeba paliv a surovin ve Svitavách v roce 2008 – velké zdroje (t, m³)

Palivo	NH, Ř	Dřevo	Koks	HUTR	LTO	ZP
Spotřeba						

Zdroj: KrÚ Pk

Vysvětlivky:

NH,Ř ... nátěrové hmoty a ředidla

HUTR ... hnědé uhlí tříděné

LTO ... lehký topný olej

ZP ... zemní plyn

1A.1.1.3 STŘEDNÍ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu od 0,2 MW do 5 MW a jiné ostatní střední stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády číslo 615/2006 Sb. a vyhláška MŽP ČR číslo 356/2002 Sb.

Na území města se v této skupině vyskytuje 45 provozovatelů této skupiny.

V tabulce 1A.5 jsou uvedeny celkové emise znečišťujících látek ve Svitavách v kalendářním roce 2008.

Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, odkladu nebo prominutí části poplatku přísluší obecním úřadům obcí s rozšířenou působností.

V tabulce 1A.6 je pak uvedena spotřeba paliv ve sledovaném období kalendářního roku 2008.

Tab. 1A.5 Celkové emise znečišťujících látek ve Svitavách v roce 2008 – střední zdroje

Znečišťující látka	Emise (t. rok ⁻¹)
Tuhé látky	1,992
Oxid siřičitý	1,039
Oxidy dusíku	6,934
Oxid uhelnatý	18,867
Organické látky	2,025

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 1A.6 Spotřeba paliv ve Svitavách v roce 2008 – střední zdroje (t, m³)

Palivo	Dřevo	Koks	HUTR	ZP	LTO
Spotřeba	180	0	66,8	4.675,490	0

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Vysvětlivky:

HUTR ... hnědé uhlí tříděné

LTO ... lehký topný olej

ZP ... zemní plyn

1A.1.1.4 MALÉ STACIONÁRNÍ ZDROJE

Tuto skupinu tvoří spalovací zdroje o jmenovitém tepelném výkonu nižším než 0,2 MW a jiné ostatní malé stacionární zdroje, jejichž rozdělení řeší nařízení vlády číslo 615/2006 Sb., a vyhláška MŽP ČR číslo 356/2002 Sb. Rozhodování o vyměření poplatku za znečišťování ovzduší, přísluší obcím.

Poplatky za malé zdroje znečišťování ovzduší řeší zákon číslo 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). Povinnost

platit poplatky se vztahuje na právnické a fyzické osoby oprávněné k podnikání provozující malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší (dále jen provozovatelé).

Povinnost podat oznámení provozovatele malého zdroje znečišťování ovzduší do 31. března po skončení poplatkového období dle ust. § 19 odst. 16 zákona mají ti provozovatelé, kteří u spalovacích zdrojů nad 50 KW jako palivo používají černé uhlí, hnědé uhlí, lehký topný olej s obsahem síry nad 0,1%.

V případě, že provozovatel oznamovací povinnost nesplní do stanoveného termínu, uloží mu příslušný orgán ochrany ovzduší dle ust. § 40 odst. 5 zákona pokutu ve výši od 500 Kč do 20.000 Kč.

Orgány obce rozhodují o výši poplatků za malé zpoplatněné zdroje znečišťování ovzduší. Výši poplatků řeší příloha č. 1 zákona. Stanovené poplatky jsou příjmem obce a musí být účelově vázány k ochraně životního prostředí v obci.

Za poplatkové období roku 2008 bylo ve Svitavách zpoplatněno 8 malých zdrojů znečišťování ovzduší. Ostatní provozovatelé, kteří splňují podmínky dané v příloze č. 2 zákona (viz. uvedeno výše), tuto povinnost nemají. V roce 2009 bylo za poplatky stanoveno celkem 27. 600,- Kč.

Množství paliva spotřebovaného v malých zdrojích je uvedeno v tabulce 1A.7. Do přehledu nejsou však zařazeny ty domácnosti, které využívají jiný druh paliva než zemní plyn. Je to způsobeno tím, že nejsou k dispozici průkazné údaje o spotřebě paliv v těchto zdrojích.

Tab. 1A.7 Spotřeba paliv ve Svitavách v roce 2008 malé zpoplatněné zdroje (t, m³)

Zdroj	Počet zdrojů	NH, Ř (kg)	HU	LTO (l)	ZP
Provozovny	13	1 737,9	126,4	3 464	*

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Vysvětlivky: *) ... nesledováno

NH, Ř ... nátěrové hmoty a ředidla

HUTR ... hnědé uhlí tříděné

LTO ... lehký topný olej

ZP ... zemní plyn

Zemní plyn je označován za palivo, které nejméně ze všech fosilních paliv znečišťuje životní prostředí. Aby toto tvrzení bylo skutečně pravdou, je vedle minimalizace dopadů na životní prostředí při využívání zemního plynu nutné omezit na minimum všechny negativní vlivy v průběhu těžby, úpravy, skladování a dopravy zemního plynu k zákazníkům.

V tabulce 1A.8 jsou uvedeny počty zákazníků podle jednotlivých kategorií včetně jejich spotřeby zemního plynu za rok 2008 v normálních metrech kubických.

Tab. 1A.8 Spotřeba plynu ve Svitavách

Kategorie zákazníků	Počet zákazníků	Spotřeba ZP (v nm ³)
Domácnosti	5 992	6 091 312
Maloodběr	558	3 864 918
Velkoodběr	29	16 485 176
Celkem	6 579	26 441 406

1A.1.2 MOBILNÍ ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ OVZDUŠÍ

Mobilní zdroje, zejména automobilová doprava, jsou významným znečišťovatelem ovzduší ve městech.

Podíl zdrojů této kategorie na celkových emisích ve Svitavách však není sledován.

Pro zajímavost jsou v tabulce 1A.9 uvedeny údaje o dopravě za celý okres Svitavy a obce ORP Svitavy v období 2003-2008.

Počet automobilů ve Svitavách není samostatně sledován.

Tab. 1A.9 Doprava – vybrané charakteristiky za období 2003 – 2008

Rok	Celkový počet vozidel za ORP Svitavy (ks)	Počet osobních automobilů za ORP Svitavy (ks)	Počet dopravních nehod za okres Svitavy (celkem/smrtelných/těžkých/lehkých)	Škody vyčíslené Policií ČR za okres Svitavy (mil. Kč)
2003	17.058	9.486	237/2/5/43*)	6.333.100*)
2004	17.658	9.722	1362/20/66/355	66.463.500
2005	18.075	9.941	200/1/5/36*)	71.957.400*)
2006	18.850	12.837	1321/15/37/314	63.770.300
2007	19.554	11.351	1254/15/50/297	62.941.400
2008	19.257	12.065	980/18/27/281	61.658.700

Zdroj: odbor dopravy MěÚ SY, Policie ČR

Pozn.: *) údaje za ORP Svitavy

1B.1 KVALITA OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008

1B.1.1 SLEDOVÁNÍ KVALITY OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH

Hodnocení imisní situace ve městě Svitavy se opírá o data poskytovaná měřicí stanicí MLU č. ISKO 1195. Jedná se o automatickou stacionární stanici s reprezentativností příměstského měřítka (1 – 5 km), která je klasifikována dle kritérií mezinárodní sítě měřících stanic EUROAIRNET jako požadovaná pro městskou obytnou zónu. Stanice byla zřízena ministerstvem zdravotnictví ČR v rámci projektu „Systém monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ČR ve vztahu k životnímu prostředí: Subsystém č. 1 – zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší“. Stanice byla v souvislosti s reorganizací hygienické služby převedena k 1. lednu 2003 do majetku Zdravotního ústavu se sídlem v Pardubicích (ZUPU).

V současné době je jednou z 37 měřících stanic provozovaných zdravotními ústavu. Tyto měřicí stanice, zapojené do monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k ovzduší, jsou také součástí Informačního systému kvality ovzduší Českého hydrometeorologického ústavu (ISKO).

Vybavení stanice:

- analyzátor oxidu siřičitého ML 9850 (UV fluorescence, rozsah měření 3 až 3000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor oxidů dusíku ML 9841 (chemiluminiscence, rozsah měření 2 až 2000 $\mu\text{g}/\text{m}^3$)
- analyzátor TEOM 1400a pro měření suspendovaných prachových částic frakce PM10 (vibrační váha) ve spojení s ACCU jednotkou pro zachyt suspendovaných prachových částic frakce PM10 k následné analýze na obsah vybraných kovů

vzhledem k nedostatku finančních prostředků na projekt monitoring ovzduší nebyla vybavena meteorologickou růžicí pro měření klimatických parametrů.

Měřené okamžité imisní koncentrace sledovaných škodlivin jsou ukládány ve formě půlhodinových průměrných koncentrací do denních datových souborů. Datové soubory lze softwarově vyhodnocovat jako hodinové, tříhodinové, osmihodinové a dvacetičtyřhodinové (denní) imisní koncentrace sledovaných látek. Data jsou v přesně stanoveném formátu předávána na Státní zdravotní ústav Praha, kde jsou ukládána do centrální databáze.

Náklady spojené s provozem AMS MLU v roce 2008 činily v Kč:

Pravidelný roční servis stanice (MLU Bratislava)	101 983,-
Spotřební materiál (MLU Bratislava)	2 820,-
Zajištění kalibračních auditů (SZÚ Praha)	19 611,-
Ostatní náklady (energie, telekomunikace, pojištění, opravy HW, ...)	54 700,-
Práce odborných pracovníků	57 600,-
Celkové náklady	236 714,-

Celková částka na provoz automatické měřicí stanice MLU č. 1195 ve Svitavách ve srovnání s minulým rokem opět mírně vzrostla. :

2006	229 920,- Kč
2007	234 660,- Kč
2008	236 714,- Kč

1B.1.2 ZNEČISTĚNÍ OVZDUŠÍ VE SVITAVÁCH PLYNNÝMI ŠKODLIVINAMI A PRACHEM

Znečištění ovzduší ve městě Svitavy bylo za sledované období posuzováno na základě imisních limitů stanovených přílohou č. 1 k Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší. Hodnoty imisních limitů včetně mezí tolerancí pro hlavní znečišťující látky v ovzduší jsou vzhledem k jejich stanovenému vývoji a účelu vyhlášení uvedeny pro rok 2008 v tabulce 1B.1.1.

V tabulkách 1B.1.2 až 1B.1.4 jsou pak uvedeny četnosti překročení sledovaných znečišťujících látek v roce 2008 ve vztahu k platným imisním limitům.

Tab. 1B.1.1 Hodnoty imisních limitů, přípustné četnosti jejich překročení a meze tolerance pro vybrané látky znečišťující ovzduší dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č.597/2006 sb. údaje platné pro rok 2008 ve vztahu k ochraně zdraví lidí.

Hodnota imisního limitu pro	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok	Maximální denní osmihodinový průměr *
hodnota imis. limitu pro SO₂	350 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok	125 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok	-	-
mez tolerance pro SO ₂	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro NO₂	200 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok	-	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro NO ₂	20 µg.m ⁻³	-	6 µg.m ⁻³	-
hodnota imis. limitu pro suspendované částice PM₁₀	-	50 µg.m⁻³ nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok	40 µg.m⁻³	-
mez tolerance pro susp. částice PM ₁₀	-	-	-	-
hodnota imis. limitu pro CO	-	-	-	10 000 µg.m⁻³
mez tolerance pro CO	-	-	-	-

Hodnoty imisních limitů jsou vyjádřeny v µm.m⁻³ a vztahují se na standardní podmínky (teplota 293,15 K a atmosférický tlak 101,325 kPa).

* Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, to jest první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 hod. předešlého dne a 01:00 hod. daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin.

Tab. 1B.1.2 Oxid siřičitý (SO₂)

	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za 24 hodin
počet naměřených hodnot	8068	350
imisní limit (µg.m ⁻³)	350 ^{*)}	125 ^{#)}
počet hodnot přes limit	1	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

*) nesmí být překročen více než 24krát za kalendářní rok

#) nesmí být překročen více než 3krát za kalendářní rok

Tab. 1B.1.3 Oxid dusičitý (NO₂)

	Aritmetický průměr za 1 hodinu	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	8317	1
imisní limit (µg.m ⁻³)	200 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	0	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

*) nesmí být překročen více než 18krát za kalendářní rok

Tab. 1B.1.4 Suspendované částice (PM_{10})

	Aritmetický průměr za 24 hodin	Aritmetický průměr za kalendářní rok
počet naměřených hodnot	257	1
imisiční limit ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	50 ^{*)}	40
počet hodnot přes limit	4	0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

Pozn.: *) nesmí být překročen více než 35krát za kalendářní rok

V rámci projektu MZd ČR „Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva ve vztahu k životnímu prostředí“ jsou pravidelně od roku 1994 sledovány AMS MLU ve Svitavách Lánech (ul. Hraniční u bývalého „DOMU SLUŽEB“) krátkodobé, denní, měsíční a roční (IHr) aritmetické průměry koncentrací hlavních znečišťujících látek. Pro informativní přehled vývoje kvality ovzduší ve městě jsou údaje vyhodnocené jako měsíční a roční aritmetický průměr za období minulého roku doplněny o údaje zpětně za posledních 10 let, a to v tabulkách 3.1 až 3.4. Údaje o kvalitě ovzduší jsou od roku 2003 vyhodnoceny dle nově platné legislativy, dané Nařízením vlády č. 350/2002 Sb. ze dne 3.7.2002, kterým se stanoví imisiční limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší v platném znění a následně Nařízením vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006.

Tab. 1B.1.5 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidu siřičitého SO_2 ve Svitavách od roku 1996 ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)

Měsíc	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Leden	71,5	86,0	27,7	19,1	25,4	27,5	24,0	14,5	22,3	11,1	31,4	9,7	11,8
Únor	72,9	31,9	33,0	21,0	14,5	20,1	12,3	21,6	15,1	19,2	21,3	10,5	11,0
Březen	41,9	25,0	21,8	15,2	12,4	14,9	11,8	13,4	13,3	15,2	15,2	11,2	9,1
Duben	17,9	19,2	20,0	10,2	10,2	10,2	12,3	7,5	9,2	9,3	8,4	9,4	9,1
Květen	9,3	11,6	15,0	7,8	7,2	7,0	5,5	4,5	7,7	7,0	7,2	7,4	7,7
Červen	7,8	12,6	15,1	6,8	6,9	6,2	5,4	4,5	7,0	7,2	7,5	6,8	7,4
Červenec	4,5	11,0	7,3	7,2	5,5	5,5	5,1	4,0	6,8	7,3	7,6	6,4	7,1
Srpen	5,1	12,7	8,0	6,9	6,5	5,8	5,4	4,3	7,2	7,3	6,0	7,8	7,0
Září	12,2	17,3	8,3	8,3	7,9	6,6	6,0	7,5	7,9	7,6	8,2	7,6	5,9
Říjen	12,6	22,3	10,0	12,0	10,1	8,1	7,7	10,4	8,5	10,1	8,7	9	8,5
Listopad	18,3	29,5	23,9	20,0	12,3	12,9	10,8	12,7	11,2	12,1	9,5	9,5	8,1
Prosinec	63,1	26,2	32,8	20,0	18,5	20,5	19,9	18,1	13,1	14,1	10,8	10,7	15,3
IHr	28,1	25,7	18,6	12,8	11,4	12,1	10,6	10,3	10,8	10,6	11,8	8,8	9,0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1B.1.6 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidů dusíku NO_x ve Svitavách od roku 1996 ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)

Měsíc	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Leden	52,5	54,4	37,4	32,3	53,7	46,3	55,0	40,0	59,8	43,4	76,0	39,7	47,3
Únor	56,4	41,6	59,5	41,9	39,4	63,8	35,1	66,4	48,4	51,5	52,6	42,8	55,9
Březen	31,1	37,8	29,6	39,5	33,1	37,1	40,8	54,5	41,8	50,2	46,7	55,9	36,9
Duben	29,7	22,0	31,3	33,6	30,6	28,3	40,1	38,3	38,0	32,8	34,7	44,5	40,0
Květen	17,8	15,9	26,3	23,1	27,5	21,3	27,4	26,7	29,1	22,7	26,7	32,0	30,8
Červen	17,0	16,0	21,9	23,6	24,4	21,0	25,8	25,9	26,7	18,2	28,2	29,3	27,1
Červenec	13,9	15,7	19,4	24,8	22,1	20,9	23,8	27,4	24,6	25,2	29,9	25,8	24,7
Srpen	19,0	27,0	24,6	30,8	26,5	27,8	27,1	31,1	29,5	30,4	25,9	32,8	31,6
Září	18,3	32,9	34,3	37,7	35,2	27,7	35,7	49,4	37,2	40,3	39,4	38,1	43,8
Říjen	31,3	39,9	27,5	41,1	37,3	45,5	43,6	39,3	44,2	57,1	55,3	52,9	50,3
Listopad	39,8	64,4	49,4	55,3	39,4	50,8	52,4	48,6	47,8	52,3	46,0	40,6	42,7
Prosinec	53,5	36,8	47,0	42,7	39,4	53,5	53,0	53,3	56,3	44,8	54,7	44,9	37,3
IHr	31,7	32,1	34,0	35,5	34,2	36,7	38,3	41,7	40,3	39,1	43,0	39,9	39,0

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1B.1.7 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací oxidu dusičitého NO_2 ve Svitavách od roku 1996 ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)

Měsíc	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Leden	33,8	38,1	23,4	23,9	36,6	29,3	35,6	27,1	35,8	30,5	40,8	24,0	26,9
Únor	40,8	27,3	35,7	27,4	27,6	32,3	22,8	40,4	28,4	35,9	34,7	28,0	30,8
Březen	25,8	23,7	21,4	29,9	23,6	27,2	27,0	36,6	27,3	32,8	32,7	32,1	24,2
Duben	23,6	15,3	22,7	25,0	22,1	20,4	28,2	27,8	25,3	20,1	25,3	28,8	25,9
Květen	14,8	12,1	19,4	17,2	19,3	15,8	19,6	20,9	19,6	12,8	19,9	22,3	19,9
Červen	14,3	11,6	16,5	16,9	18,3	15,0	18,3	20,2	17,9	10,2	19,9	20,4	17,2
Červenec	12,4	11,1	14,8	17,6	16,0	15,7	17,2	20,5	16,2	14,8	21,5	18,4	16,2
Srpen	17,8	18,2	18,3	20,7	19,1	19,1	18,9	23,3	18,6	17,5	18,0	22,9	18,0
Září	17,6	18,2	23,0	24,0	22,6	20,0	22,7	30,6	22,0	23,0	22,1	22,4	26,0
Říjen	24,0	22,2	20,6	24,5	24,7	28,3	25,3	24,5	24,9	30,9	29,0	26,4	28,4
Listopad	25,4	26,2	30,1	33,5	25,0	30,0	29,5	28,0	25,3	33,6	26,7	25,1	25,9
Prosinec	32,5	22,7	27,7	29,1	25,5	31,8	30,9	30,6	30,5	27,3	30,3	26,9	23,4
IHr	23,6	20,6	22,8	24,1	23,4	23,7	24,6	27,5	24,3	24,1	26,7	24,8	23,6

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

Tab. 1B.1.8 Měsíční a roční aritmetické průměry koncentrací suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ ve Svitavách od roku 1996 (μg.m⁻³)

Měsíc	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Leden	68,3	61,4	32,2	29,5	29,4	34,2	33,6	30,2	29,1	18,6	47,6	16,5	24,2
Únor	65,1	42,5	45,9	23,8	32,0	35,0	25,8	48,4	27,7	35,0	34,1	23,4	-
Březen	70,0	53,1	36,1	47,1	24,6	27,5	32,4	50,9	47,1	48,7	32,5	35,6	-
Duben	59,3	33,5	32,4	34,2	33,4	23,8	29,9	37,3	28,3	37,4	29,9	27,2	-
Květen	29,5	28,0	27,7	26,6	25,9	23,2	23,3	20,3	19,9	19,2	21,6	21,2	27,2
Červen	31,0	27,9	22,3	21,5	22,3	18,7	19,4	23,4	19,3	17,0	22,0	18,9	20,9
Červenec	22,9	20,8	21,3	26,5	18,5	21,1	23,5	21,0	20,0	20,1	27,3	17,6	20,8
Srpen	31,1	48,8	28,8	27,5	31,0	33,2	33,4	28,7	24,5	22,4	15,8	20,8	19,2
Září	24,7	35,0	27,4	32,9	28,8	18,3	22,9	30,0	23,5	25,9	29,5	18,1	19,1
Říjen	40,1	30,5	19,8	24,8	31,4	33,9	22,1	19,8	23,0	32,8	30,1	25,4	23,7
Listopad	33,5	34,1	37,7	31,9	24,8	22,9	25,6	26,9	21,9	31,0	27,6	18,6	22,9
Prosinec	50,4	23,1	39,2	21,2	27,4	29,3	35,5	26,1	23,3	21,4	23,2	24,9	21,9
IHr	43,8	36,6	30,9	29,7	27,4	26,7	27,3	30,3	25,6	27,5	28,4	22,4	22,2

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

Rok 2008 lze z hlediska kvality ovzduší charakterizovat jako dobrý, který odpovídá imisní situaci z let minulých. Z prezentovaných údajů vyplývá, že k mírnému zhoršení kvality ovzduší dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny. Koncentrace sledovaných znečišťujících látek během roku v ovzduší zůstává zhruba na úrovni posledních let a v ročním průměru se prakticky významně neliší. Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a vzhledem k převládajícím směrům větru ve Svitavách (západní, severozápadní).

1B.2 TĚŽKÉ KOVY V PRAŠNÉM AEROSOLU

Prašný aerosol (polétavý prach) s vysokým obsahem toxických komponentů, jako jsou těžké kovy a semivolatilní organické látky, patří mezi základní složky znečišťující městské ovzduší. Vysoký podíl individuálních topenišť a malých kotelen spalujících méně kvalitní tuhá paliva, stavební činnost, rozvoj automobilismu na komunikacích, které nejsou pro tuto intenzitu dopravy dimenzovány, spolu s podílem sekundární prašnosti jsou nejdůležitějšími faktory, ovlivňujícími vysokou prašnost.

Zachycení dostatečného množství suspendovaných prachových částic frakce PM₁₀ s obsahem těžkých kovů je technicky realizováno systémem bypass v tzv. ACCU jednotce měřícího systému, kterou lze dle požadavku na dobu zprůměrování koncentrace dopředu naprogramovat. Stanovení stopových množství kovů po mikrovlnné mineralizaci technikami atomové absorpční spektrometrie (plamenová AAS, bezplamenová atomizace a hybridová technika) vychází z příslušných referenčních postupů a řídí se stejně jako v případě ostatních používaných postupů individuálními validovanými laboratorními postupy při zachování postupů správné laboratorní praxe. Od roku 2000 se spektrum stanovovaných základních toxických prvků stabilizovalo,

celostátně jsou sledovány v suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ ve venkovním ovzduší kadmium, olovo, arzén, chrom, nikl a mangan, původně sledovaný zinek byl ze spektra základních těžkých kovů vypuštěn a výběrově se sledují další prvky ve specificky zatížených lokalitách. V rámci úsporných opatření jsou koncentrace sledovaných kovů stanovovány v posledních letech jako průměr ze 14-tidenních sumačních vzorků.

Imisní limity, cílové imisní limity pro stanovené kovy jsou stanoveny v příloze č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 a jejich hodnoty jsou uvedeny v tabulce 1B.2.1.

Tab. 1B.2.1 Imisní limity (IL), cílové imisní limity (CIL) a datum splnění příslušného limitu pro stanovené kovy vyhlášené pro ochranu zdraví lidí dle přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 597/2006 Sb.

Prvek	Účel vyhlášení	Parametr a doba průměrování	Hodnota IL / CIL [μg.m ⁻³]	Datum splnění limitu
Olovo (Pb)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,500	(1.1.2005)
Kadmium (Cd)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,005	31.12.2012
Arden (As)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,006	31.12.2012
Nikl (Ni)	ochrana zdraví lidí	Aritmetický průměr za kalendářní rok	0,020	31.12.2012

Zdroj: ZÚ- laboratorní centrum Ústí nad Orlicí

Pro mangan a chrom není hodnota imisního limitu výše uvedeným nařízením vlády stanovena.

Pro hodnocení imisní koncentrace manganu lze použít referenční koncentraci 0,15 μg.m⁻³.rok vydanou v roce 2003 SZÚ Praha jako koncentraci pro látku s prahovými účinky, která vychází z doporučení světové zdravotnické organizace (WHO) z roku 2000.

Pro hodnocení koncentrace celkového chromu ve venkovním ovzduší, tj. variabilní směs Cr^{+III} a Cr^{+VI} není k dispozici vhodná referenční koncentrace (referenční koncentraci pro Cr^{+VI} nelze použít).

V tabulce 5 jsou uvedeny konkrétní hodnoty sledovaných těžkých kovů v prašném aerosolu jako aritmetické průměry za kalendářní rok získané aritmetickým průměrováním aktuálních 14-denních koncentrací naměřených v průběhu příslušného roku. Pro poruchu měřicí stanice měření v prvních pěti měsících roku neproběhlo.

Tab. 1B.2.2 Roční průměry vybraných těžkých kovů suspendovaných částicích prachu frakce PM₁₀ v letech 2000 - 2008 ve Svitavách (μg.m⁻³)

Rok	Olovo (Pb)	Kadmium (Cd)	Arzen (As)	Nikl (Ni)	Mangan (Mn)	Chrom (Cr)
	Aritmetický průměr za kalendářní rok (μg.m ⁻³)					
2000	0,0167	0,0006	0,0015	0,0008	0,0039	0,0010
2001	0,0099	0,0005	0,0017	0,0007	0,0026	0,0007
2002	0,0093	0,0006	0,0015	0,0010	0,0037	0,0012
2003	0,0112	0,0005	0,0019	0,0009	0,0055	0,0008
2004	0,0069	0,0004	0,0013	0,0014	0,0055	0,0014
2005	0,0093	0,0004	0,0013	< 0,0009	0,0050	0,0016
2006	0,0054	0,0003	0,0012	0,0009	0,0041	0,0011
2007	0,0050	0,0004	0,0008	< 0,0009	0,0029	< 0,0005
2008	0,0051	0,0001	0,0006	0,0010	0,0036	0,007

Zdroj: Zdravotní ústav se sídlem v Pardubicích, Centrum hygienických laboratoří

^{*)} hodnoty jsou pouze za období červen - prosinec

Poznámka: Další údaje o imisní situaci v ČR lze nalézt na webových stránkách:

Státního zdravotního ústavu

www.szu.cz

Českého hydrometeorologického ústavu

www.chmi.cz

V důsledku vývoje legislativy v ochraně ovzduší (Nařízení vlády č. 350/2002 Sb., kterým se stanoví imisní limity a podmínky a způsob sledování, posuzování, hodnocení a řízení kvality ovzduší ve znění novel č. 60/2004 Sb. a č. 429/2005 Sb. a následně Nařízení vlády č. 597/2006 Sb. o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší) se neustále mění hlediska posuzování kvality ovzduší.

1B.3 SOUHRN

Kvalita ovzduší v roce 2008 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

- **Oxid siřičitý (SO₂)**

Významně se již nemění roční aritmetický průměr oxidu siřičitého (IHr), který se v posledních letech v lokalitě Svitavy stabilizoval na hodnotách kolem 10 μg.m⁻³. Celorepublikově hodnoty IHr nepřekračují hodnotu 15 μg.m⁻³ (s výjimkou specificky zatížených lokalit v některých severočeských oblastech), což prokazuje stabilně nízkou až nevýznamnou zátěž oxidu siřičitému, která je na úrovni přibližně dvojnásobku přirozeného pozadí. Tento celorepublikový trend byl způsoben postupným přecházením na vytápění z tuhých paliv na plynná, čehož dokladem je sezónnost, kdy v zimních měsících jsou měřené koncentrace zpravidla vyšší než v letních měsících. Naměřené průměrné denní koncentrace se v zimních měsících pohybují většinou do úrovně 1/5 imisního limitu (tj. do 25 μg.m⁻³) a jen ve výjimečných případech tuto hodnotu přesahují. V letních měsících průměrné denní koncentrace pravidelně klesají pod hodnotu 10 μg.m⁻³. Úroveň koncentrací je na tak nízkých hodnotách, že pozbývá na významu jeho sledování

a uvažuje se o omezení měření. V rámci projektu MZSO provozovaného zdravotními ústavy již na jeho měření nedostávají provozovatelé monitorovacích stanic od počátku roku 2004 žádný příspěvek a měření je udržováno díky obsluze, servisu a funkčnosti příslušného automatického analyzátoru.

- **Oxidy dusíku**

Platný krátkodobý imisní limit pro NO_2 , daný aritmetickým průměrem koncentrace NO_2 za 1 hodinu byl v průběhu roku překročen pozde jedenkrát. Pro sumu oxidů dusíku (NO_x) nejsou stanoveny imisní limity a pro hodnocení lze použít srovnávací hodnoty $\text{SH}_{\text{den}}=100 \mu\text{g.m}^{-3}$ a $\text{SH}_{\text{rok}} = 80 \mu\text{g.m}^{-3}$. Zvýšené koncentrace sumy oxidů dusíku (NO_x) jsou zapříčiněny především zvýšenými krátkodobými koncentracemi oxidu dusnatého (NO), ke kterým dochází především v zimních měsících v důsledku topné sezóny při spalování zemního plynu. Imise NO_x , které jsou do ovzduší uvolňovány spalováním pohonných hmot, se podílejí ve sledované lokalitě v průběhu roku na znečištění ovzduší méně významně. Z hlediska zátěže sumou oxidů dusíku NO_x se Svitavy řadí mezi sídla se stabilní úrovní znečištění v rozsahu $1/3 - 2/3 \text{SH}_{\text{rok}}$.

Znečištění ovzduší oxidem dusičitým se spíše zvolna zvyšuje, imisní limit je překračován v dopravně významně zatížených lokalitách ve velkých městských aglomeracích.

- **Suspendované částice (PM_{10})**

Z hlediska hodnot měřených koncentrací se jeví jako zdravotně nejrizikovějším faktorem úroveň koncentrace polévatého prachu – suspendovaných částic frakce PM_{10} , kde se roční průměry ve Svitavách v posledních letech stále pohybují v rozmezí hodnot $20 - 30 \mu\text{g.m}^{-3}$, což představuje $50\% - 75\%$ hodnoty stanoveného ročního imisního limitu. Provedená měření a z nich určené roční průměry pro město Svitavy vykazují v posledních 5 letech víceméně stabilní trend s výjimkou zvýšení v roce 2003, který představoval celorepublikově imisně extrémní rok. Vyšší úroveň znečištění polévatým prachem je zpravidla sledována v zimních a jarních měsících, v jejichž průběhu převážně dochází k překračování imisního limitu pro denní průměrnou koncentraci $50 \mu\text{g.m}^{-3}$, která nesmí být překročena více než 35krát za rok. V úrovni potenciální expozice suspendovanými částicemi frakce PM_{10} se Svitavy v současnosti řadí mezi sídla s úrovní znečištění ovzduší v rozsahu $1/3 \text{IHR} - 2/3 \text{IHR}$.

Expozice suspendovanými částicemi prachu frakce PM_{10} se celorepublikově postupně zhoršuje. Původně stanovený cílový roční imisní limit $20 \mu\text{g.m}^{-3}$ pro rok 2010 byl v posledních letech překračován téměř ve všech sledovaných sídlech a nebylo možné ho dodržet. Nové hodnoty imisních limitů pro suspendované částice prachu frakce PM_{10} jsou v současné době stanoveny Nařízením vlády č. 597/2006 Sb. ze dne 12. prosince 2006 o sledování a vyhodnocování kvality ovzduší.

- **Toxické kovy (As, Cd, Cr, Mn, Ni, Pb)**

Situace ohledně vývoje obsahu toxických kovů v suspendovaných částicích prachu frakce PM_{10} v lokalitě Svitavy má setrvalý a stabilní charakter, koncentrace jsou buď stejné a nebo mírně klesají.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění imisemi kovů, kdy se koncentrace pohybují vesměs řádově pod legislativními nebo doporučenými limity a hodnoty imisních charakteristik sledovaných prvků jsou srovnatelné s hodnotami na pozadových stanicích v České republice (Košetice, Bílý Kříž).

V celorepublikovém srovnání obsahu těžkých kovů byly v posledním období potvrzeny dlouhodobě sledované trendy, tj. pozvolný pokles (olovo) nebo víceméně stabilizovaný stav (kadmium, chrom, arsen) bez významnějších výkyvů.

1.C OVZDUŠÍ – OSTATNÍ

1C.1 VYHODNOCENÍ METEOROLOGICKÝCH PRVKŮ ZA ROK 2008

Měření denní teploty a množství srážek na stanici Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) v Hradci nad Svitavou se datuje už od roku 1945. Postupně přibývají k těmto veličinám další (maximální a minimální teploty, tlak vzduchu, teplota půdy, později délka slunečního svitu).

Veškerá měření se provádějí pouze ručně pomocí teploměrů a jednoduchých měřících zařízení až do ledna 1993, kdy byla zkušebně instalována automatická meteorologická stanice MPS 1 pro sběr meteorologických dat. Jedná se o komplexní zpracování pomocí snímačů pro teplotu vzduchu (chybí snímač pro tlak vzduchu). Všechny údaje shromažďuje s pomocí radiového spojení tzv. koncentrátor dat, odtud se na pokyn přesouvají do počítače, kde jsou zpracovány. Nadále se využívají hodnoty zjištěné ručním měřením, které slouží k doplnění a porovnání s daty z MPS1.

V tabulkách 1C.1 a 1C.2 je uveden přehled meteorologických záznamů teploty a srážek v roce 2008 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou. Základem meteorologického hodnocení jsou výsledné průměrné denní teploty (měřeno v 7, 14 a 21 hodin), maximální a přízemní minimální teploty (°C), počet přízemních mrazíků, suma srážek (mm), počet dní se srážkami do 5 mm a počet dní se srážkami nad 5 mm, vždy za jednotlivé dekády a souhrnně za celý měsíc. Průměrné denní teploty a srážky se porovnávají k úhrnu normálů. Oproti minulému období byly průměry teplot a úhrny srážek přepočítány a stanoveny dlouhodobé úhrny teplot a srážek za období 1971-2000. Podle odchylky je stanoveno teplotní (v rozmezí mimořádně teplý až mimořádně studený) a srážkové (v rozpětí mimořádně suchý až mimořádně vlhký) zhodnocení daného měsíce. Vychází se z tabulky klimatologické klasifikace měsíců podle odchylek od normálu (viz tabulka 1C.3 a 1C.4), kde je pro každou kategorii upřesněno rozpětí odchylky.

Tab. 1C.1 Měsíční teploty a jejich hodnocení v roce 2008 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Teplota průměr Denní měsíční	Teplota max.	Teplota min. příz. v 5 cm	Přízemní mraz počet dní	Měsíční teplotní normál °C	Odchylka od norm. °C	Klasifikace měsíce podle teploty
Leden	0,8	10,5	-9,8	22	-2,5	3,3	VT
Únor	1,9	15,6	-13,0	22	-1,2	3,1	VT
Březen	2,1	16,0	-7,8	24	2,7	-0,6	N
Duben	7,7	20,9	-2,8	17	7,0	0,8	N
Květen	13,3	29,6	-0,9	2	12,5	0,8	N
Červen	16,9	29,6	2,1	0	15,2	1,7	T
Červenec	17,6	31,6	5,7	0	17,0	0,6	N
Srpen	17,2	29,5	3,1	0	16,8	0,4	N
Září	11,7	31,1	-0,3	1	12,7	-1,0	N
Říjen	8,5	22,8	-4,3	8	7,7	0,8	N
Listopad	5,0	18,3	-8,0	14	2,1	2,9	T
Prosinec	0,8	10,5	-12,2	19	-0,9	1,7	T

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1C.2 Měsíční srážky a jejich hodnocení v roce 2008 na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

Měsíc	Srážky součet mm	Počet dní se srážkami do 5 mm	Počet dní se srážkami nad 5 mm	Měsíční sráž. normál mm	Procenta sráž. normál	Klasifikace měsíce podle srážek
Leden	41,5	8	3	35	119	N
Únor	20,1	8	2	28	72	S
Březen	54,1	13	4	37	146	V
Duben	50,4	10	2	41	123	N
Květen	56,1	7	4	63	89	N
Červen	50,3	8	4	80	63	S
Červenec	77,8	11	4	79	98	N
Srpen	62,5	8	2	72	87	N
Září	56,8	11	2	57	100	N
Říjen	18,8	7	1	40	47	VS
Listopad	42,7	12	3	42	102	N
Prosinec	28,0	11	0	42	67	S

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Tab. 1C.3 Klimatologické odchylky od normálu pro teplotu vzduchu

Klimatologická odchylka	Zkratka	Teplota vzduchu (°C) zimní pololetí 10 – 3 měs.	Teplota vzduchu (°C) letní pololetí 4 – 9 měs.
Mimořádně teplý	MT	4,6 a více	3,1 a více
Velmi teplý	VT	3,1 – 4,5	2,1 – 3,0
Teplý	T	1,6 – 3,0	1,1 – 2,0
Normální	N	-1,5 – 1,5	-1,0 – 1,0
Studený	S	-3,0 - -1,6	-2,0 - -1,1
Velmi studený	VS	-4,5 - -3,1	-3,0 - -2,1
Mimořádně studený	MS	-4,6 a méně	-3,1 a méně

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

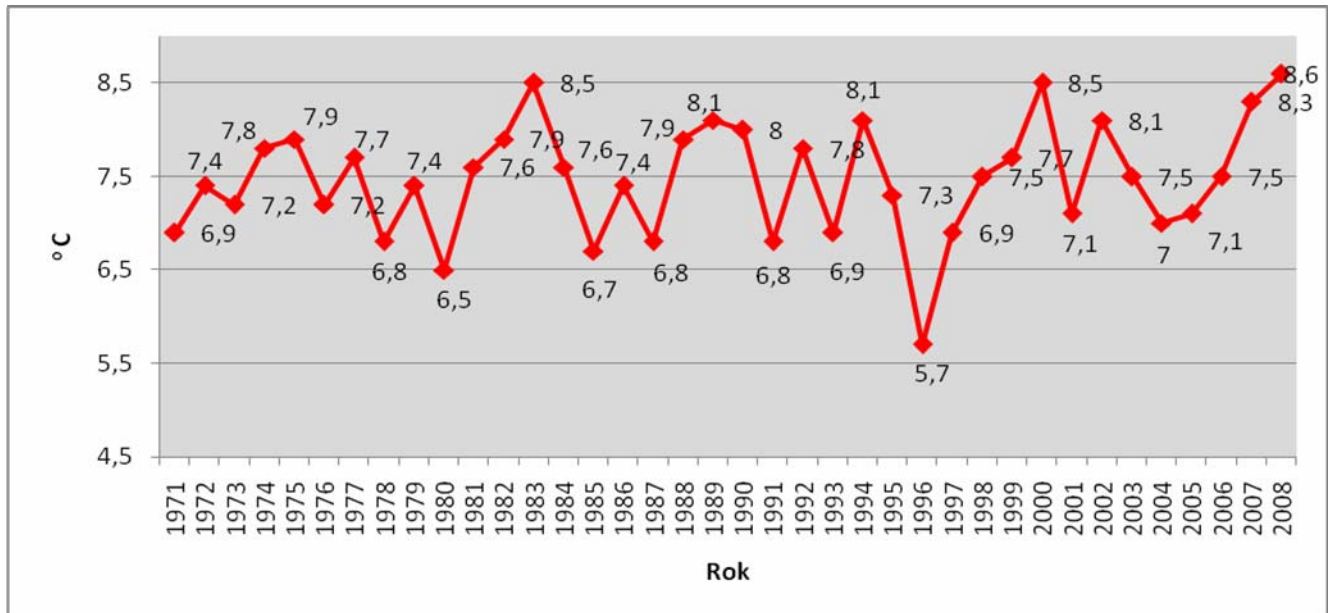
Tab. 1C.4 Klimatologické odchylky od normálu pro úhrn srážek

Klimatologická odchylka od Normálu	Zkratka	Úhrn srážek (v % normálu)
Mimořádně suchý	MS	pod 25
Velmi suchý	VS	25 - 49
Suchý	S	50 - 74
Normální	N	75 - 125
Vlhký	V	126 - 150
Velmi vlhký	VV	151 - 200
Mimořádně vlhký	MV	nad 200

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Na obrázku 1C.1 je uvedena průměrná teplota za období 1971 – 2008, na obrázku 1C.2 pak suma srážek za období 1971 – 2008.

Obr. 1C.1 Průměrná teplota za období 1971-2008 naměřená na stanici ÚKZÚZ v Hradci nad Svitavou

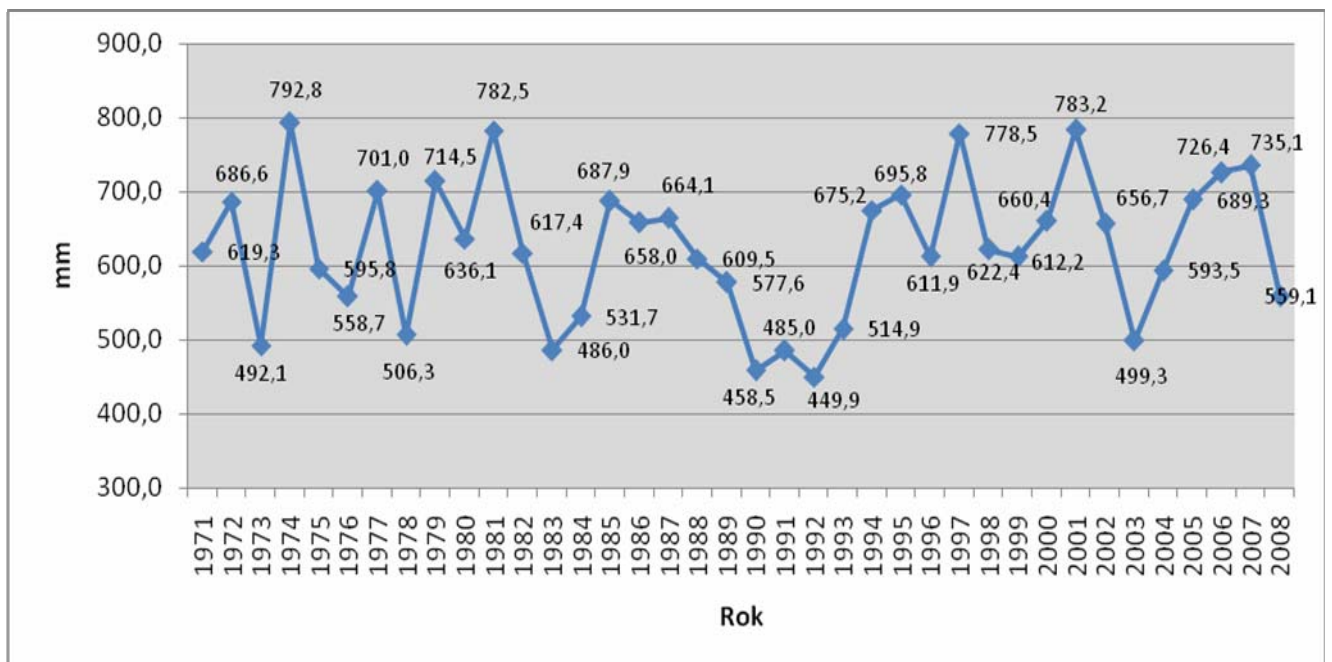

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Teplotní normál: +7,4 °C (+6,5 °C do roku 2003)

Průměrná roční teplota v roce 2008: +8,6 °C

Obr. 1C.2 Suma srážek za období 1971 – 2008 naměřená na stanici

Zdroj: ÚKZÚZ Hr. n. SY

Srážkový normál: 616 mm (624 mm do roku 2003)

Suma srážek v roce 2008: 559,1 mm

Společně s porovnáním průměrných denních teplot a srážek je sledována i klimatologická charakteristika daného roku. V tabulce 1C.5 je uvedeno porovnání jednotlivých let za období 1997 – 2008. Hodnocení vychází z klimatologické charakteristiky. Charakteristika průměrné teploty a úhrnu srážek je dána odchylkou od ročních normálů.

Tab. 1C.5 Klimatologická charakteristika kalendářních roků v období 1997 – 2008

Rok	Průměrná teplota vzduchu		Úhrn srážek	
	Hodnota (°C)	Charakteristika	Hodnota (mm)	Charakteristika
1997	6,9	Normální	778,5	Vlhký
1998	7,5	Normální	622,4	Normální
1999	7,7	Teplý	612,2	Normální
2000	8,5	Velmi teplý	660,4	Normální
2001	7,1	Normální	783,2	Vlhký
2002	8,1	Teplý	656,7	Normální
2003	7,5	Normální	499,3	Suchý
2004	7,0	Normální	593,5	Normální
2005	7,1	Normální	689,3	Vlhký
2006	7,5	Normální	726,4	Vlhký
2007	8,3	Normální	735,1	Vlhký
2008	8,6	Normální	559,1	Normální

Zdroj: UKZÚZ Hr. n. SY

1C.2 PROJEKT GLOBE VE MĚSTE SVITAVY

Základní škola Svitavy, Sokolovská 1 je jednou z pilotních škol v České republice, ve které se provádí některá měření stavu životního prostředí. Žáci naší školy od roku 2004 provádějí denně meteorologická měření ve své meteorologické budce, která je umístěna v areálu gymnázia. Dále provádíme jednou týdně hydrologická měření na Studeném potoce. Mezi další měření, která jsou realizována pouze jednou ročně, patří: biometrická měření v prostoru lesa nedaleko pramene řeky Svitavy a pedologická měření v areálu zatopeného lomu.

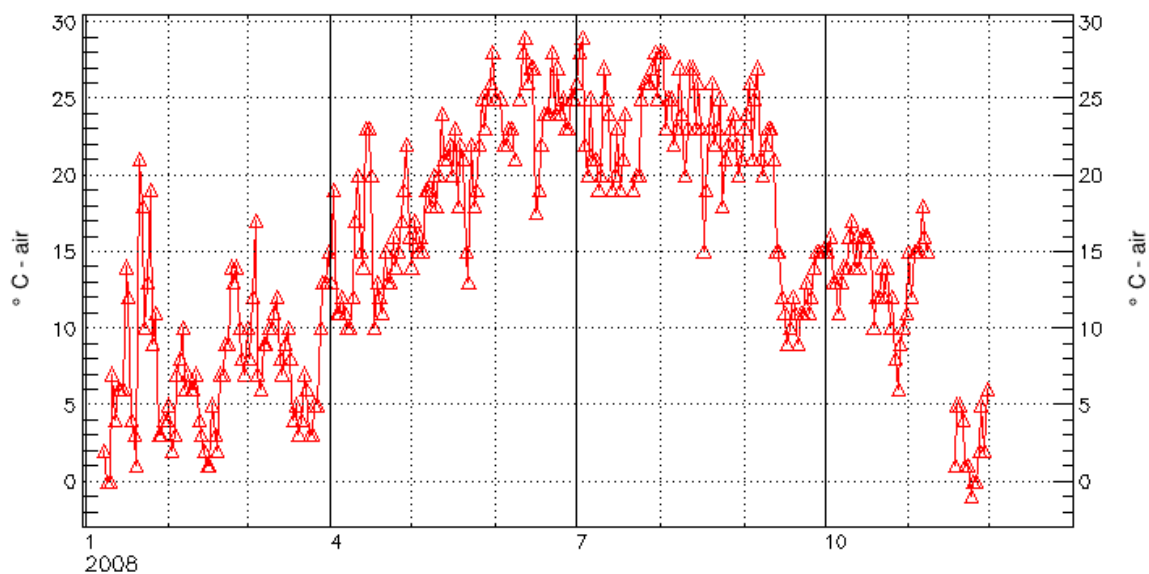
Níže bych rád představil některé výstupy našeho měření. Jak je níže v grafech vidět, ne vždy se nám podařilo měření provádět, což samozřejmě zkresluje vypovídající hodnotu. Na druhou stranu je potřeba říci, že naše škola provedla v loňském roce celkem 3730 měření.

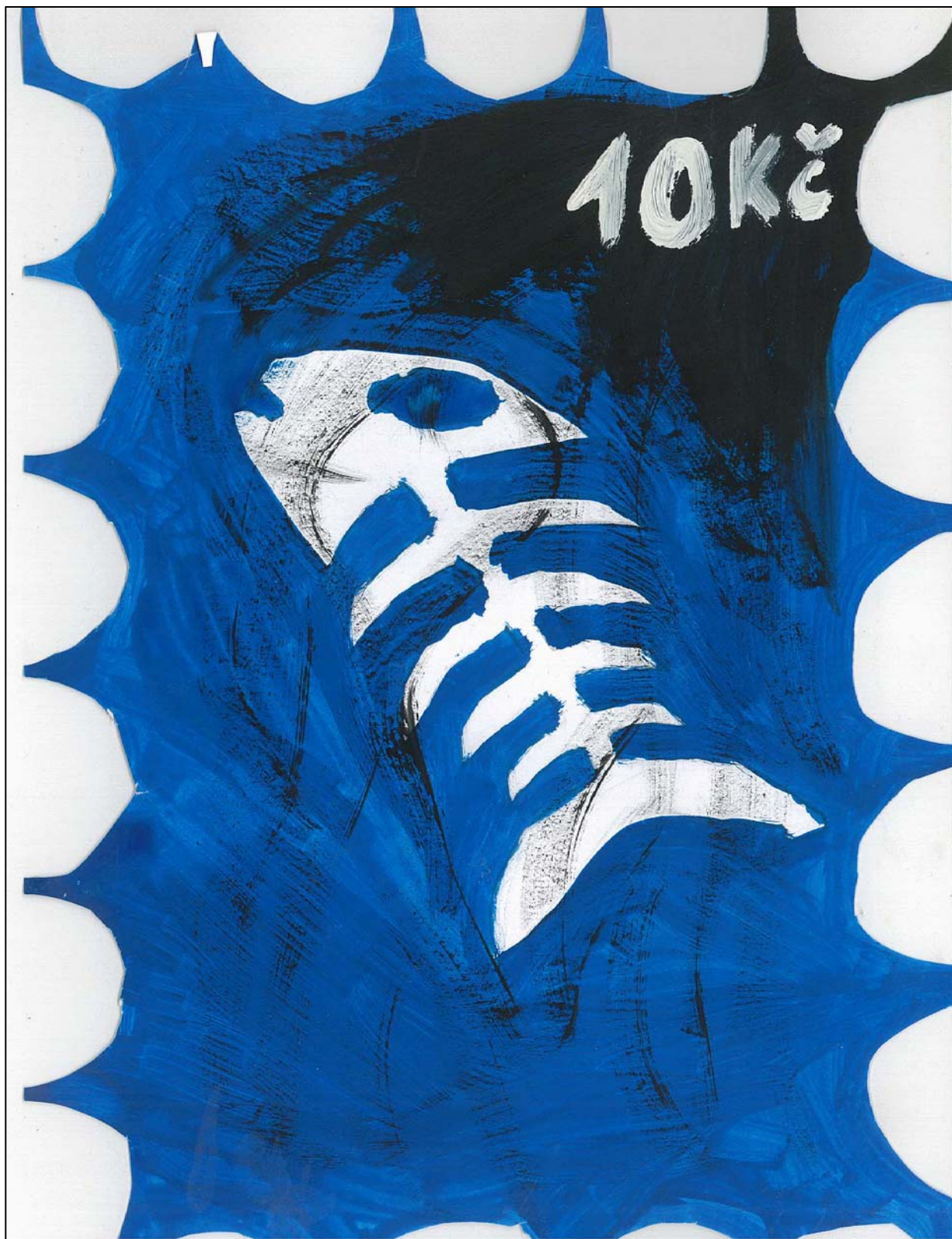
Případní zájemci mohou na webových stránkách www.globe.gov, které provozuje americká NASA získat další informace a výsledky našich měření.

V rámci tohoto projektu se také žáci školy reprezentovali školu na GLOBE Games v Bystřici nad Pernštejnem. Zároveň naše škola obhájila organizaci mezinárodních GLOBE Games ve Svitavách v roce 2010.

Maximální teplota

Nejvyšší naměřená maximální teplota naměřená pomocí minimo-maximálního teploměru byla naměřena dne 25. července a dosahovala hodnoty $29,5^{\circ}\text{C}$. Naopak nejnižší maximální teplota byla -1°C , která byla naměřena dne 26. listopadu.

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Voda

Daniel Odrazil, ZŠ Felberova

2. VODA

2.1 PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

2.1.1 AKTUÁLNÍ STAV PŘÍPRAV NA DOKONČENÍ PROTIPOVODŇOVÝCH OPATŘENÍ VE SVITAVÁCH

V září roku 2008 byly zahájeny práce na 2. etapě úpravy Lačnovského potoka. Prozatím probíhají práce na zkapacitnění koryta, které hradí správce toku, Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město Svitavy, jako vlastník mostů a lávek zahájí práce na jejich zkapacitnění v roce 2009. Kompletně bude úprava Lačnovského potoka dokončena v roce 2010. Město Svitavy hradí rekonstrukci mostů a lávek ze svého rozpočtu, přičemž celkové náklady dosáhnou částky 12 mil. Kč. To je významný rozdíl od správce vodního toku, který na úpravu toku čerpá dotaci. Náklady na zkapacitnění koryta Lačnovského potoka, mimo mostů a lávek, dosáhnou částky 42 mil. Kč. Přes plánované dokončení díla v roce 2010 je důležité, že vlastní zkapacitnění koryta bude provedeno z větší části ještě v roce 2009. To ocení zejména obyvatelé města v horní části toku Lačnovského potoka, neboť ti byli, přes realizovaná opatření na zachycení vody v krajině, doposud ohroženi v případě déletrvajících intenzivních srážek a především při jarním tání sněhu. Vzhledem k obtížné koordinaci úpravy Lačnovského potoka je nutné poděkovat zástupcům s.p. Zemědělská vodohospodářská správa.

Obtížnější situace je v přípravě závěrečné 3. etapy protipovodňových opatření na řece Svitavě, neboť u této akce je nutné zajistit zpracování projektové dokumentace ke stavebnímu povolení a dále vydání stavebního povolení. Kladem je, že se městu Svitavy na své náklady podařilo nejprve v roce 2006 zajistit příslib financování a v roce 2007 vydání územního rozhodnutí. Současný odhad nákladů na dokončení úpravy řeky Svitavy od Komenského náměstí po Dolní rybník bez rekonstrukce mostů a lávek činí 80 mil. Kč.

O možnosti realizace tohoto úseku bude jednáno se správcem toku, kterým je Povodí Moravy s.p.

Doposud neupravené části toku řeky Svitavy a Lačnovského potoka jsou uvedeny na obrázku 2.1.

Obr. 2.1 Neupravený tok řeky Svitavy a Lačnovského potoka

2.1.2 PROJEKT NA PROTIPOVODŇOVÁ A PROTIEROZNÍ OPATŘENÍ VE SPRÁVNÍM OBVODU OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ MĚSTA SVITAVY

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy (dále jen „OŽP“) se stal již v roce 2006 koordinátorem příprav na zpracování projektu na posouzení návrhu protipovodňových opatření obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Svitavy. Konkrétní návrhy obcí sestavil OŽP do jednotného materiálu, který obsahoval celkem 53 návrhů protipovodňových opatření 15 obcí ORP Svitavy. Realizaci posudku – studie umožnila až dotace získaná od Krajského úřadu Pardubického kraje ve výši 500 tis. Kč.

Součástí projektu na posouzení protipovodňových opatření byl zároveň návrh protierozních opatření. V prosinci 2007 obdržela každá z obcí dvě paré projektové dokumentace na každý z návrhů ve svém území. Výsledný materiál bude obcím sloužit pro potřeby územního plánování i jako podklad pro přípravu žádosti o podporu a následnou realizaci protipovodňových opatření.

Je velmi významné, že závěry projektu využije Pozemkový úřad v rámci probíhajících i připravovaných pozemkových úprav. V současné době jsou již závěry projektu rozpracovávány při projektování čtyř poldrů a záchytného příkopu v katastru obce Hradec nad Svitavou jednoho poldru na Studeném potoce ve Svitavách. Tato opatření významně přispějí k ochraně před povodněmi především v obcích Rozhraní, Brněnec, Březová nad Svitavou a Hradec nad Svitavou.

Město Svitavy využilo zpracovaný projekt pro přípravu dalších dvou poldrů na území města, a to konkrétně na Lačnovském potoce (na konci průmyslové zóny) a Ostrém potoce (mezi pískovnou a vodárenským lesem). Projektová dokumentace byla zpracována v lednu 2009. Na zpracování dokumentace k územnímu řízení byla rovněž získána dotace z rozpočtu Pardubického kraje ve výši 355 tis. Kč.

2.1.3 VÝDAJE NA PROTIPOVODŇOVÁ OPATŘENÍ

Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2008 jsou uvedeny v tab. 2.2.1.

Tab. 2.2.1 Prostředky vynaložené na protipovodňové opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2008

rok	investiční akce	náklady (v tis. Kč vč. DPH)	investor
1999	Obnova retenční schopnosti rybníka Rosnička	10.500	město Svitavy
1999-2000	I. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od ul. U Tří Dvorů po světelnou křižovatku)		
	- příprava území na Komenského náměstí (demolice školy a její přemístění na ul. Kijejskou), přeložky inženýrských sítí, lávky	8.500	město Svitavy
	- výstavba kanalizace	4.000	VODA A SPORT s.r.o.
	- přeložka koryta řeky Svitavy, zkapacitnění koryta, přeložky inženýrských sítí	20.000	Povodí Moravy s.p.

2000-2001	Výstavba suchého poldru v Moravském Lačnově	4.500	město Svitavy
2004-2005	II. etapa protipovodňových opatření na řece Svitavě (v úseku od světelné křižovatky po obec Hradec nad Svitavou) - rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí	14.000	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta řeky Svitavy, výstavba ochranných zídek, přeložky inženýrských sítí	40.000	Povodí Moravy s.p.
	I. etapa protipovodňových opatření na Lačnovském potoce - rekonstrukce mostů a lávek, přeložky inženýrských sítí - zkapacitnění koryta Lačnovského potoka v délce 1,2 km od soutoku s řekou Svitavou, výstavba dvou suchých poldrů, přeložky inženýrských sítí, výkupy pozemků	7.000 35.000	město Svitavy Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
2006	- projektové dokumentace a studie na III. etapu řeky Svitavy - manipulační řády pro poldry v majetku města	368	město Svitavy
2007	- projekt na protipovodňová a protierozní opatření ORP Svitavy	500	Pardubický kraj
2008	- projekt na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	město Svitavy
	- zkapacitnění koryta Lačnovského potoka	5.000	Zemědělská a vodohospodářská správa s.p.
Prostředky vynaložené na realizaci protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce v období 1999-2008		150.761	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

2.2 PITNÁ VODA

2.2.1 ZPRÁVA O STAVU SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY ZA ROK 2008

Skupinový vodovod Svitavy byl v roce 2008 provozován dle schváleného provozního řádu. Aktualizované údaje o majetkové a provozní evidenci byly do konce února 2008 předány na odbor životního prostředí MÚ Svitavy.

Zásobování vodou obcí Svitavy, Koclířov, Hřebeč, Kamenná Horka, Vendolí, Ostrý Kámen, Karle, Javorník zůstalo beze změny včetně možnosti dotace vodovodu obce Kukle z vodovodní sítě Javorníka. V roce 2008 byly na základě Rozhodnutí MÚ Svitavy odboru životního prostředí č. j. 22340-06/OUP-251-2006/kov ze dne 4.4.2006 využívány zdroje Olomoucká a Čtyřicet Lánů a z jednotlivých lokalit byla čerpána voda v množství a kvalitě uvedeném v tabulce 2.2.1.1.

Tab.2.2.1.1 Zdroje zásobující v roce 2008 pitnou vodou skupinový vodovod Svitavy

Zdroj – lokalita	Zvodeň	Vydatnost (l/s)	Povolený odběr (l/s / m ³ /rok)	Výroba 2008 (m ³ /rok)	NO ₃ (mg/l)
Čtyřicet Lánů SV1-2	Střední turon	60	60/900.000	377301	47,0
Čtyřicet Lánů SV3	Spodní turon	12	12/900.000	263051	11,3
Olomoucká S1-3	Střední turon	65	65/950.000	79603	40,8
Olomoucká S4	Spodní turon	28	28/950.000	593854	2,1

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Pozn. *) Povolené množství odběru podzemní vody za rok je v tabulce uvedeno dle rozhodnutí pro celá prameniště Olomoucká a Lány.

Kontrola kvality vody byla zajišťována rozborů dle schváleného „Programu kontroly jakosti pitných vod na rok 2007“ na základě požadavků zák. č. 258/2000 o ochraně veřejného zdraví. Průměrná kvalita vody přepočtená podle čerpaného množství byla 19,18 mg/l dusičnanů, což představuje snížení oproti předcházejícímu roku o cca 3,0 mg/l. Přitom je z prameniště Lány dodávána voda v průměrné kvalitě 32,3 mg/l dusičnanů a z prameniště Olomoucká 6,7 mg/l. Hygienické zabezpečení pitné vody chlorem bylo zajišťováno průběžně automatickým dávkováním v závislosti na čerpaném množství.

Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty po jednotlivých obcích za rok 2008 jsou uvedeny v tabulce 2.2.1.2.

Tab. 2.2.1.2 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2008

Skupinový vodovod Svitavy 2008	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Svitavy	1101457	857701	20800	243756	22,13%	20,24%
Vendolí	61102	48377	1750	12725	20,83%	17,96%
O. Kámen, Karle	28364	22761	700	5603	19,75%	17,29%
Javorník	29974	16560	550	13414	44,75%	42,92%
Koclířov	59422	33522	2350	25900	43,59%	39,63%
Kamenná Horka	30559	12998	2100	17561	57,47%	50,59%
Hřebeč	2931	1574	50	1357	46,30%	44,59%
Celkem	1313809	993493	28300	320316	24,38%	22,23%

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2008 se fakturace snížila oproti roku 2007 o 30.000 m³. Při současném snížení výroby vody o 69.000 m³ se ztráty vody oproti předcházejícímu roku snížily o 1,6 %.

Pro srovnání uvádíme v tabulce 2.2.1.3. údaje o výrobě vody, fakturace, vlastní spotřeby a ztrát po jednotlivých obcích za rok 2007.

Tab. 2.2.1.3 Výroba vody, fakturace, vlastní spotřeba a ztráty v jednotlivých obcích za rok 2007

Skupinový vodovod Svitavy	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
Svitavy	1172061	879170	10570	292891	24,99	24,09
Vendolí	61476	49084	820	12392	20,16	18,82
O. Kámen, Karle	28158	23348	480	4810	17,08	15,38
Javorník	26894	19128	420	7766	28,88	27,31
Koclířov	56896	35275	1760	21621	38,00	34,91
Kamenná Horka	34486	15926	1680	18560	53,82	48,95
Hřebeč	3025	1828	20	1197	39,57	38,91
Celkem	1382996	1023759	15750	359237	25,98 %	24,84 %

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tabulka 2.2.1.4. ukazuje porovnání výroby, fakturace a ztrát za roky 2000 – 2008.

Tab. 2.2.1.4 Výroba, fakturace a ztráty za roky 2000-2008

Rok	Výroba (m ³)	Fakturace (m ³)	Ztráty (m ³)	Vl. spotř. (m ³)	Ztráty celkem (%)	Ztráty v síti (%)
2000	1789000	1086391	702609	27852	39,27%	37,72%
2001	1684092	1106460	577632	24970	34,30%	32,82%
2002	1652871	1100500	552371	15880	33,42%	32,46%
2003	1648029	1078496	569533	17180	34,56%	33,52%
2004	1320663	1030984	289679	3600	21,93%	21,66%
2005	1362274	1004868	357406	20890	26,24%	24,70%
2006	1370120	1018824	351296	13900	25,64%	24,63%
2007	1382996	1023759	359237	15750	25,98%	24,84%
2008	1313809	993493	320316	28300	24,38%	22,23%

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Snížení ztrát vody bylo v roce 2007 dosaženo navýšením fakturované vody při relativně zachované výši vody vyrobené. Snížení ztrát umožnilo další snížení zpoplatnění podzemních vod.

Informace o odstraněných poruchách v roce 2008 na skupinovém vodovodu Svitavy jsou uvedeny v tabulce 2.2.1.5. Oproti roku 2007 byly odstraněny 3 poruchy navíc.

Tab. 2.2.1.5 Poruchy na SVS odstraněné v roce 2008

Poruchy 2008 Obec	Hlavní řady		Vodovodní přípojky	Armatury
	Lomy	Hrdla		
Svitavy	18	1	21	5
Koclířov	2	0	3	0
Kamenná Horka	0	0	0	0
Hřebeč	0	0	0	0
Javorník	1	0	0	0
Vendolí	6	0	0	0
Ostrý Kámen	0	0	0	0
Karle	0	0	0	0
Celkem	27	1	24	5

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Provozovatel konstatuje, že provoz byl zajištěn v souladu se zákony a vodohospodářskými předpisy a nedošlo k porušení smlouvy o nájmu a provozování vodovodu ze dne 15. 11. 2004.

2.2.2 KVALITA PITNÉ VODY

Hodnocení kvality pitné vody je souborem mnoha ukazatelů a hodnocení. Na základě provedených měření provozovatele (a.s. VHOS Moravská Třebová) i OHS Svitavy je pitná voda ve vodovodní síti ve Svitavách ve velmi dobré kvalitě. Údaje o kvalitě pitné vody jsou uvedeny v tabulce 2.2.2.1. Jedná se o výtah z kompletních rozborů prováděných provozovatelem vodovodu s tím, že jsou uvedeny údaje u stanovení prováděných pětkrát a vícekrát ročně.

Tab. 2.2.2.1 Kvalita pitné vody ve veřejném vodovodu ve Svitavách v roce 2008

Ukazatel	jednotky	aritm. průměr	geometr. průměr	max.	min.	počet stanovení	Hodnota ukazatele jakosti pitné vody
antimon	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NMH-0,005
arsen	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NHM-0,01
bór	mg/l	0,016	-	0,04	<0,02	5	NMH-1
chrom	mg/l	0,0008	-	0,004	<0,002	5	NMH-0,05
hliník	mg/l	<0,02	<0,02	<0,02	<0,02	5	NMH-0,2
kadmium	mg/l	<0,0005	<0,0005	<0,0005	<0,0005	5	NMH-0,005
měď	mg/l	<0,0005	<0,0005	<0,0005	<0,005	5	NMH-1
nikl	mg/l	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	5	NMH-0,02
olovo	mg/l	<0,001	<0,001	<0,001	<0,001	5	NMH-0,01
rtuť	mg/l	<0,0002	<0,0002	<0,0002	<0,0002	5	NMH-0,001
selen	mg/l	0,0004	-	0,002	<0,001	5	NMH-0,01
sodík	mg/l	1,6	1,612	1,9	1,4	5	MH-200
abioseston-tripton	%	1,4	1,320	2	1	5	MH-10
mrtvé organismy	jedinci/ml	0	0	0	0	5	MH-50
živé organismy	jedinci/ml	0	0	0	0	5	MH-0
amonné ionty	mg/l	<0,07	<0,07	<0,07	<0,07	25	MH-0,50

barva	mg Pt/l	<5	<5	<5	<5	25	MH-20
CHSK Mn	mg/l	0,150	-	0,49	<0,10	25	MH-3
chloridy	mg/l	14,5	-	22,5	<5	25	MH-100
chuť	stupeň	-	-	3	0	25	-
dusičnany	mg/l	24,99	19,6062	47	2,1	25	NMH-50
dusitany	mg/l	<0,04	<0,04	<0,04	<0,04	25	NMH-0,5
fluoridy	mg/l	0,04		0,1	<0,1	5	NMH-1,5
hořčík	mg/l	8,1	7,8085	10	4,6	5	MH-10
konduktivita	mS/m	50,280	50,1271	53,6	42,8	25	MH-125
kyanidy celkové	mg/l	<0,003	<0,003	<0,003	<0,003	5	NMH-0,05
mangan	mg/l	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	5	NMH-0,05
pach	stupeň	-	-	3	0	25	-
reakce vody		7,57	7,5704	7,71	7,44	25	MH-6,5-9,5
sírany	mg/l	40,53	39,7532	48	25,5	25	MH-250
teplota	°C	8	8,32906	8,5	8,1	27	-
tvrdost celková	mmol/l	2,58	2,57165	3	2,26	25	DH-2-3,5
vápník	mg/l	90,1	89,8439	96,7	78,5	5	DH-80
volný chlór	mg/l	0,04	0,03652	0,06	0,02	27	MH-0,3
zákal	ZF	<1	<1	<1	<1	25	MH-5
železo	mg/l	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	25	MH-0,2
enterokoky	KTJ/100ml	0	-	0	0	27	NMH-0
escherichia coli	KTJ/100ml	0	-	0	0	27	NMH-0
koliformní bakterie	KTJ/100ml	0	-	1	0	27	MH-0
mikroorganismy 22°C	KTJ/1ml	14	-	144	0	27	MH-200
mikroorganismy 36°C	KTJ/1ml	3	-	130	0	27	MH-20
trichlorethen	ug/l	<0,400	<0,400	<0,400	<0,400	5	NMH-10
tetrachlorethen	ug/l	<0,8	<0,8	<0,8	<0,800	5	NMH-10
1,2-dichlorethan	ug/l	<0,300	<0,300	<0,300	<0,300	5	NMH-3
benzen	ug/l	<0,100	<0,100	<0,100	<0,100	5	NMH-1
benzo(a)pyren	ug/l	<0,002	<0,002	<0,002	<0,002	5	NMH-0,01
chloroform	mg/l	0,40	-	1,1	<0,8	5	MH-30
suma PAU	ug/l	<0,014	<0,014	<0,014	<0,014	5	NMH-0,1
suma trihalomethany	mg/l	<0,0015	<0,0015	<0,0015	<0,0015	5	NMH-100
celk. objem. aktivita alfa	Bq/l	0,02	-	0,105	<0,062	5	SH-0,2
celk. objem. aktivita beta	Bq/l	-	-	<0,059	<0,051	5	SH-0,5
objemová aktivita ²²² Rn	Bq/l	4,85	4,11019	8,24	1,93	5	SH-50

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Vysvětlivky:

- výpočty označené tučně byly počítány ručně - hodnoty pod mez stanovitelnosti např. <0,007 byly při tomto výpočtu brány jako 0
- ²²²Rn ... objemová aktivita radonu 222
- NMH ... nejvyšší mezní hodnota
- MH ... mezní hodnota
- DH ... doporučená hodnota
- SH ... směrná hodnota

2.3 ODPADNÍ VODA

2.3.1 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ KANALIZACE

2.3.1.1 PŘEHLED ČINNOSTÍ NA KANALIZACI

Kanalizace byla v roce 2008 provozována v souladu s provozním řádem kanalizace a kanalizačním řádem města Svitav (viz. bod IV.).

O stavu kanalizace je majitel provozovatelem průběžně informován. Průběžně jsou prováděny kamerové prohlídky. Protokoly z těchto prohlídek, včetně vyhodnocení stavu kanalizace, jsou archivovány na ČOV Svitavy. Považujeme za nutné zdůraznit, že pravidelné kamerové prohlídky přispívají nejen k zachycení aktuálního stavu potrubí, ale v praxi znamenají i prevenci proti případným haváriím na kanalizační síti.

Z provozních prostředků byla v roce 2008 řešena tato nápravná opatření:

- odstranění havárie na ul. Národního osvobození a Dvořákova
- vyčištění a monitoring cca 600 m stávajícího kanal. sběrače od PD Refractories v lokalitě průmyslové zóny Paprsek

Z prostředků nájemného byla provedena rekonstrukce jednotné kanalizace na ul. Pod Viaduktem. V průběhu roku byla prováděna běžná údržba tj. kontrola, čištění a drobné opravy kanalizace v souladu s provozním řádem kanalizace. Průběžně bylo zajišťováno čištění a údržba tlakovými vozy VHOS,a.s.

Počet hlášených poruch na kanalizačních přípojkách za rok 2008 ve Svitavách je 105. Celkový počet poruch /zásahů/ na veřejné kanalizaci 9. Všechny poruchy byly včas odstraněny, nedošlo ke škodám na majetku.

Z prostředků nájemného bude v roce 2009 provedena rekonstrukce kanalizace v ul. Chelčického, Švabinského, Alešova, Mánesova.

2.3.1.2 PODTLAKOVÁ KANALIZACE – LAČNOV

Po roce provozu nové technologie podtlakové stanice bylo prokazatelně potvrzeno zvýšení kapacity zařízení a současně i úspora provozních nákladů (voda, energie).

V roce 2009 nedošlo k žádným závažnějším poruchám a událostem na podtlakové kanalizaci.

2.3.2 ZPRÁVA O PROVOZU MĚSTSKÉ ČISTÍRNY ODPADNÍCH VOD

2.3.2.1 PROVOZ ČOV V ROCE 2008

Provoz ČOV byl v roce 2008 zabezpečován v souladu s:

- Provozním řádem ČOV (schválen OŽP MěÚ Svitavy dne 18.2.2004, platnost není omezena)
- podmínkami vodoprávního povolení k vypouštění vydaného OŽPZ KÚ Pardubického kraje dne 5.12.2007, platnost do 31.12.2010.

Z hlediska dalšího provozování ČOV je v současné době prioritou vytvoření podmínek pro dosažení zpřísněných požadavků na kvalitu vypouštěných vod. Tyto požadavky jsou stanoveny NV č.61/2003 Sb. a jeho novelou - NV č. 229/2007 Sb., které je platné od 1.10.2007. V květnu 2008 byla zpracována projektová dokumentace pro stavební povolení „Intenzifikace ČOV Svitavy“ (EKOEKO s.r.o. České Budějovice). Připravovaná akce řeší především vybavení ČOV technologií pro zajištění zvýšeného odstraňování dusíku a fosforu. Jedná se o komplexní intenzifikaci ČOV zahrnující i rekonstrukci stavebních konstrukcí a výměnu strojního zařízení, které je na hranici morální i fyzické životnosti, rekonstrukci kalové koncovky, včetně

hygienizace kalu, a plynového hospodářství. Dále budou provedeny zásahy a úpravy pro optimalizaci provozních nákladů na elektrickou a tepelnou energii a stavební úpravy zaměřené na dodržení stavebních, hygienických a bezpečnostních předpisů.

Stavební povolení bylo vydáno rozhodnutím OŽPZ Pardubického kraje ze dne 27.8.2008. Tímto rozhodnutím bylo současně povoleno vypouštění odpadních vod pro období výstavby, zkušebního provozu a pro období trvalého provozu ČOV.

2.3.2.2 CHEMICKO-TECHNOLOGICKÉ HODNOCENÍ PROVOZU ČOV

Hodnoty množství odpadních vod za rok 2008 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.1.

Tab. 2.3.2.1 Měsíční průtoky na ČOV v roce 2008

měsíc	1/08	2/08	3/08	4/08	5/08	6/08
m ³ /měs.	154 238	119 318	188 192	155 968	147 238	123 025

měsíc	7/08	8/08	9/08	10/08	11/08	12/08
m ³ /měs.	143 314	134 838	150 333	140 201	131 106	131 769

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tab. 2.3.2.2 Srovnání skutečných průtoků na ČOV s projektovanými parametry

		skutečnost 2008	projekt
Q _{roční}	m ³ /rok	1 719 540	2 056 775
Q ₂₄	m ³ /den	4 698	5 635
Q _{prům}	l/s	54,4	65,2

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V rámci plánované provozní kontroly byly odebírány směsné 24 hod. vzorky typu C na přítoku a odtoku z ČOV (26 vzorků).

Tab. 2.3.2.3 Výsledky 24 hod. směsných vzorků na ČOV v roce 2008

Ukazatel		Přítok (mg/l)	Odtok (mg/l)	Účinnost (%)
BSK ₅	prům.	172	1,5	99,1
	min.	45	<2	
	max.	360	6	
CHSK _{Cr}	prům.	432	22	94,9
	min.	144	16	
	max.	740	30	
NL	prům.	197	4	98,0
	min.	94	<2	
	max.	700	22	
N-NH ₄	prům.	32,4	0,4	98,8
	min.	11,3	<0,05	
	max.	86,4	3,9	
N _{anorg.}	prům.	32,5	13,9	57,2
	min.	12,0	9,0	
	max.	44,7	26,2	
Nc	prům.	48,0	18,0	62,5
	min.	24,7	10,5	
	max.	69,6	30,4	
Pc	prům.	5,2	0,9	82,7
	min.	2,1	0,12	
	max.	9,4	1,9	

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.3 HODNOCENÍ DOSAŽENÝCH VÝSLEDKŮ

a) porovnání výsledků s povolením k vypouštění z ČOV

V tabulce 2.3.2.4 jsou porovnány výsledky rozborů 24 hod. směsných vzorků odebíraných na odtoku z ČOV v roce 2008 s limity „p“ tj. přípustnými koncentracemi, které jsou stanoveny platným povolením.

Tab. 2.3.2.4 Porovnání výsledků směsných vzorků s emisními limity („p“) v roce 2008 na ČOV

Ukazatel	„p“ mg/l	naměřené hodnoty* mg/l
CHSK _{Cr}	80	30
BSK ₅	17	6
NL	20	22
N _{anorg.}	20	13,9
P _{celk}	2	0,9

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

* naměřené hodnoty – jedná se o nejvyšší hodnoty naměřené v období 01-12/2008, vyjma ukazatelů P_{celk} a N_{anorg.}, kde se jedná o průměr za období 01-12/2008 (limitní hodnoty těchto ukazatelů jsou stanoveny jako průměr za posledních 12 měsíců).

Překročení přípustné koncentrace (limit „p“) nebylo zaznamenáno u žádného limitovaného ukazatele znečištění. V případě naměřené koncentrace 22 mg/l ukazatele NL se jedná o hodnotu, která je v rámci nejistoty měření (limit 20 mg/l, nejistota měření 15%). Tento výsledek stanovení NL byl ojedinělý, další nejvyšší naměřená koncentrace NL na odtoku z ČOV byla 10 mg/l.

b) srovnání s projektovanými parametry

Vstupní parametry projektované při poslední intenzifikaci pro výhledový stav 28.500 EO jsou porovnány s aktuální bilancí znečištění na přítoku do ČOV v roce 2008.

Tab. 2.3.2.5 Srovnání projektovaných parametrů na ČOV se skutečnými hodnotami za rok 2008

Ukazatel	Projektované parametry		Současný stav	
	mg/l	kg/den	mg/l	kg/den
BSK ₅	302	1 702	172	808
CHSK _{Cr}	622	3 508	432	2 030
NL	251	1 415	197	926
N-NH ₄	32,9	185,5	32,4	152,2
Pc	9,1	51,3	5,2	24,4

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Ze srovnání je zřejmé, že z hlediska současného množství znečištění přiváděných odpadních vod je kapacita ČOV dostačující, a to se začnou rezervou.

c) porovnání s limity zpoplatnění dle z.č. 254/2001 Sb.

Poplatky za znečištění obsažené ve vypouštěných odpadních vodách se platí v případě, že jsou překročeny současně koncentrační a hmotnostní limity zpoplatnění stanovené zákonem č. 254/2001 Sb.

V tabulce 2.3.2.6. jsou uvedeny průměrné roční koncentrace znečištění dosažené v roce 2008 a koncentrační limity zpoplatnění.

Tab. 2.3.2.6 Srovnání průměrných ročních koncentrací na ČOV s koncentračními limity zpoplatnění

Ukazatel	Roční prům.hodnoty mg/l	Koncentrační limity mg/l
CHSK _{Cr}	22	40
<u>NL</u>	4	30
<u>RAS</u>	436	1200
<u>N_{anorg.}</u>	13,9	20
<u>P_{celk}</u>	0,9	3
<u>AOX</u>	0,06	0,2
<u>Hg</u>	<0,0003	0,002
Cd	<0,001	0,01

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Z vyhodnocení vyplývá, že v současné době nebude zpoplatněno znečištění obsažené ve vypouštěných vodách.

2.3.2.4 VÝVOJ KVALITY PŘIVÁDĚNÉHO A VYPOUŠTĚNÉHO ZNEČIŠTĚNÍ V LETECH 1997 – 2008

Pro srovnání kvality přiváděného a vypouštěného znečištění v delším časovém úseku uvádíme průměrné roční hodnoty zjištěné v letech 1999 – 2008.

Tab. 2.3.2.7 Kvalita přiváděného znečištění

Přítok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BSK ₅	285	277	193	169	159,6	140	140	132	136	172
CHSK _{Cr}	596	555	439	414,6	374	359	363	366	355	432
NL	258	164	200	195,2	181,9	156	181	160	126	197
N-NH ₄	32,8	28	21,9	21,7	29,6	29,5	30,4	31,1	32,5	32,4
N _{anorg.}	-	-	-	22,7	32,1	28,3	31,0	32,1	31,8	32,5
Pc	8,5	6,8	5,6	6,2	6	5,9	4,9	4,8	5,0	5,2

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Tab. 2.3.2.8 Kvalita vypouštěného znečištění

Odtok	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
BSK ₅	5,4	7,9	3,3	4,3	2,2	2,7	2,4	2,7	1,4	1,5
CHSK _{Cr}	34,8	30,5	28,6	31,4	27	24	21	22	23	22
NL	5,8	6,7	9,9	8,8	5,4	6	4	5	4	4
N-NH ₄	0,35	1,2	1,3	1,2	3,3	3	0,9	2,7	0,8	0,4
N _{anorg.}	-	-	-	20,2	17,0	15,0	16,1	14,1	14,2	13,9
Pc	2,2	2,6	1,7	2,1	1,9	1,5	1,3	1,1	0,9	0,9

Hodnoty jsou uvedeny v mg/l.

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.5 SPOTŘEBA ELEKTRICKÉ ENERGIE

Údaje o spotřebě elektrické energie a přepočet nákladovosti na m³ vyčištěné vody a odstraněného BSK za rok 2008 na ČOV Svitavy jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.9

Tab. 2.3.2.9 Spotřeba el. energie na ČOV v roce 2008

kWh	816 178	Kč	1 811 295
kWh/m ³ vyčišť. vody	0,47	Kč/m ³ vyčišť. vody	1,05
KWh/ kg odstraněného BSK5	2,78	Kč/kg odstraněného BSK5	6,17

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.6 KALOVÉ, ODPADOVÉ A PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Produkce kalu

Údaje o produkci kalu na ČOV Svitavy za rok 2008 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.10

Tab. 2.3.2.10 Produkce kalu v roce 2008

Surový kal + přebytečný	14 976 m ³ /rok 40,9 m ³ /den
Odvodněný kal	956,7 t (cca 23 % sušiny)

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

V roce 2008 byly veškeré produkované odvodněné kaly předávány smluvnímu odběrateli – fa Brepa s.r.o. Dolní Břežany.

V průběhu roku 2008 byla kvalita produkovaných kalů ověřena 4 rozbory pro stanovení obsahu živin a rizikových prvků.

Výsledky rozborů jsou uvedeny v následující tabulce, včetně porovnání s limity ČSN 46 5735 pro využití kalů jako suroviny do kompostů a s limity vyhl. MŽP č.382/2001 Sb., která stanovuje podmínky pro použití upravených kalů na zemědělské půdě.

Tab. 2.3.2.11 Produkované odvodněné kaly na ČOV Svitavy v roce 2008

Ukazatel	Jednotka	Naměřené hodnoty				ČSN 46 5735 „Průmyslové komposty“	Vyhl. MŽP č. 382/2001Sb
		14.2.08	23.5.08	15.8.08	7.11.08		
pH	-	8,1	7,4	7,3	7,7	-	-
sušina	%	21,67	24,07	26,48	21,51	-	-
ztráta žiháním	obsah v suš. v %	61,25	54,42	56,12	62,16	-	-
K	obsah v suš. v %	0,35	0,43	0,15	0,16	-	-
P	obsah v suš. v %	2,19	1,64	2,60	1,76	-	-
N	obsah v suš. v %	5,29	6,70	5,22	4,50	-	-
Ca	obsah v suš. v %	3,08	3,35	3,0	3,91	-	-
Mg	obsah v suš. v %	0,29	0,42	0,23	0,33	-	-
As	mg/kg suš.	5,39	5,14	4,38	4,42	50	30
Cd	mg/kg suš.	1,09	2,81	1,07	1,0	13	5
Cr	mg/kg suš.	42,3	32,9	28,4	22,5	1000	200
Cu	mg/kg suš.	211	216	210	186	1200	500
Hg	mg/kg suš.	1,72	1,71	2,15	1,33	10	4
Ni	mg/kg suš.	23,3	21,3	34,4	22,5	200	100
Pb	mg/kg suš.	34,2	45,5	30,2	31,1	500	200
Zn	mg/kg suš.	1 120	1 204	1 184	1 050	3000	2500
PCB	mg/kg suš.	0,038	0,013	0,011	-	-	0,6
AOX	mg/kg suš.	231	289	359	431	-	500
Ter. kolif. bakt.	KTJ/1g	250 000	110 000	3 800	230 000	-	-
Enterokoky	KTJ/1g	9 200	71 000	2 700	82 000	-	-
Salmonella		negativní	negativní	negativní	negativní	-	-

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Vysvětlivka: AOX ... absorbované organické halogeny

Výsledky potvrzují, že jsou trvale plněny požadavky stanovené pro suroviny do kompostů.

2.3.2.7 NAKLÁDÁNÍ S DALŠÍMI ODPADY

Údaje o produkci odpadů na ČOV za rok 2008 jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.12

Tab. 2.3.2.12 Nakládání s dalšími odpady

Odpady	Množství	Způsob likvidace
Produkované odpady odpad z lapáku písku	53,7 t/rok	skládkováním
Shrabky z česlí	48,0 t/rok	skládkováním
Odpad přijatý ke zneškodnění odpady ze septiků a jímek	2109 m ³	zpracováním jako odpadní voda

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

Roční produkce shrabků byla obdobná jako v předchozích letech (prům. 47 t). Množství odpadu z lapáku písku se v letech 2000 – 2008 pohybovalo v rozmezí 50 až 100 t/rok.

V roce 2008 bylo na ČOV přijato 2 109 m³ odpadních vod z bezodtokových jímek a septiků. V objemu přijatých odpadních vod z jímek a septiků došlo k výraznému nárůstu. V letech 2000 a 2001 bylo přijato cca 350 m³/rok, od roku 2003 bylo dováženo již více než 1200 m³/rok. Příjem a čištění předměšných odpadních vod je prováděno v souladu s interním předpisem provozovatele, který je schválen majitelem.

2.3.2.8 PLYNOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Údaje o plynovém a olejovém hospodářství jsou uvedeny v tabulce 2.3.2.13

Tab. 2.3.2.13 Plynové a olejové hospodářství na ČOV

Produkce bioplynu	130 291 m ³
Spáleno v kotelně	119 948 m ³
Spáleno hořákem zbytkového plynu	10 343 m ³
Spotřeba LTO	4 200 kg
Spotřeba zemního plynu	8 396 m ³

Zdroj: VHOS a.s. Moravská Třebová

2.3.2.9 PROVOZ ČOV Z HLEDISKA PLATNÝCH PŘEDPISŮ

Kontrola provozu ČOV ČIŽP OI Brno

Dne 27.3.2008 provedla ČIŽP OI Brno kontrolu provozu ČOV Svitavy. Revizí nebyly zjištěny žádné závady a nedostatky, které by byly hodnoceny jako porušení povinností a nebylo prokázáno nedovolené vypouštění odpadních vod do vod povrchových.

Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových

V roce 2008 byly stanoveny pro ČOV Svitavy zálohy na poplatky ve výši 200.000,- Kč. Vyúčtování poplatků za rok 2008 nebylo v době zpracování roční zprávy k dispozici, předpokládaná částka činí 171.954,- Kč.

V roce 2009 budou placeny poplatky pouze za objem vypouštěných vod (znečištění nebude zpoplatněno – viz. bod 2.2), zálohy na poplatky byly stanoveny v celkové výši 200.000,- Kč.

Výhled

V návaznosti na výše uvedené skutečnosti je možné specifikovat opatření, jejichž realizace je v roce 2009 prioritní jak z hlediska požadavků legislativy, tak i s ohledem na řádný a efektivní provoz ČOV a kanalizace:

- realizace opatření na kanalizační síti v souladu s plánem rekonstrukcí a oprav městské kanalizace (III. a IV. etapa)
- realizace rekonstrukce ČOV – dosažení kvality odpadních vod vypouštěných z ČOV v souladu s NV č. 61/2003 Sb. Předpoklad zahájení prací – 4. čtvrtletí 2009.

2.4 TRANSFORMACE VODOHOSPODÁŘSKÉ INFRASTRUKTURY MĚSTA SVITAVY, SKUPINOVÉHO VODOVODU SVITAVY A S.R.O VODA A SPORT

Zastupitelstvo města Svitavy schválilo na svém jednání dne 23. dubna 2008 záměr zřízení společnosti Vodárenská Svitavy s.r.o. tak, aby od 1.1.2010 v souladu s platnými právními předpisy a podmínkami přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007-2013 (dále jen „OPŽP“) provozovala vodovod, kanalizaci a ČOV.

Cílem tohoto procesu je možnost čerpat finanční prostředky na realizaci vodohospodářských projektů v rámci OPŽP. To se podařilo, neboť město Svitavy obdrželo příslib na získání dotace ve výši 111,7 mil. Kč na rekonstrukci městské čistírny odpadních vod (dále jen „ČOV“). Na plánované rekonstrukce kanalizací a realizace opatření na další zlepšení kvality pitné vody doposud nebylo možné v našem případě podat žádost o podporu z OPŽP.

Dne 13. října 2008 byla společnost Vodárenská Svitavy s.r.o. zapsána do živnostenského rejstříku a 30. října 2008 do Obchodního rejstříku.

K zajištění provozování je však třeba dořešit a zajistit další úkony. Prvním z dokončených je podpis smlouvy o uzavření budoucí smlouvy o provozu vodovodů a kanalizací, o správě majetku vodovodů a kanalizací a o rozvoji vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu (dále jen „budoucí provozní smlouva“) mezi novým provozovatelem (Vodárenská Svitavy s.r.o.) a vlastníky infrastruktury. Vlastníci jsou tři – svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy (vlastník vodovodu), město Svitavy (vlastník ČOV a části kanalizace) a s.r.o. VODA A SPORT (vlastník kanalizace a části vodovodu). Smlouva byla schválena radou města Svitavy dne 2.2.2009, valnou hromadou s.r.o. VODA A SPORT dne 11.2.2009 a členskou schůzí svazku dne 23.2.2009.

Uzavření řádné smlouvy o provozování se pak plánuje na měsíc září t.r. Právní a technickou pomoc při vypracování provozních smluv, finančního modelu a přípravy a zajištění budoucího provozu vodohospodářské infrastruktury vykonává společnost Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s. ve spolupráci s JUDr. Čepelkovou a RNDr. Kárskou.

Od července 2009 začne Vodárenská Svitavy s.r.o. postupně činit kroky pro provozování vodovodu a kanalizace od 1.1.2010. Začne uzavírat odběratelské smlouvy, jednat o nástupu zaměstnanců, zajišťovat techniku, zařízení a zázemí pracovníků provozní společnosti.

Navržený model počítá se zřízením provozního střediska na městské čistírně odpadních vod v Hradci nad Svitavou a tzv. zákaznickým centrem v prostorách Fabriky, kde je umožněn bezbariérový přístup.

2.5 CENA VODY VE SVITAVÁCH V ROCE 2009

Od ledna letošního roku došlo ve Svitavách ke zvýšení ceny vody ze 49,40 Kč/m³ na 51,86 Kč/m³. Tato cena se skládá z vodného 25,93 Kč/m³ a stočného 25,93 Kč/m³.

Jedním z důvodů zvýšení je potřeba krytí výdajů na plánovanou rekonstrukci čistírny odpadních vod a další zlepšení kvality pitné vody a rovněž z potřeby reagovat na opakované zvyšování ceny elektrické energie.

Přes celkové zvýšení výdajů o 2,46 Kč/m³ však nebudou plně pokryty zvýšené výdaje města na zahájení rekonstrukce čistírny odpadních vod v letošním roce. Vzhledem ke snížení dotace na tuto akci o 26 mil. Kč tak bude nutné pro realizaci akce v roce 2009 vynaložit z rozpočtu města finanční prostředky ve výši 5 mil. Kč. Pro období 2009-2011 dosáhne podíl nákladů města částky ve výši 10,5 mil. Kč.

Nutnost této investice vyplývá ze závazků České republiky pro obce a města o velikosti nad 2000 obyvatel. Ty totiž musí do konce roku 2010 splnit velmi přísné limity pro čištění odpadních vod, jinak se vystaví sankcím. Jejich výše by výrazně zasáhla do hospodaření naprosté většiny měst.

Cena vodného a stočného je v našem případě přesně rozdělena na část, která je určena na vlastní provoz vodovodu a kanalizace a na část, která je určena pro další rozvoj tohoto majetku. Rozvoj zahrnuje již zmíněnou rekonstrukci čistírny odpadních vod, ale i další přípravu opatření na další snížení obsahu dusičnanů na hranici kojenecké vody a postupnou rekonstrukci vodovodní a kanalizační sítě, na kterou může teprve následně navázat kompletní rekonstrukce komunikací a chodníků.

Při rozhodování o zvýšení ceny vodného a stočného brala členská schůze svazku Skupinového vodovodu Svitavy a valná hromada s.r.o. VODA A SPORT v úvahu kromě výše uvedeného i minimalizování finančního dopadu na odběratele. Při průměrné spotřebě čtyřčlenné rodiny 150 m³ bude meziroční zvýšení ceny znamenat zvýšení výdajů za vodné a stočné o cca 370 Kč.

Platná cena vodného a stočného pro rok 2008 shodná pro obyvatelstvo a ostatní odběratele je uvedena v tabulce 2.4.1.

Tab. 2.4.1 Platná cena vodného a stočného pro rok 2009

Cena	Cena v Kč/m ³		
	vodné	stočné	celkem
bez DPH	23,79	23,79	47,58
s DPH	25,93	25,93	51,86

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

V tabulce 2.4.2 a 2.4.3 je uveden vývoj ceny vodného a stočného v období 1994 až 2008 v členění za obyvatelstvo a ostatní, neboť do roku 2000 byly ceny pro tyto odběratele rozdílné.

Tab. 2.4.2 Vývoj ceny vodného a stočného pro obyvatelstvo ve Svitavách v období 1994 – 2009 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Vodné	7,35	7,77	7,99	9,00	10,55	11,66	13,86	16,25
Stočné	6,09	8,82	9,00	10,05	11,13	12,02	15,12	18,65
Vodné+Stočné	13,44	16,59	16,99	19,05	21,68	23,68	28,98	34,90

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vodné	18,97	20,25	21,40	21,40	21,40	22,40	24,70	25,93
Stočné	19,63	21,00	21,50	21,50	21,50	22,60	24,70	25,93
Vodné+Stočné	38,60	41,25	42,90	42,90	42,90	45,00	49,40	51,86

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s.r.o.

Tab. 2.4.3 Vývoj ceny vodného a stočného pro ostatní ve Svitavách v období 1994 – 2009 (údaje v Kč vč. DPH)

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Vodné	10,5	1,55	13,23	14,28	15,54	15,75	15,75	16,25
Stočné	9,45	12,60	14,75	16,85	17,12	18,74	18,64	18,65
Vodné+Stočné	19,95	24,15	27,98	31,13	32,66	34,49	34,39	34,90

Rok	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Vodné	18,97	20,25	21,40	21,40	21,40	22,40	24,70	25,93
Stočné	19,63	21,00	21,50	21,50	21,50	22,60	24,70	25,93
Vodné+Stočné	38,60	41,25	42,90	42,90	42,90	45,00	49,40	51,86

Zdroj: Skupinový vodovod Svitavy, d.s.o. a VODA A SPORT, s. r. o.

2.6 RYBÁŘSKÉ LÍSTKY

Podle zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství, vydávaly obce v roce 2008 rybářské lístky. V tabulce 2.5.1 je uveden počet vydaných rybářských lístků MěÚ ve Svitavách v roce 2008.

Tab. 2.5.1 Počet vydaných rybářských lístků v roce 2008

Desetiletý 250 Kč *) / 500 Kč	3	114
Tříletý 100 Kč *) / 200 Kč	13	74
Roční 50 Kč *) / 100 Kč	0	4
Celkem	208	

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: *) poloviční dětský nebo rybářská stráž

2.7 PROVOZ KRYTÉHO PLAVECKÉHO BAZÉNU A KOUPALIŠTĚ V ROCE 2008

Návštěvnost krytého plaveckého bazénu vykazuje mírné zvýšení zájmu škol i občanů. Celková návštěvnost činila v roce 2008 70.471 návštěvníků, v roce 2007 to bylo 66.161 návštěvníků. Nejvyšší procento vstupů je přes permanentní vstupenky, což ukazuje na opakující se návštěvníky - plavce.

V průběhu léta roku 2008 činila návštěvnost koupaliště 13.065 návštěvníků. Měli zde možnost využívat služeb bufetu, atrakcí a plážového volejbalu. V roce 2007 byla návštěvnost o 3.215 návštěvníků nižší.

Z celkových 77 provozních dnů bylo pouhých 22 dnů letních ke koupání.

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Krajina

Kateřina Gutová, ZŠ Nám. Míru

3. MĚSTSKÁ A PŘÍMĚSTSKÁ KRAJINA

3.1 KÁCENÍ DŘEVIN ROSTOUCÍCH MIMO LES

Podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění, obce povolují kácení dřevin rostoucích mimo les. Dále jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů nebo kácení dřevin z důvodů pěstebních či zdravotních.

Ve svém rozhodnutí o povolení kácení dřevin mohou v souladu s ust. § 9 zákona č. 114/1992 Sb. uložit žadateli přiměřenou náhradní výsadbu a následnou péči o vysazené dřeviny ke kompenzaci ekologické újmy vzniklé jejich pokácením. Pro tyto účely vedou obce přehled pozemků vhodných pro náhradní výsadbu ve svém územním obvodu. Přehled výsledků žádostí o povolení kácení a stanovení náhradní výsadeb ve Svitavách v letech 2003 – 2008 je uveden v tabulce 3.1.1.

Kácení dřevin může být rovněž prováděno při výkonu oprávnění podle zvláštních předpisů (jako jsou např. rekonstrukce stávajících rozvodů technických sítí, kácení dřevin na silničních pozemcích, vodních tocích apod.), což se dle § 8 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb. předem oznamuje orgánu ochrany přírody. V roce 2008 byla z těchto důvodů kácena např. silniční zeleň, keřové porosty podél drážního tělesa, náletové dřeviny podél vodotečí.

Tab. 3.1.1 Přehled žádostí o povolení kácení dřevin a náhradních výsadeb v letech 2003 – 2008

Přehled žádostí	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Povoleno kácení Stromů	402	358	291	289	531	213
Povoleno kácení keřů (m ²)	632	1547	2345	1227	2355	999
Zamítnuto kácení Stromů	17	12	12 stromů 28 m ² keřů	13 stromů 18 m ² keřů	16	12
Stanovená náhradní Výsadba	513 stromů 1490 keřů	450 stromů 1 206 keřů	339 stromů 2 489 keřů	260 stromů 1 786 keřů	815 Stromů 550 keřů	171 stromů 2 785 keřů

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: údaje za rok 2003 a 2004 zahrnují i kácení v rámci protipovodňových opatření na řece Svitavě a v rámci výstavby poldrů v Moravském Lačnově a za rok 2007 kácení v rámci odlesnění pozemků v průmyslové zóně, realizace protipovodňových opatření v Moravském Lačnově – II. etapa a rekonstrukce stadionu Míru

3.2. PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2008

3.2.1 PÉČE O VEŘEJNOU ZELEŇ VE MĚSTĚ SVITAVY ZA ROK 2008

Obecně:

Veřejná zeleň ve Svitavách se dělí do následujících skupin:

- 1) veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, ve správě Technických služeb města Svitav
- 2) veřejná zeleň v majetku Města Svitavy, bez údržby
- 3) veřejná zeleň v majetku a péči jiných subjektů (např. v okolí supermarketů PLUS, BILLA, HYPERNOVA, LIDL, okolí Sportovní haly Na Střelnici, koupaliště, čerpací stanice, doprovodná zeleň vodních toků, vodních ploch, některých komunikací apod.).

Celková plocha veřejné zeleně ve Svitavách čítá cca 80 ha, přičemž z této rozlohy je cca 56 ha pravidelně udržováno TSMS. Na údržbě veřejné zeleně ve správě TSMS se podílejí dvě dodavatelské firmy a zaměstnanci TSMS. Jednotlivé plochy veřejné zeleně jsou dle svého významu, polohy a funkce zařazeny do 5 intenzitních tříd údržby (1. IT nejvyšší stupeň údržby – parky, frekventované plochy v centru města, 2. IT – obytné soubory, sídliště, doprovodná zeleň komunikací, 3. IT – méně frekventované plochy, 4. a 5. IT – plochy na okrajích města a plochy, jejichž funkce ve veřejné zeleni umožňuje minimální údržbu). Toto zařazení vychází z dokumentu *Pasport veřejné zeleně ve Svitavách*. Udržovací a rozvojová péče veřejné zeleně je prováděna dle *Projektu péstebních opatření v systému veřejné zeleně ve Svitavách* a dle nejnovějších poznatků v oblasti péče o zeleň.

Péči o veřejnou zeleň ve Svitavách lze obecně shrnout do následujících bloků:

1. údržba travnatých ploch (55,94 ha) - jarní úklid, hrabání (v omezené míře), kosení, mulčování extenzivních ploch, úklid spadeného listí, u vybraných ploch pak chemické odplevelení, záливka, hnojení, válcování a provzdušňování
2. ošetřování dřevin (cca 4500 stromů, 3,5 km živých plotů, několik tisíc keřů – neevidováno) - zejména bezpečnostní a zdravotní řez stromů, asanace stromů (v roce 2008 káceno cca 42 stromů a několik desítek m² keřových porostů), tvarování živých plotů, ošetřování volně rostoucích keřů, chemické ošetřování (např. proti lalokonosci v pěnišnicích v parku, proti bekyni zlatořitné na lípách, proti mandelince kalinové na kalinách v parku apod.), zmlazování vymrzlých nebo stárnoucích keřů
3. výsadby stromů a keřů - v roce 2008 bylo vysazeno 31 stromů, zcela nové sadové úpravy byly městem Svitavy založeny na ul. Na červenici, ul. Zahradní a na ul. M. Horákové.
4. údržba záhonů růží (3 km) odstranění ochrany před mrazem – odkopčení, jarní řez, odplevelování v průběhu sezóny, odstraňování odkvetlých částí, zřízení ochrany před mrazem - nakopčení, dosadba 701 ks růží.
5. údržba záhonů letniček, trvalek a cibulovin (336 m², 36 ks okvětníků mobil. zeleně) – výsadba květin, okopávání a pletí, záливka
6. intenzivní údržba nově založených a významných sadových úprav (např. nám. Míru, ul. Nerudova, Pod věží, kruhový objezd, ul. Purkyňova, Olbrachtova, Na Vějíři, T.G.Masaryka, Kapitána Jaroše, Lačnovská, Komenského náměstí, ČSA, Družstevní, Bratří Čapků, Revoluční, Svitavská, J. Skácela, Větrná, Multifunkční centrum Fabrika, V zahrádkách apod.) – ošetřování dřevin, trvalek, přihnojování, odplevelování, záливka
7. intenzivní údržba parku Jana Palacha (2,52 ha) – hnojení, záливka, chemické odplevelování, jarní hrabání, kosení trávníku, úklid spadeného listí, péče o trvalkové záhony, řez, hnojení, odplevelování a záливka dřevin, údržba technických prvků (lavičky, odpadkové koše, pítka, lávky, komunikace)

8. provozování a údržba vodozařízení - fontána, kašna Sv. Floriána a pítka na nám. Míru – v provozu od dubna do října. Mimo provoz jsou již několik let vodotrysky na Kostelním náměstí a na ul. T.G.Masaryka.
9. provozování suchých retenčních nádrží ve Svitavách - Lánech a v Lačnově – pravidelné kontroly, kosení
10. údržba a opravy dětských hřišť (35 lokalit) – výměny písku v pískovištích, nátěry a opravy prvků, komplexní oprava hřiště Malé náměstí, obnova hřiště na ul. Raisova, oprava hřiště kpt. Jaroše 61 – 65, oplocení hřiště Svitavská 8 – 16.
11. ošetření stromořadí na ul. 5. května, a T.G.Masaryka, M. Horákové před mateřskou školou – provedením odborného řezu a instalací bezpečnostních vazeb byla zvýšena bezpečnost stromů ve vztahu k okolí

3.2.2 ZHODNOCENÍ STAVU ZELENĚ

Za nejvýznamnější považujeme pokračování ve zlepšování stavu a tím i bezpečnosti dětských hřišť, v loňském roce to byla kompletní oprava hřiště na Malém náměstí. Postupně tak obnovujeme všechna hřiště, která jsou zastaralá.

Za velmi významné pak také považujeme pokračování v projektu Hodnocení provozní bezpečnosti stromů. Spuštěním tohoto projektu jsme před několika lety zahájili systémové sledování stavu nejdůležitější složky veřejné zeleně. Přínos systémového sledování, hodnocení a ošetřování stromů byl patrný právě při červnové vichřici – škody způsobené stromy nebo přímé na porostech byly v porovnání s okolními městy poměrně malé.

Dlouhodobě také dochází k úbytku zelených ploch ve městě obecně (netýká se jen veřejné zeleně, ale i pozemků privátních). K úbytku vegetačních ploch dochází při výstavbách velkých prodejen, parkovišť apod. Dochází tak ke změně mikroklimatu ve městě a tím ke zvyšování prašnosti, teploty ve městě a snižování vlhkosti, což jsou jevy, které se negativně projevují na zdraví obyvatel.

3.3 ZEMĚDĚLSKÝ PŮDNÍ FOND

Zemědělský půdní fond (ZPF), jež tvoří základní přírodní bohatství naší země, je nejen nenahraditelným výrobním prostředkem umožňujícím zemědělskou výrobu, ale je zároveň jednou z hlavních složek životního prostředí. Tvoří jej pozemky zemědělsky obhospodařované (orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady, trvalé travní porosty (dříve označované jako louky a pastviny) a půda dočasně neobdělávaná, která byla a má být nadále zemědělsky obhospodařována.

Ochrana zemědělského půdního fondu (ZPF) se řídí zákonem ČNR č. 334/1992 Sb., o ochraně ZPF, v platném znění a vyhláškou č. 13/1994 Sb. Orgány ochrany ZPF jsou mimo jiné i pověřené obecní úřady.

MěÚ ve Svitavách má na základě zákona č. 314/2002 Sb. a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb. postavení pověřeného obecního úřadu a obce s rozšířenou působností.

Z tohoto důvodu vykonává MěÚ Svitavy mimo jiné i výkon státní správy v oblasti ochrany ZPF pro 28 obcí okresu Svitavy.

Od 1. 1. 2003 v rámci reformy státní správy došlo k rozšíření správního obvodu o katastry obce Karle (k.ú. Karle a k.ú. Ostrý Kámen).

Podle § 14 zák. č. 334/1992 Sb. má pověřený obecní úřad a podle § 15 obecní úřad s rozšířenou působností při ochraně ZPF následující působnost (pouze výběr):

- rozhoduje o pochybnostech o tom, že jde o součásti ZPF,
- uděluje souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací a vodních cest v rámci svého správního obvodu,
- ukládá změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře do 1 ha,
- uděluje souhlas ke změně trvalého travního porostu na ornou půdu,
- ukládá odstranění závad zjištěných při kontrolní a dozorové činnosti,
- uděluje souhlasy k návrhům regulačních plánů nebo k návrhu územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených ÚPO,
- uděluje souhlas k odnětí půdy do 1 ha. Současně stanoví podmínky pro zajištění ochrany ZPF, schválí plán rekultivace, popř. stanoví zvláštní režim jeho provádění a dále vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány obvody za odnětí půdy ze ZPF,
- vydává rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze ZPF,
- ukládá pokuty.

Ten, v jehož zájmu byl vydán souhlas k odnětí půdy ze ZPF, je ve vymezených případech povinen zaplatit odvody, a to ve výši stanovené dle přílohy zákona o ochraně ZPF: část odvodů ve výši 40 % je příjem rozpočtu obce (v jejím kat. území k odnětí půdy ze ZPF, došlo) použitelným jen pro zlepšení životního prostředí v obci a pro ochranu a obnovu přírody a krajiny. V roce 1999 došlo k novelizaci zák. č. 334/1992 Sb., kdy asi nejdůležitější změnou pro občany byla výjimka z platby odvodů, v případě odnětí půdy pro stavby pro *bydlení* na plochách určených k tomuto účelu schváleným územním plánem obce nebo regulačním plánem vždy mimo současně zastavěné území obce. V roce 2008 bylo městským úřadem v rámci celého správního obvodu vydáno 60 souhlasů s trvalým odnětím půdy ze ZPF a 2 souhlasy s dočasným odnětím půdy. Dalšíh 7 žádostí, jejichž záměr přesahoval výměru 1 ha, bylo postoupeno Krajskému úřadu Pardubického kraje. Přehled výše odvodů pro město Svitavy v letech 1995–2008 je uveden v tabulce 3.3.1.

Tab. 3.3.1 Příjem města Svitavy za odvody ZPF v letech 1995 – 2008

Rok	Příjem (v Kč)
1995	54.696
1996	130.290
1997	367.067
1998	431.616
1999	57.472
2000	180.384
2001	190.396
2002	232.318
2003	107.293
2004	16.427
2005	929.451
2006	117.939
2007	388.008
2008	1.479

Zdroj: OŽP MěÚ SY

3.4 MĚSTSKÉ LESY

Město Svitavy obhospodařovalo k 31. 12. 2008 cca 125 ha lesa. Přesná výměra byla upřesněna novým lesním hospodářským plánem (dále jen „LHP“) pro období 2009-2018, který byl zpracován v závěru loňského roku.

Členění lesních pozemků v majetku města s uvedením výměry je uvedeno v tabulce 3.4.1.

Tab. 3.4.1. Přehled jednotlivých lokalit s uvedením výměr

Lokalita	Výměra (ha)
Vodárna	23,44
U Kamenné Horky	7,40
U Rybníka	32,08
U Trati	21,73
Langrův les	5,56
Moravský Lačnov	28,27
Zalesněné zemědělské pozemky (Poldr, Vějíř, Pod Orlíkem, Langrův les)	8,62
Celkem lesy v majetku města	127,1

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Rok 2008 byl posledním rokem platnosti LHP. Všechny závazné desetileté úkoly byly splněny. Celková těžba byla překročena o 127 m³, a to vlivem nahodilé těžby, která napadala během celého roku 2008. Jednalo se především o jednotlivé kůrovcové stromy, příp. zlomy a vývraty. Během celého roku se objevovaly kůrovcové stromy a souše v lokalitách, kde před tím nikdy nebyly (v nově převzatých porostech od společnosti Lesy ČR, s.p. za Rybníkem, u Kam. Horky a ve Vodárně). Podrobný přehled o plnění LHP za rok 2008 a celé decenium je uveden v tabulce 3.4.2.

Tab. 3.4.2. Závazné ukazatele lesního hospodářského plánu a jejich plnění v letech 1999-2008
Městské lesy Svitavy

Ukazatel	Decenium 1999-2008	Roční podíl	Plnění v r. 2008	Podíl za období 1999-2008	Plnění za období 1999-2008	Tržby v r. 2008 (Kč)	Tržby 1999-2008 (Kč)
Mýtní těžba vč. nahodilé těžby [m ³]	3 780	378	216	3 780	4 189	22 7500	3 974 733
Předmýtní těžba vč. nahodilé těžby [m ³]	1 639	164	-	-	1 357	-	634 867
Maximální těžba v městských lesích [m ³]	5 419	542	216	5 419	5 546	227 500	4 609 600
Prořezávky [ha]	16,70	1,67	-	16,70	17,00	-	-
Probírky do 40 let [ha]	15,75	1,57	-	15,75	16,37	-	-
Probírky nad 40 let [ha]	31,14	3,11	-	31,14	31,14	-	-
Zalesnění běžné holiny [ha]	-	-	-	7,28	7,67	-	-
podíl melioračních a zpevňujících dřevin [ha / %]	25-15 % *	-	-	21,5 %	36,4 %	-	-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Pozn.: *) ... dle druhu mýtních úmyslných a nahodilých těžeb

V roce 2008 bylo odchytno v 11 lapačích 11.950 ks *Ips typographus* (lýkožrout smrkový) (pro srovnání byl v roce 2007 tento počet 3.630 ks a v roce 2006 3.380 ks) a *Pityogenes chalcographus* (lýkožrout lesklý) 15.550 ks (v roce 2007 11.470 a v roce 2006 47.900 ks). V městských lesích se již několik posledních let projevuje nedostatek srážek, což má nepříznivý vliv na zvýšený výskyt kůrovců. Pokud se klima radikálně nezmění, bude tento stav přetrvávat, a to nejen v městských lesích.

V roce 2008 nebyly zalesňovány zemědělské pozemky. Byly dořešeny ztráty 0,30 ha na zalesnění vlivem nevhodné zeminy v lokalitě Vějíř. Vylepšení na dané lokalitě borovicí je úspěšné a sazenice budou úspěšně odrůstat. Na ostatních zemědělských pozemcích jsou kultury již zajištěné a nebude nutné je již ožínat (Langrův les, Poldr, Vějíř). Na lesních pozemcích bylo provedeno první zalesnění na všech vytěžených plochách, mimo holinu v roce 2007 (u Rosničky), kde byla zpracována nahodilá těžba až v závěru roku 2008.

Úspěšně lze hodnotit celé decenium z pohledu zalesnění melioračními a zpevňujícími dřevinami. Z předepsaného zalesnění 21,5 % bylo provedeno 36,4 %. Důvodem je výše nahodilých těžeb. Přitom bylo vysázeno téměř 60 % buku, kde ujímavost sazenic je nízká, a stejně tak i zajištění kultur touto dřevinou.

Kladně lze hodnotit i ztráty z prvního zalesnění, a to 18,73 % z toho melioračních a zpevňujících dřevin 24,46 %. Veškeré vysázené listnaté sazenice musely být s ohledem na výši škod oploceny. Přírozená obnova, zejména smrku, byla vykázaná za decenium na ploše 1,77 ha.

Náklady na pěstební činnost jsou vyčísleny za rok 2008 a za celé decenium v tab. č. 3.4.3. Největší položky jsou vydávány na zalesnění (76.000 Kč na 1 ha), na ožínání sazenic proti buření (9.866 Kč na 1 ha) a stahované a pálené klestí (81 Kč na 1 m³ těžby).

Veškeré úkoly pěstební a těžební činnosti byly spolu s pracovníkem Lesoprojektu Brno, s.r.o. při obnově LPH odpovědně posouzeny a budou promítnuty v LHP na období 2009-2018.

Tab. 3.4.3 Náklady na pěstební činnost za rok 2008 a v letech 1999-2008

Položka	Rok 2008			Období 1999 - 2008		
	tech. jednotka	náklady celkem	dotace MZe	tech. jednotka	náklady celkem	dotace MZe
Zalesnění lesních pozemků	1,13	86 578 Kč	17 576 Kč	15,32	1 070 099 Kč	312 912 Kč
Zalesnění zemědělských pozemků	-	-	-	10,61	662 909 Kč	747 798 Kč
Ožínání kultur lesních pozemků	5,99	59 098 Kč	-	62,96	621 832 Kč	-
Ožínání kultur zemědělských pozemků	0,70	5 372 Kč	-	36,29	251 618 Kč	71 047 Kč
Rekonstrukce Langerova lesa	-	-	-	2,19	40 042 Kč	19 000 Kč
Oplocení kultur lesních pozemků	-	16 410 Kč	-	2 281	175 191 Kč	-
Oplocení kultur zemědělských pozemků	-	-	-	4 316	283 548 Kč	133 140 Kč
Ochrana proti kůrovci	-	-	-	-	2 076 Kč	-
Nátěry proti okusu	11,25	16 555 Kč	-	150 200	167 314 Kč	-
Ochrana proti klikoroku	-	-	-	-	3 952 Kč	-
Výsek plevelných dřevin	1,47	8 142 Kč	-	17,24	98 607 Kč	-
Prořezávky	-	-	-	19,47	123 659 Kč	57 600 Kč
Probírky do 40 let	-	-	-	-	-	28 576 Kč
Přirozená obnova	-	-	-	-	-	11 500 Kč
Přibližování dříví koněm	-	-	-	-	-	39 067 Kč
Stahování a pálení klestu	51 m3	12 806 Kč	2 400 Kč	3 725	300 881 Kč	34 800 Kč
Zajištění kultur	-	-	-	-	-	96 166 Kč
Ostatní pěstební práce	-	-	-	-	60 757 Kč	-
Pěstební činnost lesních pozemků	-	199 589 Kč	19 976 Kč	-	2 664 410 Kč	599 621 Kč
Pěstební činnost zemědělských pozemků	-	2 372 Kč	-	-	1 198 075 Kč	951 985 Kč
Úhrn	-	201 961 Kč	19 976 Kč	-	3 862 485 Kč	1 551 606 Kč

Zdroj: OŽP MěÚ SY

3.5 PROGRAM NA PODPORU OŠETŘOVÁNÍ VÝZNAMNÝCH STROMŮ

Zastupitelstvo města Svitavy pravidelně podporuje v rozpočtu města ošetřování významných stromů ve městě, které jsou ve vlastnictví občanů a právnických osob.

Příspěvek je přiznán přednostně na ošetření stromů, jejichž stav je možné charakterizovat jako rizikový. Příspěvek není poskytován na kácení stromů. Jednou z podmínek je, že ošetření musí provést odborná firma, neboť je nutné zajistit celou řadu prací od ošetření ran, odstranění suchých nebo poškozených větví, odlehčení koruny, izolaci vazeb korun apod. Tomu odpovídají i náklady na ošetření stromů, které ve většině případů vlastník stromů není ochoten nebo nemůže uhradit.

V rámci tohoto projektu bylo v roce 2008 ošetřeno šest stromů, a to 2 javory na ul. Kapitána Jaroše, 2 javory a 1 lípa na ul. Svitavská a 1 vrba na ul. Jana Želivského.

Výběr zhotovitele prací provedl odbor životního prostředí MěÚ. O poskytnutí příspěvku či jeho zamítnutí rozhodla Ekologická komise rady města. Komise rozhodovala podle kritérií, kterými jsou význam daného stromu z hlediska městské zeleně, stupeň poškození a výše spoluúčasti vlastníka stromu.

Celková částka poskytnutá na ošetření významných stromů dosáhla v loňském roce výše 24.000 Kč.

3.6 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY, PŘÍRODNÍ REZERVACE, PŘÍRODNÍ PAMÁTKY, SOUSTAVA NATURA 2000 A ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY NA SVITAVSKU

Účelem zákona ČNR č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „zákon“), je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás, k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji a vytvořit v souladu s právem Evropských společenství v České republice soustavu Natura 2000. Přitom je nutno zohlednit hospodářské, sociální a kulturní potřeby obyvatel a regionální a místní poměry. Ochranou přírody a krajiny se rozumí péče státu a fyzických i právnických osob o volně žijící živočichy, planě rostoucí rostliny a jejich společenstva, o nerosty, horniny, paleontologické nálezy a geologické celky, péče o ekologické systémy a krajinné celky, jakož i péče o vzhled a přístupnost krajiny.

Městský úřad Svitavy jako obecní úřad s rozšířenou působností vykonává kompetence dané zákonem o ochraně přírody a krajiny, a to zejména pro oblast obecné ochrany kam patří ochrana místních prvků územních systémů ekologické stability, významných krajinných prvků, ochrana rostlin a živočichů, kteří nespádají do kategorie ohrožený, silně nebo kriticky ohrožený druh, ochrana volně žijících ptáků, dřevin, krajinného rázu a přírodních parků. V kompetenci úřadu je i vyhlášení přechodně chráněných ploch a památných stromů, vydávání rozhodnutí o omezení nebo zákazu činnosti, která by mohla způsobit nedovolenou změnu obecně nebo zvláště chráněných částí přírody, uložení provedení biologického hodnocení, vedení výpisu z ústředního seznamu ochrany přírody, výkon státního dozoru v ochraně přírody a krajiny, ukládání pokut za přestupky a protiprávní jednání a výkon státní správy v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody.

3.6.1 VÝZNAMNÉ KRAJINNÉ PRVKY

Významný krajinný prvek je ekologicky, geomorfologicky nebo esteticky hodnotná část krajiny, která utváří její typický vzhled nebo přispívá k udržení její stability. Významnými krajinnými prvky jsou lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera, údolní nivy a části krajiny, které zaregistruje podle § 6 zákona orgán ochrany přírody jako významný krajinný prvek.

Celkový počet registrovaných významných krajinných prvků na území Svitavska je 67.

V okolí Svitav se nacházejí tyto registrované významné krajinné prvky:

k.ú. Moravský Lačnov

- louka pod lesem SZ od lesa Boří, S od pramene,
- písky SV od rybníka Rosnička, JV od Javornického lesa,

k.ú. Čtyřicet Lánů

- jižně exponovaná svažité louka nad silnicí mezi obcemi Kamenná Horka a Čtyřicet Lánů,

k.ú. Svitavy – Předměstí

- vlhká louka J od Svitavského rybníka,

k.ú. Hradec nad Svitavou

- Na farském - suchá výslunná mez podél cesty západně od obce,
- suché slunné stráně v úvozu, S a J exponované, Z od Dvořákovy rokle,
- suchá výslunná mez, louka a lom s rozptýlenými skupinami dřevin východně od obce, severně za strojní stanicí,
- východně exponovaná mez podél úvozu v části zarostlá dřevinami za stroj. stanicí navazující na intravilán obce,
- výslunné opukové meze západně exponované, částečně zarůstající náletovými dřevinami,
- suché meze pod lesem s travnatou cestou, jižně od obce, SV od rybníčků,
- květnatá louka s jižně exponovanou mezí v části zarůstající dřevinami, v jižní části obce západně od rybníčků,
- suchá výslunná mez u lesa jižně exponovaná, částečně zarůstající keřovým patrem, v J části obce, Z u Šintlerova kopce,
- okraj lesa, přirozená louka pod cestou, v jižní části obce, JV od rybníčků,
- výslunný okraj lesa, květnatá louka, v jižní části obce, JV od rybníčků,
- výslunná stráně částečně zarůstající dřevinami, v jižní části obce u kóty 454 m,
- opuková stráně 500 m SV od motorestu u křižovatky silnic Svitavy-Březová-Hradec nad Svitavou, 150 m od ZD,
- stepní stráně mezi obcemi Hradec nad Svitavou a Kamenná Horka,

k.ú. Karle

- větrolam tvořený převážně lípou, s výskytem kruštíku široolistého v bylinném patru,
- opukový lom v Karli s výskytem hořečku brvitého,

k.ú. Koclířov

- U STATKU – jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- LANCOVO ÚDOLÍ – východně exponovaná stráně částečně zarostlá náletem dřevin a s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- NA HOUPAČKÁCH - jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,

- ÚDOLÍ NAD RYBNÍKEM – mozaika květnatých strání, zarostlých mezí a luk s remízky,
- POD HŘEBCOVEM – jižně exponovaná svažité louka s výskytem teplomilných druhů rostlin,
- LAMAČOVO ÚDOLÍ – remízek křovin na jižně exponovaném svahu s výskytem teplomilných druhů rostlin na okrajích,
- K VYSOKÉMU POLI – východně exponovaná stráž částečně zarostlá náletem dřevin, s výskytem teplomilných druhů rostlin,

k.ú. Kukle

- louka u Kukle. Podmáčená louka vlevo od silnice v osadě Kukle a výskytem vzácných rostlin.

V průběhu loňského roku bylo provedeno kosení významných krajinných prvků v Pohledech, Rohozné a ve Svitavách v celkové výši 38.637,-- Kč. Finanční prostředky byly získány formou dotací z „Programu péče o krajinu“ Ministerstva životního prostředí.

3.6.2 ZVLÁŠTĚ CHRÁNĚNÉ ÚZEMÍ A PŘÍRODNÍ PARKY

Městský úřad, jakožto obecní úřad obce s rozšířenou působností, vede výpis z ústředního seznamu ochrany přírody ve svém správním obvodu. V ústředním seznamu jsou evidována zvláště chráněná území a památné stromy.

Na Svitavsku se nacházejí 2 přírodní rezervace. Přírodní rezervace je menší území soustředěných přírodních hodnot se zastoupením ekosystémů typických a významných pro příslušnou geografickou oblast.

Přírodní rezervace „**Králova zahrada**“ byla vyhlášena v roce 1994 k ochraně souboru zamokřených lesních ekosystémů s hojným výskytem bledule jarní. Lokalita je současně ukázkou přirozeného výskytu smrku a jeho ekologických podmínek v nižších polohách. Rezervace se nachází v katastrálním území Opatov v Čechách; její rozloha je 17,36 ha.

V roce 1994 byla vyhlášena přírodní památka „**Psí kuchyně**“ o rozloze 35,64 ha. V roce 1999 bylo toto maloplošné chráněné území rozšířeno o další území hodnotné z hlediska přírodovědného a lesnického, změněna kategorie ochrany na přírodní rezervaci a zvětšena rozloha území na 116,5 ha. Přírodní rezervace byla zřízena k ochraně zachovalých přírodě blízkých společenstev květnatých bučin s výskytem řady ohrožených a indikačních druhů rostlin a živočichů.

Do katastrálních území Koclířov a Moravská Kamenná Horka zasahuje ochranné pásmo další přírodní rezervace „**Rohová**“. Toto zvláště chráněné území bylo zřízeno v roce 1998 k ochraně zachovalých přirozených a polopřirozených porostů květnatých bučin a suťových lesů s výskytem řady chráněných a ohrožených druhů rostlin a živočichů na východních svazích Hřebečského hřbetu. Jde o ojedinělý geologicko-geomorfologický útvar – souvislý příkrý skalnatý svah představující východní okraj české křídové pánve. Přírodní rezervace se nachází v katastrálním území Boršov u Moravské Třebové, Dlouhá Loučka a Křenov. Rozloha území je 297 ha.

K ochraně krajinného rázu s významnými soustředěnými estetickými a přírodními hodnotami byl v roce 1996 zřízen přírodní park „**Údolí Křetíny**“. Přírodní park zahrnuje celá katastrální území obcí Hlásnice, Hartmanice, Předměstí, Svojanov, Starý Svojanov, Trpín a části katastrálních území obcí Bohuňov, Bystré u Poličky, Hamry, Rohozná, Stašov a Vítějeves na rozloze 5 570 ha.

Území je z krajinářského hlediska velmi zachovalou oblastí, představující bohatou skladbu různých typů biotopů. Hlavním krajinným prvkem je rozptýlená zeleň v podobě drobných remízků a mezí s liniovým společenstvím dřevin. I nadmořská výška svědčí o silné rozmanitosti

tohoto území. Nejnižše položená oblast se nachází na hranicích přírodního parku u Horního Poříčí (389 m n.m.). Nejvýše položenými místy jsou Panský vrch u Trpína (700 m n.m.) a kóta 713 m n.m. v oblasti Kamence poblíž Nyklovic.

3.6.3 NATURA 2000

V dubnu roku 2005 byla přijata novela zákona č. 114/1992 Sb.. Tato novela vytvořila legislativní předpoklad pro vytvoření evropské soustavy chráněných území Natura 2000. Natura 2000 je celistvá evropská soustava území se stanoveným stupněm ochrany, která umožňuje zachovat přírodní stanoviště a stanoviště druhů v jejich přirozeném areálu rozšíření ve stavu příznivém z hlediska ochrany nebo popřípadě umožní tento stav obnovit. Na území České republiky je tvořena ptačími oblastmi a evropsky významnými lokalitami, které požívají smluvní ochranu nebo jsou chráněny jako zvláště chráněné území.

Ve správním území Městského úřadu Svitavy se nachází 1 evropsky významná lokalita. Jedná se o lokalitu „U Banínského viaduktu“, která byla stanovena nařízením vlády č. 132/2005 Sb. jako součást národního seznamu evropsky významných lokalit. Předmětem ochrany je zvláště chráněný druh *Cypripedium calceolus* (střevíčník pantoflíček).

3.6.4 ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY

Uchování a reprodukci přírodního bohatství, příznivé působení na okolní méně stabilní části krajiny a vytvoření základů pro mnohostranné využívání krajiny zajišťuje územní systém ekologické stability (ÚSES). ÚSES je vzájemně propojený soubor přirozených i pozmeněných, avšak přírodě blízkých ekosystémů, které udržují přírodní rovnováhu. Rozlišuje se místní, regionální a nadregionální systém ekologické stability. V kompetenci Městského úřadu Svitavy je, dle zákona č. 114/1992 Sb., vymezování a hodnocení místního systému ÚSES. Ochrana systému ekologické stability je povinností všech vlastníků a uživatelů pozemků tvořících jeho základ. Jeho vytváření je veřejným zájmem, na kterém se podílejí vlastníci pozemků, obce i stát. Snahou odboru životního prostředí ve Svitavách je ekologická optimalizace a revitalizace urbanizovaných ploch veřejné zeleně v příměstské části města s cílem dosáhnout takového stavu, v níž plochy člověkem dosud narušených ekosystémů budou vyváženy vhodně rozloženými plochami ekologicky stabilnějších přirozených a přírodě blízkých ekosystémů a lokalit. Pro zabezpečení úspěšné realizace příměstské krajiny je nutné systémově napravovat negativní důsledky nepřiměřeně provedených zásahů vhodnou obnovou doprovodných porostů a ochranných pásů.

3.7 PAMÁTNÉ STROMY

Mimořádné významné stromy, jejich skupiny a stromořadí lze vyhlásit rozhodnutím orgánu ochrany přírody za památné stromy. V našem správním obvodu bylo odborem životního prostředí v roce 1998 vyhlášeno 6 dřevin jako „památný strom“. Po osmileté odmlce byl v roce 2006 vyhlášen jako sedmý v pořadí buk lesní rostoucí v parku Jana Palacha ve Svitavách. Tento památný strom patří svým věkem do kategorie památných stromů „čekatelů“. Pro své estetické působení tvarem koruny, habitu, malebností kmene a mohutností vzrůstu bude stromu dána možnost, aby se dožil svého plného působení, posléze i kmetského věku a mohl se tak stát němým svědkem naší současnosti pro budoucí pokolení.

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Svitavy – předměstí

Lokalita: park Jana Palacha ve Svitavách

Obvod kmene: 370 m

Výška: 24 m

Poznámka: Strom je krásnou dominantní solitérou s pravidelně zavětvenou, zdravou, vitální korunou. Okapová část koruny dosahuje téměř k povrchu půdy.

Další památné stromy Svitavska jsou:

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), k.ú. Vendolí

Lokalita: pozemek při místní komunikaci 200 m od silnice směrem na Ostrý Kámen, intravilán obce

Obvod kmene: 670 cm

Výška: 17,5 m

Poznámka: pověst o lípě je zachována v kronice ukryté v báni věže místního kostela. V průběhu staletého růstu stromu došlo k odlomení velké části koruny; zbytek je tvořen 3 kmeny

Lípa srdčitá (*Tilia cordata*), k.ú. Vendolí

Lokalita: intravilán obce a hasičskou zbrojnicí

Obvod kmene: 700 cm

Výška: 25 m

Poznámka: jedná se o torzo mohutné lípy s velkou dutinou

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Koclířov

Lokalita: intravilán obce u domu č.p. 188

Obvod kmene: 475 cm

Výška: 26 m

Poznámka: soliter mohutného vzrůstu

Tis červený (*Taxus baccata*) zvaný „U Havlů“, k.ú. Sklené

Lokalita: intravilán obce u domu č.p. 25 za plotem (u silnice)

Obvod kmene: 319 cm

Výška: 14 m

Poznámka: zřejmě nejstarší tis v kraji

Lípa velkolistá (*Tilia platyphyllos*), k.ú. Horáková Lhota

Lokalita: na počátku obce vlevo u silnice

Obvod kmene: 720 cm

Výška: 27 m

Poznámka: krásný habitus, obrovský kmen, pravidelně zavětvená koruna, strom zdravý, vitální

Buk lesní (*Fagus sylvatica*), k.ú. Rozhraní

Lokalita: na okraji lesa u chalupy č.p. 50

Obvod kmene: 555 cm

Výška: 30 m

Poznámka: krásná solitera, významný krajínotvorný prvek. Větve ohnuté k zemi ve vzdálenosti až 12 m od kmene

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Odpady

Hana Gallová, ZŠ Sokolovská

4. ODPADY

4.1 NEPOVOLENÉ SKLÁDKY

Nezanedbatelný podíl odpadového hospodářství města tvoří nepovolené skládky.

Nepovolené skládky se dříve nejčastěji vyskytovaly v obtížně dostupných místech, terénních nerovnostech, lesích, loukách, v okolí zahrádkářských kolonií, řadových garáží, v posledních třech létech se však v převážné míře vyskytují na pozemcích v centru města a sídlišť. Zakladatelům skládek, kteří se svého odpadu takto nelegálně a bezohledně zbavují, nevádí ani skutečnost, že odpad odloží ve volné přírodě, v přímém kontaktu s vodním prostředím (v blízkosti rybníků a řeky) nebo v blízkosti obytných budov na sídlišťích města, kde může snadno dojít k úrazům, a to hlavně dětí.

Likvidace nepovolené skládky je náročná zejména z finančního hlediska, dále také z hlediska odborného, protože je třeba stanovit druhy odpadů uložených na skládce a zvolit vhodný technologický postup likvidace skládky vzhledem k charakteru skládky, struktuře odpadu a charakteristice území. Po vytrídění nežádoucích složek odpadu se zbylý odpad odtěží, naloží a odveze na povolenou skládku. Ze Svitav byl odpad v roce 2008 odvážen na skládku Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová.

V průběhu roku 2008 bylo na území města Svitavy zlikvidováno 18 nepovolených skládek na pozemcích ve vlastnictví města Svitavy. U těchto skládek se nepodařilo zjistit zakladatele skládky, a protože vlastníkem pozemků bylo město, byla likvidace těchto skládek provedena na jeho náklady. Kromě společností LIKO SVITAVY a.s. a Technických služeb města Svitav se na likvidaci černých skládek podílely v rámci ekologické výchovy i základní školy Sokolovská a Felberova. Jednalo se o úklid černých skládek kolem naučné stezky k pramenům řeky Svitavy a kolem vodárenského lesa. Členové Českého rybářského svazu provedli úklid kolem rybníku Rosnička.

V roce 2008 byly na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav vynaloženy náklady ve výši 75.800,- Kč. Na likvidaci nepovolených skládek na území města Svitav je pro rok 2009 z rozpočtu města vyčleněna částka ve výši 60.000,- Kč.

4.2 KOMUNÁLNÍ ODPAD A VYTRÍDĚNÉ SLOŽKY (PAPÍR, PLASTY, SKLO)

Zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. platí od 1.ledna 2002. V § 17 – povinnosti a oprávnění obce a fyzických osob při nakládání s komunálním odpadem – jsou velmi podrobně specifikovány podrobnosti nakládání s komunálním odpadem. V této kapitole jsou proto uvedeny základní informace o nakládání s komunálním odpadem a jeho vytríděnými složkami (papír, plasty, sklo) ve Svitavách v roce 2008.

Svoz komunálního odpadu a sběr jeho vytríděných složek zabezpečovala firma LIKO SVITAVY, a.s., která tuto činnost provádí kromě Svitav i v dalších městech a obcích okresu Svitavy. Ze Svitav je komunální odpad ze sběrných vozů soustřeďován na překladišti a odtud odvážen velkoobjemovými kontejnery (souprava převáží 60 m³ odpadu), nebo vozy Man s presem, na skládku komunálního odpadu Třebovice, která je provozována firmou Eko-Bi s.r.o. Česká Třebová. Pro sběr odpadu bylo používáno několik druhů sběrných nádob na komunální odpad. V rodinné zástavbě se používají převážně 110 litrové až 240 litrové nádoby (popelnice), na sídlišťích jsou rozmístěny kontejnery o objemu 1.100 litrů. Dále jsou na území města rozmístěny kontejnery na vytríděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo).

V roce 2008 došlo k dalšímu navýšení počtu kontejnerů na vyříděné složky komunálního odpadu, a to celkem o 18 kusů. Důvodem tohoto zvýšení byla nutno dále rozšiřovat počet stání kontejnerů a na jednotlivých stanovištích zvýšit počet kontejnerů a to zejména na plasty a čiré sklo. Tyto kontejnery byly získány v rámci projektu společnosti EKO-KOM a.s na posílení množství kontejnerů a zvýšení množství vyříděných složek komunálního odpadu Počet sběrných nádob ve Svitavách k 31.12.2008 je uveden v tabulce 4.2.1 .

Tab. 4.2.1 Sběrné nádoby ve Svitavách k 31.12.2008

sběrná nádoba	počet (ks) 2003	Počet (ks) 2004	Počet (ks) 2005	Počet (ks) 2006	Počet (ks) 2007	Počet (ks) 2008
popelnice 110 l - podnikatelé	193	193	198	205	212	215
kontejnery 1 100 l	481	485	489	496	506	512
z toho: obyvatelé	246	247	249	251	256	258
podnikatelé	235	238	240	245	250	254
kontejnery	150	175	232	260	278	297
z toho papír 1100 l	51	60	72	80	84	89
plasty 1100 l	58	72	95	113	119	123
sklo 1500 l	41	43	65	67	75	85

Zdroj: LIKO SY a.s.

Množství vykoupených a odevzdaných odpadů ve sběrném dvoře a množství odpadů odebraných prostřednictvím oprávněných osob za občany města Svitavy v roce 2008 je uvedeno v tabulce 4.2.2. Z uvedených údajů je patrné klesající množství některých druhů odpadů, které ze zákona podléhají zpětnému odběru. Jedná se zejména o zářivky, odpadní oleje a historická elektrozařízení.

Tab. 4.2.2 Množství odebraného, vykoupeného a zneškodněného odpadu v roce 2008 prostřednictvím firmy LIKO SVITAVY a.s. a dalších oprávněných osob (tuny)

druh odpadu	množství 2004	množství 2005	množství 2006	množství 2007	množství 2008
komunální a objemný	4 044,0	4 127,0	4 151,8	4 007,5	3 535,5
papír	357,5	405,6	548,2	655,1	664,2
plasty	82,1	98,2	122,8	154,9	160,3
sklo	112,7	105,0	163,7	147,0	186,7
vyříděné složky celkem : papír , plasty, sklo	552,3	608,8	834,7	957,0	1 011,2
celkové množství odpadu	4 596,3	4 735,8	4 986,5	4 964,5	4 546,7
podíl vyříděných složek (%)	12,0	12,9	16,7	19,3	22,3
Další druhy odpadů :					
železné a barevné kovy	4 527,1	4 450,5	4 240,4	4 546,3	3 558,0
zářivky	0,05	0,06	0,02	0,0	0,0
kovové a plastové obaly znečištěné škodlivinami	0,74	0,84	0,42	0,18	0,06
odpadní oleje	0,75	0,39	0,18	0,11	0,09
elektronika, televizory, pračky, lednice apod.	7,55	7,1	3,93	2,0	0,0

Zdroj: LIKO SY a.s.

4.3. DOPAD KRIZE I NA TŘÍDĚNÍ ODPADŮ

Nastupující světová finanční krize dopadla koncem roku 2008 i odbyt druhotných surovin získávané vytříděním z komunálního odpadu.

Největší krizí prochází výkup a využití sběrového papíru. Důvodem výrazného poklesu je klesající poptávka po papírenském zboží, zejména klesající náklady některých tištěných médií. S poklesem průmyslové výroby a snižováním maloobchodních tržeb se pak snižuje i výroba papírových obalů. Rada papíren v Česku a v dalších státech, kam je sběrový papír také dodáván, již ohlásila omezení výroby a tím i snížení odběru sběrového papíru. Jedná se především o nejvíce frekventované druhy sběrového papíru (směsný papír, vlnitá lepenka).

Ceny sběrového papíru poklesly tak, že některé druhy papíru již papírny odebírají bez úhrady nebo s příplatkem, tj. sběrové firmy musí za tento odpad papírnám platit. Tento stav bude pravděpodobně trvat celý rok 2009.

Tato situace se samozřejmě plně projevuje i ve všech městech a obcích České republiky a tedy i ve Svitavách. Tím, že město bude za tento sběrový papír platit, dojde ke zvýšení nákladů na provoz systému cca o 300.000,- Kč za rok 2009. Tyto zvýšené náklady budou hrazeny z prostředků města.

Systém sběru vytříděných složek komunálního odpadu a tedy i papíru musí rozhodně zůstat v provozu tak, jako doposud. Kdyby město přestalo provádět sběr papíru nebo plastů, skončily by v nádobách na zbytkový komunální odpad. Následně by byl s tímto komunálním odpadem odvezen na skládku, kde by se výrazně zvýšila cena za uložení tohoto odpadu. Nárůst ceny by byl opravdu dramatický. V současné době platíme za tunu komunálního odpadu 1.130,- Kč. V případě smíchání komunálního odpadu se zbytky papíru a plastů bychom za uložení 1 tuny hradili částku až 2.900,- Kč. To by znamenalo zvýšení nákladů na likvidaci odpadů na 1 obyvatele o částku až 380,- Kč.

Dalším důvodem, proč se nám vyplatí třídít i papír, je příjem za třídění. Ten město získává za vytříděné složky komunálního odpadu (papír, plasty, sklo). Výše této odměny je právě závislá na množství vytříděného odpadu a sběru všech složek. Díky takto získaným prostředkům mohlo město Svitavy v roce 2009 snížit náklady za komunální odpad o 48,- Kč/ osobu a rok. Poplatek proto zůstal ve stejné výši a činí 492,- Kč / občana i v roce 2009.

Výkupny (sběrné suroviny) tedy za sběrový papír nebudou platit. Občané ale mohou a **z výše uvedených důvodů musí** veškerý papír odložit do kontejnerů na papír, abychom nebyli všichni poškozeni. Tyto kontejnery jsou umístěny na všech sběrných místech, která jsou rozmístěna na území města Svitavy. Celkově je těchto kontejnerů 89 a jejich celkový objem činí 97,9 m³. Začátkem roku 2009 bude dále rozšířen počet kontejnerů na papír a plasty o 16 ks.

4.4 ODVOZ A ODSTRAŇOVÁNÍ KOMUNÁLNÍHO ODPADU

Celkové nakládání s komunálním odpadem upravovala v roce 2008 obecně závazná vyhláška města č. 7/2005 o systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů vznikajících na území města Svitavy, včetně systému nakládání se stavebním odpadem. V následujícím textu uvádíme základní povinnosti vyplývající z této vyhlášky.

Při likvidaci komunálního odpadu je zakázáno:

- odkládat odpady mimo sběrné nádoby,
- ukládat do sběrných nádob takový odpad, který má nebo může mít nebezpečné vlastnosti, např. žhavý popel, uhynulá zvířata, látky jedovaté, radioaktivní, explozivní, infekční, žíravé, zbytky léků, barev, baterie, akumulátory, pneumatiky, chemikálie, elektronický šrot a další odpad jako např. zeminu, stavební suť, kamení, cihly, trávu a vánoční stromky,
- využívat sběrných nádob k jiným účelům než k ukládání komunálního odpadu,
- ukládat do sběrných nádob, které jsou určeny pro vybrané druhy odpadů (papír, sklo, plasty a jiné), jiné druhy odpadů.

- ukládat komunální odpad do odpadkových košů,
- využívat nebo odstraňovat odpady spalováním nebo jinými termochemickými metodami v zařízeních, která nejsou k tomuto účelu určena (lokální topeniště, spalování na otevřeném ohni ...), ukládat komunální odpad do sběrných nádob cizích osob bez jejich souhlasu.

Vlastník sběrné nádoby je povinen udržovat v její blízkosti čistotu a pořádek. V případě zjištěných nedostatků může úklid zajistit město na náklady vlastníka sběrné nádoby.

Svozy komunálního odpadu probíhají ve čtrnáctidenních intervalech pro majitele sběrových nádob o velikosti 110 až 240 litrů a v týdenním intervalu pro majitele kontejnerů o objemu 1.100 litrů. Poplatek je hrazen bez vazby na počet sběrných nádob, které pro shromažďování komunálního odpadu fyzická osoba využívá. Plátce tedy může po zaplacení poplatku využívat i více sběrných nádob nebo může využít nabídky firmy LIKO SVITAVY a.s. a zakoupit plastové pytle, které lze v den svozu odložit u sběrné nádoby.

4.5 POPLATEK ZA SVOZ KOMUNÁLNÍHO ODPADU V ROCE 2008

V roce 2008 pokračoval systém platby za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, který upravovala vyhláška města č. 5/2007 města Svitavy o místních poplatcích, ve které je poplatek za komunální odpad zaveden opět za osobu, přičemž byl každý občan, jako producent komunálního odpadu, zpoplatněn stejnou částkou.

Pro rok 2008 činil poplatek 516,- Kč na osobu odváděný společnosti LIKO SVITAVY a.s., po snížení po příspěvku na občana 24,- Kč z prostředků získaných od společnosti EKO-KOM činí 492,- Kč. Výše poplatku vycházela z propočtů skutečných nákladů na svoz, třídění a odstranění komunálního odpadu. Náklady ovlivňuje především cena svozu a přepravy odpadu na řízenou skládku a úhrada ceny za jeho uložení.

V poplatku jsou započítány i náklady na:

- třídění a využívání skla, papíru a plastů
- třídění a odstraňování nebezpečných odpadů, které mohou občané odevzdat na recyklačním dvoře
- sběr, třídění a odstraňování nebezpečných a velkoobjemových odpadů, které mohou občané odevzdat ve sběrných dvorech

V roce 2008 bylo vybráno přibližně 8,308 mil Kč. Poplatek na rok 2008 bylo možné uhradit jednorázově v termínu do 30.6.2008.

Odbor životního prostředí MěÚ Svitavy na základě kontroly v evidenci daní a poplatků po splatnosti poplatku vystavil platební výměry včetně jejich navýšení těm poplatníkům, kteří za rok 2008 neuhradili poplatek. Poplatníkům, kteří na platební výměr nereagovali, byla zaslána výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě. K 31.12.2008 je celkový nedoplatek za komunální odpad i za předchozí roky 983 508,- Kč. Jedná se přibližně o 800 osob. I nadále probíhá vymáhání nedoplatků exekutorskou firmou. K 30.dubnu bylo v roce 2009 zpracováno 424 výkazů nedoplatků, které byly předány odboru financí k podání návrhu na nařízení exekuce. Jedná se o nedoplatky za rok 2008.

Odbor životního prostředí poskytoval příspěvek na úhradu poplatku na rok 2008 plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi. Příspěvek byl poskytnut pouze plátcům, kteří poplatek uhradili do stanoveného termínu.

Podrobné údaje jsou uvedeny v tabulce 4.5.1

Tab. 4.5.1. Přehled vyplacených částek příspěvku plátcům, kteří žijí ve společné domácnosti se třemi a více nezaopatřenými dětmi

období	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
výše příspěvku v tis. Kč	10,8	26,5	31,6	33,7	53,9	63,8	70,2	72,2

Zdroj: OŽP MěÚ SV

4.6 KONTROLA PRÁVNICKÝCH A FYZICKÝCH OSOB OPRÁVNĚNÝCH K PODNIKÁNÍ

Kontrolní činnost v oblasti odpadového hospodářství byla v roce 2008 prováděna na základě zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., v platném znění (dále jen zákona).

Odbor životního prostředí provádí kontroly odpadového hospodářství zejména v provozovnách, jejichž činnost může mít negativní vliv na životní prostředí města a to zejména na kvalitu podzemních a povrchových vod a stav ovzduší ve městě.

Kontroly jsou prováděny v souladu s § 79 (obce s rozšířenou působností) zákona o odpadech, podle kterého se provádí kontroly právnických osob a fyzických osob oprávněných k podnikání ve smyslu, jak jsou dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva životního prostředí a jiných správních orgánů v oblasti odpadového hospodářství a souladu s § 80 zákona o odpadech, kde jsou stanoveny pravomoci obecního úřadu. Dle tohoto paragrafu kontroluje obecní úřadu u těchto osob, jak využívají systému zavedeného obcí a jak mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu se zákonem.

V roce 2008 proběhly kontroly u osmnácti subjektů. Kontroly vesměs neshledaly závažná porušení právních předpisů a fyzického nakládání s odpady.

V roce 2009 a následujících budou kontroly dle výše uvedených paragrafů pokračovat i nadále.

4.7 INFORMACE O SPOLEČNOSTI EKO-KOM a.s.

EKO-KOM, a.s. je autorizovaná obalová společnost, která zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadu z obalů. Tuto činnost vykonává na základě rozhodnutí o autorizaci, které společnosti EKO-KOM, a. s. udělilo Ministerstvo životního prostředí dne 28. března 2002 a které nabylo právní moci dne 30. března 2002. Povinnosti zpětného odběru a využití odpadů z obalů mají podle zákona, osoby, které uvádějí obaly nebo balené výrobky na trh nebo do oběhu, tzn. dovážejí, plní, importují do ČR nebo prodávají. Tyto osoby mohou pro splnění těchto povinností uzavřít Smlouvu o sdruženém plnění se společností EKO-KOM, a.s.

Systém EKO-KOM, a.s. zajišťuje sdružené plnění povinností zpětného odběru a využití odpadů z obalů prostřednictvím systémů tříděného sběru v obcích a prostřednictvím činnosti osob oprávněných nakládat s odpadem. To znamená, že společnost EKO-KOM, a.s. fyzicky nenakládá s obalovým odpadem, ale podílí se zejména na financování nákladů spojených se sběrem, svozem, tříděním a využitím obalového odpadu.

Vychází přitom ze dvou zákonných povinností:

- dovozci, plničci, distributoři a maloobchody, uvádějící na trh či do oběhu obaly nebo balené výrobky, mají dle zákona o obalech povinnosti zpětného odběru a využití odpadu z obalů.
- obce a města mají dle zákona o odpadech, povinnost třídít a využívat komunální odpad, jehož součástí jsou také použité obaly.

Na jedné straně společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá Smlouvy o sdruženém plnění s osobami, které uvádějí obaly na trh či do oběhu. Na základě tohoto smluvního vztahu shromažďuje údaje o produkci obalů a přijímá platby, jejichž výše je závislá na výši vykazované produkce obalů.

Na straně druhé společnost EKO-KOM, a.s. uzavírá „Smlouvy o zajištění zpětného odběru a recyklaci odpadu z obalů“ s obcemi a osobami oprávněnými nakládat s odpadem. Tyto subjekty mají poté povinnost vést evidenci o množství zpětně odebraného a využitého odpadu z obalů, na základě které společnost EKO-KOM, a.s. přispívá finančními prostředky na systémy sběru, třídění a využití obalového odpadu.

Bývalý okres Svitavy včetně města Svitavy je zapojen do systému EKO-KOM od jeho vzniku.

Prostředky získané od společnosti jsou dle smlouvy vkládány zpět do systému sběru vytríděných složek (papír, plasty, sklo), to je do nákupu nových kontejnerů na tříděný odpad, budování nových a oprava stávajících stanovišť kontejnerů na tříděný odpad, informační kampaně, příspěvek občanům na snížení poplatku za komunální odpad.

Přehled získaných prostředků a jejich využití v roce 2008 jsou uvedeny v tabulkách 4.6.1. a 4.6.2.

Tab. 4.7.1. Přehled získaných prostředků od společnosti EKO-KOM

Období	2004	2005	2006	2007	2008
získané prostředky v tis. Kč	1 008,-	1 451,-	1 711,-	1 675,-	1 903,-

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 4.7.2. Přehled využití finančních prostředků od společnosti EKO-KOM v roce 2008

Druh výdajů	Částka v Kč
Příspěvek na snížení poplatku občanům (24,- Kč / občana)	416 700,- Kč
Mimořádný svoz plastů a papíru	351 100,- Kč
Projektová dokumentace – výstavba nových sběrných míst	675 500,- Kč
Výstavba a úprava sběrných míst	159 700,- Kč
Oprava a mytí kontejnerů na tříděný odpad	34 900,- Kč
Ekologická výchova a informovanost občanů města	53 100,- Kč
Příspěvek na provoz sběrného dvora	50 000,- Kč
Celkem výdaje v roce 2008	1 741 000,- Kč

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Zbylé prostředky byly převedeny do roku 2009, kdy budou využity pro stejné účely jako v předcházejících letech.

4.8 SBĚRNÝ DVŮR NA ULICI OLOMOUCKÁ

Rekonstrukce sběrného dvora byla součástí projektu, jehož investorem je Mikroregion Svitavsko. Projekt se skládal ze dvou základních částí. Výstavbu 17 sběrných dvorů v obcích a městech po celém okrese Svitavy a dále dodávku kontejnerů a techniky pro nakládání s odpady pro dalších 34 obcí okresu.

Generálním dodavatelem stavebních prací na celém projektu byla společnost EVT Svitavy s.r.o. Výstavba všech sběrných dvorů byla ukončena v prosinci roku 2007. Celkové náklady rekonstrukce sběrného dvora Svitavy činí 12 910 tis. Kč, z toho dotace z EU a Státního fondu životního prostředí (SFŽP) činí 10 743 tis. Kč a spolufinancování města Svitavy činí 2 167 tis. Kč.

V rámci rekonstrukce byla postavena nová ocelová hala o rozměrech 40 × 15 metrů a výšce 4,5 m, kde se shromažďují vyřazené elektrospotřebiče, sběrový papír, nebezpečné tekuté odpady apod. K ukládání barevného a čirého skla byly vybudovány dva boxy 8 × 8 metrů o výšce 2 m. Sklo zde je shromažďováno z jednotlivých kontejnerů na separovaný odpad ve městě a okolí před odvozem do skláren. Celý areál sběrného dvora o ploše 2.500 m² byl pokryt asfaltovým povrchem. Na této ploše jsou umístěny velkoobjemové kontejnery na nebezpečné odpady, velkoobjemové odpady, odpady ze zeleně a druhotné suroviny. Rekonstrukce sběrného dvora také zahrnovala opravu stávajících hal, opravu provozní budovy, vybudování splaškové a dešťové kanalizace, oplocení celého objektu a mnoho dalších úprav. Sběrný dvůr provozuje tak jako v předchozím období společnost LIKO SVITAVY a.s.

Hlavním cílem provozování tohoto sběrného dvora je to, aby zde občané města Svitavy mohli odevzdat veškeré odpady, které jim vzniknou v domácnostech v podstatně rozšířené otevírací době – všechny pracovní dny v týdnu a v sobotu dopoledne.

Sběrný dvůr byl po únorové kolaudaci a zajištění všech povolení k provozu uveden do provozu dne 1. dubna 2008.

Druhy odebíraných odpadů od občanů v nově zrekonstruovaném dvoře

Nově zrekonstruovaný sběrný dvůr na ulici Olomoucká slouží ke sběru následujících odpadů:

- velkoobjemový odpad (nábytek, sedací soupravy, koberce apod.),
- zpětný odběr elektrospotřebičů (počítače, televizory, ledničky, mrazničky, pračky, vysavače, sušičky, mikrovlnné trouby, ventilátory, vysavače, šicí stroje, žehličky, holící strojky elektrické nářadí, mobilní telefony, hi-fi rekordéry, trubicové zářivky, úsporné zářivky, výbojky apod.),
- odpady ze zeleně (tráva, listí, drobné větve apod.),
- výkup papíru, železa, barevných kovů
- nebezpečné odpady (olejové filtry, akumulátory, baterie, oleje, rozpouštědla, kyseliny, pesticidy, barvy, laky, znečištěné obaly od barev a chemikálií, lepidla),

Veškeré tyto druhy odpadů jsou od občanů přijímány zdarma (hrazeno v rámci poplatku každého občana a úhrady městem Svitavy).

Dále jsou od občanů odebírány odpady, jejichž úhrada není součástí poplatku za komunální odpad a které si musí občané hradit sami. Množství těchto odpadů je však pro jednotlivé případy omezeno. V případě větších rekonstrukčních prací je nutno si objednat samostatný kontejner.

Jedná se o tyto odpady:

- okna zasklená i bez skel
- dveře, zárubně
- kuchyňské linky
- stavební sutě (beton, cihly, omítky, střešní krytiny všech druhů apod.)
- zařizovací předměty (umyvadla, záchodové mísy, výlevky apod.)
- asfaltové lepenky, živичné povrchy vozovek a chodníků
- odpadní potrubí apod..

V rámci provozu sběrného dvora mohou využít jeho služeb i podnikatelské subjekty. Veškeré odpady od nich však jsou přijímány firmou LIKO za úplatu.

Tab. 4.7.1. Provozní doba sběrného dvora na ulici Olomoucká

Den v týdnu	Otevírací doba
Pondělí	8.00 – 15.30 hod
Úterý	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Středa	8.00 – 15.30 hod
Čtvrtek	8.00 – 17.30 hod v období letního času 8.00 – 16.30 hod v období zimního času
Pátek	8.00 – 14.30 hod
Sobota	8.00 – 12.00 hod

Zdroj : LIKO SY a.s.

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Zvířata kolem nás Kateřina Šimková, ZŠ Felberova

5. ZVÍŘATA KOLEM NÁS

5.1 PROBLEMATIKA OPUŠTĚNÝCH PSŮ VE MĚSTĚ

K roku 2008 bylo celkem na odboru financí Městského úřadu ve Svitavách evidováno cca 1.450 psů. Bohužel toto číslo nevyjadřuje přesný počet psů, nacházejících se v katastru města Svitavy, jelikož majitelé nerespektují povinnost zvíře zaregistrovat.

Městský útulek pro nalezené psy se nachází ve Vendolí u pana Zeleného – Zelené Vendolí, Vendolí 42, který spravuje záchranou stanici volně žijících zvířat. Útulek se skládá ze sedmi montovaných kotců. Celkem v roce 2008 bylo v tomto útulku umístěno 62 psů (viz tabulka č. 5.1).

Vezme-li si někdo psa s bydlištěm ve Svitavách z útulku a přihlásí ho do 15 dnů na odboru financí MěÚ Svitavy, je trvale dle směrnice města Svitavy osvobozen od poplatků. Toto osvobození od poplatků bohužel neplatí pro náhradní majitele z jiných obcí. Ale i přes to je velký zájem o psy z útulku ze strany lidí bydlících mimo Svitavy.

Tab. 5.1 Psi umístění v roce 2008 v městském útulku pro opuštěné psy

	Počet psů
Umístění psa u náhradního majitele –	
- ve Svitavách *)	9
- mimo Svitavy	41
Odevzdání původnímu majiteli	12
Úmrtí	0
Utracení ze zdravotních důvodů	0
Celkem	62

Zdroj: OŽP MěÚ SY

*) od poplatku jsou osvobozeni držitelé, kteří si osvojili psa z městského útulku a mají trvalé bydliště ve Svitavách

Součástí problematiky psů je i znečišťování veřejného prostranství psími exkrementy. Tuto situaci se snažíme alespoň z části řešit instalací odpadkových košů se zásobníkem papírových sáčků. Zatím je umístěno ve Svitavách 44 košů. Koše jsou rozmístovány především na základě žádostí občanů města, kteří svoje návrhy mohou podat na MěÚ u odboru ŽP. Koše jsou vyváženy a zároveň doplňovány papírovými sáčky 2x týdně Technickými službami města Svitav. Část nově nakoupených košů musí být bohužel každoročně použita na obnovu těch, které byly poškozeny či zcela zničeny vandaly. Na MěÚ Svitavy jsou pak občanům při placení poplatku za psa bezplatně vydávány mikrotenové sáčky na psí exkrementy. Tyto sáčky si mohou chovatelé zdarma vyzvednout i v průběhu roku.

5.2 ZÁCHRANNÁ STANICE A EKOCENTRUM ZELENÉ VENDOLÍ

Přírodu kolem nás je nutné aktivně chránit a každý z nás by měl nějakým způsobem pomoci zmírnit negativní dopady lidské činnosti na krajinu a její živé organismy. V případě záchranných stanic platí, že pouze odborná a soustavná práce je pomocí skutečnou a dlouhodobou.

V roce 2008 byl příjem volně žijících zvířat v ZS Zelené Vendou asi 380ks. Jako každý rok bylo nejvíce drobných pěvců a dravých ptáků. U dravců převažují zranění způsobena elektrickým proudem - tato zranění jsou téměř vždy neslučitelná se životem. Drobní ptáci doplácí nejvíce na náraz do prosklených překážek - různé autobusové zastávky apod. Mezi nejčastěji takto postižené patří kosi, drozdi, špačci, sýkory a hrdličky.

Od jara přijímáme vypadlá mláďata z hnízd, při silných větrech i celá spadaná hnízda. O tyto mláďata se musíme pravidelně starat - krmení a péče, až do doby jejich samostatnosti. Koncem léta vypouštíme mladé poštolky, jenom za minulý rok jich bylo 17.

Mezi nejčastěji přijímané savce patří zajíčci, kuny a netopýři. Kuriozitou bylo v říjnu pozdní mládě muflona. To bohužel nepřežilo, protože mělo srdeční vadu. Nebývale mnoho bylo netopýřů rezavých, většinou z pokácených stromů. U nás jsme jich zimovali přes 40. V příjmu byli např. kavka obecná - albín, vrána šedá, chřástal vodní, lyska černá, brkoslav severní, žluna zelená, potápka roháč, želva nádherná, ořešník kropenatý, pšik mývalovitý, lasice hranostaj a mnoho dalších.

Návštěvnost stanice byla vyšší než v roce 2007, jde do tisíců a stále se zvyšuje. Navštěvovali nás a navštěvují školy, školky a ostatní veřejnost. Pro návštěvy stanice a útulku pro psy využívejte, prosím, čtvrtky a neděle od 14 - 17hod., ostatní návštěvy, např. pro školní kolektivy je potřeba dohodnout dopředu.

Léto bývá spojeno s několika letními aktivitami např. pobyt studentů z Baňské Štiavnice a s prodlouženými víkendovými pobyty pro širokou veřejnost.

Mimo jiných akcí jsme se zúčastnili Dne Země, Dne zvířat, Den s LČR, kde prezentujeme činnost stanice, ochranu přírody a poskytujeme i poradenské služby. Při těchto příležitostech si děti mohou prohlédnout výstavní panely s fotografiemi, dělají testy s tematikou znalostí naší přírody, poznávají preparáty zvířat a vidí i živé dravce.

Zajistit provoz záchranné stanice a chod ekocentra je náročná záležitost na finance i na lidi, kteří mají celý chod stanice na starosti. Je potřeba zajistit mimo jiné finance na vytápění prostor zimoviště, ošetřovny, klubovny, sociálního zázemí, vody, plynu, krmení, veterinární ošetření, léky, provoz auta na svoz krmení a zvířat, telefony a různá speciální krmení pro mláďata, odchytové pomůcky apod.

Zúčastňujeme se různých grantových řízení a část prostředků zajišťujeme z vlastních zdrojů. Bez významné pomoci Města Svitavy a Pardubického kraje bychom těžko provoz Záchranné stanice zajistili. Svým finančním příspěvkem podporují ochranu naší přírody a výchovu dětí ve vztahu k ní. Vždyť pro převážnou část dnešních dětí, i některé dospělé je prostředí záchranných stanic jednou z mála možností, jak se dostat do kontaktu se zvířaty z volné přírody, pochopit, co všechno jsme přírodě dlužni.

Přejme si, aby se záchranným stanicím dařilo vracet stále větší počet zvířat zpět do jejich přirozeného prostředí, vedle osvěty a ekologické výchovy je to jejich hlavním posláním.

5.3 NALEZLI JSTE VOLNĚ ŽIJÍCÍHO ŽIVOČICHA A JSTE PŘESVĚDČENI, ŽE POTŘEBUJE POMOC?

POZOR!! Některým zvířatům lidská péče ubližuje!

Určitě neodebírejte z přírody malé zajíčky, srnčata a mláďata dalších savců, pokud nejsou viditelně zraněná nebo viditelně opuštěná (zmateně pobíhají, pískají, nařikají). Jejich matky jsou většinou nedaleko, shánějí potravu, bojí se vás a odešly, ale brzy se k mláďatům vrátí.

Dříve než mládě odeberete, poraďte se s námi po telefonu, pokud je to možné. Odchyt a sběr druhů řazených mezi zvěř včetně mláďat lze kvalifikovat jako trestný čin pytláctví.

Neberte také z přírody ptáčata, která jsou již opeřena, ale ještě neumějí létat. Po vylétnutí z hnízda trvá mláďatům ještě několik dní, než zvládnou letové schopnosti. Takové mládě seberte ze země a posaďte ho na nejbližší vyvýšené místo, rodiče ho najdou a postarají se o něj. Ptákům nevádí, že na mládě sáhnete.

Ježčí mláďata potřebují vaši pomoc jedině v těch případech, když zahyne jejich matka. Mláďata z pozdních vrhů zasluhují vaši pozornost z etických a humánních důvodů, většinou však až v měsíci listopadu. Hodně záleží na jejich hmotnosti a na počasí. Také odběr ježků z přírody raději doporučujeme předem konzultovat telefonicky.

Labutě na polích většinou jen sbírají potravu, na ledě odpočívají a nejsou přimrzlé.

Jak poznáte zraněné zvíře?

U ptáků tak, že nemohou létat, drží končetiny v nepřírozené pozici, mají viditelná krvácející zranění. U savců je to podobné, ztrácí plachost. Pokud najdete takové zvíře, kontaktujte nás, máte-li možnost, můžete ho dovézt (ušetříte nám čas a finance). Telefonicky s vámi dohodneme další postup a způsob předání. Poraněné ptáky či jejich mláďata můžete krátkodobě umístit do kartónové krabice, vystlané novinami, s větracími otvory v horní části.

Kontakty na nás: groszmanova@wo.cz, tel.: 732 40 80 30, 604 830 851, 605 167 358.

5.4 ZOOLOGICKÉ ZAJÍMAVOSTI ROKU 2008 – NOVÝ DRUH BROUKA SLUNĚČKA I NA SVITAVSKU

Vůbec poprvé bylo na Svitavsku nalezeno v roce 2008 asijské sluněčko *Harmonia axyridis*, které se v posledních letech z Ameriky invazně šíří od západu i napříč Evropou. Stalo se tak na Dimitrovově ulici v pátek 4.7. V konci července bylo sluněčko na sídlišti pozorováno ještě jednou. Další zvýšený výskyt na sídlišti byl zaznamenán zejména na podzim. V první dekádě října nalétlo na fasádu domů (i do bytu) několik jedinců nejen tečkované formy, ale i světlé formy (bez teček) a tmavé formy. Zvýšenému výskytu tohoto sluněčka věnovala pozornost na podzim i média. Jistě došlo i ve Svitavách k tomu, že sluněčko *Harmonia* v domácnostech zimovalo. O jeho mapování v ČR se více dovíte na <http://zoo.bf.jcu.cz/kz/harmonia.htm>, kde je možné také shlédnout fotografie sluněčka. Tiskové agentury vydaly pak na podzim první oficiální zprávu z USA, že tento druh sluněčka může být spolu s dalšími faktory, příčinou rapidního úbytku „národního hmyzu Američanů“ sluněčka devítitečného (C-9) *Coccinella novemnotata*.

5.5 ZVĚŘ VYSKYTUJÍCÍ SE V HONITBÁCH SPRÁVNÍHO OBVODU MĚSTA SVITAVY

V přírodě se nachází volně říjící zvěř, která je obhospodařována v rámci výkonu mysliveckého práva pronajatého od vlastníků honiteb. V ORP Svitavy se nachází 30 uživatelů honiteb s toho jedna obora. Ve správním obvodu Městského úřadu Svitavy byly při sčítání provedeném k 31.3.2009 zjištěny tyto druhy zvěře v následujících počtech, které jsou uvedeny v tabulce 5.5.1 a 5.5.2.

Tab. 5.5.1 Počty zjištěných druhů zvěře

Druh zvěře	Početní stav
Daněk skvrnitý	200
Jelen evropský	15
Muflon	85
Srniec obecný	1560
Prase divoké	317
Zajíc polní	754
Bažant obecný	81
Kachna divoká	248
Liška obecná	303
Jezevec lesní	128
Kuna lesní a skalní	402
Ondatra pižmová	126
Holub hřivnáč	695
Straka obecná	324
Vrána obecná	118
Tchoř tmavý a stepní	26
Hrdlička zahradní	416
Špaček obecný	180

Zdroj: OŽP MěÚ SY

Tab. 5.5.2 Výskyt dalších druhů zvěře chráněné podle zvláštních předpisů

Druh zvěře	Početní stav
Čírka modrá	25
Holub doupňák	16
Jestřáb lesní	93
Káně lesní a rousná	363
Kopřivka obecná	6
Kormorán velký	58
Koroptev polní	220
Krahujec obecný	103
Krkavec velký	164
Křepelka polní	143
Lžičák pestrý	6
Moták pochop	12
Poštolka obecná	167
Racek chechtavý	62
Sluka lesní	103
Sojka obecná	621
Volavka popelavá	24
Výr velký	41

Zdroj: OŽP MěÚ SY

K vyhodnocení mysliveckého hospodaření v honitbách proběhla přehlídka trofejí, která se konala 27.3 – 29.3.2009. Přehlídka je každoročně organizována státní správou myslivosti pro celý okres Svitavy (Městský úřad Svitavy, Moravská Třebová, Polička a Litomyšl) ve spolupráci s Okresním mysliveckým spolkem ve Svitavách. Na této přehlídce byly prezentovány odlovy zvěře chované v této oblasti. U zvěře trofejové byly předkládány trofeje této zvěře k zhodnocení zpracování těchto trofejí a především jako ukazatel kvality odlovené zvěře a k posouzení, jestli tato zvěř v daném věku byla správně posouzena v rámci chovnosti.

„Ekoznámka 2009“ – 2. místo bez rozdílu kategorie

Tomáš Kryštůfek, Gymnázium Svitavy

6. DODATKY

6.1 ZÁKLADNÍ PŮSOBNOSTI ODBORU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ MĚÚ SVITAVY

Základní působnost odboru životního prostředí MěÚ Svitavy jako úřadu obce s rozšířenou působností na úseku životního prostředí a zemědělství je uvedena v následujícím přehledu:

Podle zákona o vodách č. 254/2001 Sb. zejména

- vydává povolení k nakládání s vodami, jeho změnu nebo zrušení (odběr podzemních a povrchových vod, vypouštění odpadních vod do vod podzemních a povrchových, vzdouvání a akumulace vody)
- vydává stavební povolení k vodním dílům
- vydává povolení k některým činnostem (práce v ochranných pásmech vodních toků a vodních zdrojů)
- vydává souhlas podle § 17 a vyjádření podle § 18 ke stavbám, ke kterým nevydává své povolení
- vede vodoprávní evidenci, vyhlašuje ochranná pásma, vyhlašuje zátopová území, činí opatření k ochraně množství a jakosti vod
- vydává opatření k nápravě podle § 42 vodního zákona
- činí opatření v souvislosti s ochranou před povodněmi, povodňovými plány
- je povodňovým orgánem obce a obce s rozšířenou působností
- ukládá pokuty za závažné porušení povinností vyplývajících z vodního zákona

Podle zákona o vodovodech a kanalizacích č. 247/2001 Sb. zejména

- povoluje výjimky z ochranných pásem vodovodů a kanalizací, ukládá povinnosti veřejné služby na svém správním obvodu, ukládá sankce, schvaluje provozní řady vodovodů a kanalizační řady

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 76

(1) Obecní úřady

- a) povolují kácení dřevin a jsou oprávněny k pozastavení, omezení nebo zákazu kácení dřevin podle § 8, ukládají náhradní výsadbu podle § 9 a vedou přehled pozemků vhodných k náhradní výsadbě podle § 9 odst. 2,
- b) vedou přehled o veřejně přístupných účelových komunikacích, stezkách a pěšinách ve svém správním obvodu podle § 63 odst. 1.

(2) Pověřené obecní úřady

- a) vydávají závazná stanoviska k zásahům do registrovaných krajinných prvků (§ 4 odst. 2) a registrují významné krajinné prvky,
- b) vyhlašují památné stromy a jejich ochranná pásma, zajišťují jejich ochranu, popřípadě ruší jejich ochranu (§ 46),
- c) podílejí se na vytváření ústředního seznamu ochrany přírody pro svůj správní obvod (§ 42a 47),
- b) vydávají souhlas ke zřizování nebo rušení cest (§ 63 odst. 1).

Podle zákona o ochraně přírody a krajiny č. 114/1992 Sb., § 77

- (1) Obce s rozšířenou působností mohou vydávat pro svůj správní obvod nařízení podle § 5 odst. 1 k omezení nebo zákazu rušivé činnosti.
- (2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností ve svém správním obvodu, nejde-li o národní park nebo chráněnou krajinnou oblast nebo jejich ochranné pásmo,
 - a) vymezují a hodnotí místní systém ekologické stability (§ 54 odst. 1)
 - b) vedou výpisy z ústředního seznamu ochrany přírody (§ 42 a 47) ve svém správním obvodu,
 - c) mohou vyzvat k prokázání povoleného způsobu nabytí zvláště chráněné rostliny, zvláště chráněného živočicha nebo rostliny a živočicha chráněného podle mezinárodních úmluv (§ 54 odst. 1) a vyzvat k prokázání totožnosti (§ 54 odst. 2)
 - d) ukládají opatření podle § 66
 - e) vykonávají státní dozor v ochraně přírody a krajiny (§ 85)
 - f) rozhodují o možnosti a podmínkách uvedení do původního stavu podle § 86 odst. 1 a ukládají povinnosti provést přiměřená náhradní opatření podle § 86 odst. 2,
 - g) ukládají pokuty za přestupky podle § 87 vyjma § 87 odst. 1 písm. g) a § 87 odst. 3 písm. i), pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu,
 - h) ukládají pokuty za protiprávní jednání podle § 88 vyjma § 88 odst. 1 písm. n) a § 88 odst. 2 písm. k) pokud se jedná o jedince druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu.
 - i) odebírají nedovoleně držené jedince podle § 89, vyjma jedinců druhů chráněných podle zvláštního právního předpisu.
 - j) uplatňující stanoviska k územním plánům, regulačním plánům a k návrhům vymezení zastavěného území z hlediska zájmů chráněných tímto zákonem.
- (3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností dále ve svém správním obvodu vykonávají státní správu v ochraně přírody a krajiny, není-li příslušný jiný orgán ochrany přírody (§ 76, 77 a 79, 80) nejde-li o území národního parku, chráněné krajinné oblasti nebo jejich ochranného pásma. (Např. § 5 odst. 3, 4, 5, § 7 odst. 2, § 12 odst. 2, § 13 odst. 1, § 30, 31, 35, § 50 odst. 2)

Podle zákona o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy č. 115/2000 Sb. § 10

- (1) Místně příslušný orgán ochrany přírody po ohlášení škody neprodleně provede místní šetření, sepíše protokol a zajistí vhodným způsobem důkazy. Tyto podklady předá neprodleně příslušnému orgánu ochrany přírody.

Podle zákona o ochraně ZPF č. 334/1992 Sb., § 15

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) udělují podle § 2 odst. 2 souhlas ke změně louky nebo pastviny na ornou půdu,
- b) ukládají podle § 2 odst. 3 změnu kultury zemědělské půdy na pozemcích o výměře nad 1 ha.
- c) ukládají podle § 3 odst. 3 odstranění závad jištěných při dozorové a kontrolní činnosti,
- d) rozhodují podle § 3 odst. 3 o tom, že pozemek kontaminovaný škodlivými látkami ohrožujícími zdraví nebo život lidí nesmí být používán pro výrobu potravin,
- e) udělují podle § 5 odst. 2 souhlas k návrhům regulačních plánů a k návrhům územně plánovacích podkladů, které vycházejí ze schválených územních plánů obce,
- f) udělují podle § 7 odst. 3 souhlas k návrhům tras nadzemních a podzemních vedení, pozemních komunikací, vodních cest a jejich součástí, pokud trasa nepřesahuje správní obvod obce s rozšířenou působností,
- g) udělují podle § 9 odst. 6 souhlas k odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu, má-li být dotčena zemědělská půda a půda dočasně neobdělávána (§ 1 odst. 2) o výměře do 1 ha, přitom

stanoví podmínky k zajištění ochrany zemědělského půdního fondu, schvalují plán rekultivace, popřípadě stanoví zvláštní režim jeho provádění a vymezí, zda a v jaké výši budou předepsány odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu,

- h) vydávají podle § 11 odst. 2 rozhodnutí o odvodech za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a povolují podle § 12 odst. 1 odklad lhůty k úhradě těchto odvodů,
- i) ukládají podle § 20 pokuty,
- j) usměrňují a sjednocují výkon státní správy na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, který zajišťují pověřené obecní úřady na území svého správního obvodu, dozírají, jak tyto orgány ochrany zemědělského půdního fondu plní své úkoly, provádějí kontrolní činnost a dávají jim podněty k tomu, aby uplatnily ve své působnosti opatření k odstranění zjištěných závad,
- k) rozhodují podle § 1 odst. 4 v pochybnostech o tom, že jde o součásti zemědělského půdního fondu,
- l) vykonávají státní správu na úseku ochrany zemědělského půdního fondu, není-li podle tohoto zákona příslušný jiný orgán správy.

Podle zákona o ochraně ovzduší číslo 86/2002 Sb., § 49

- a) rozhoduje o vyměření poplatku, odkladu nebo prominutí části poplatků za znečišťování ovzduší podle § 19 odst. 5 a podle § 21 odst. 5 a § 22 odst. 3 a 5 u středních stacionárních zdrojů,
- b) ukládá pokuty podle § 40 odst. 5,
- c) vede evidenci oznámení pro střední stacionární zdroje podle § 54 odst. 9 a údaje z této evidence poskytuje ministerstvu.

Podle zákona o ochraně ovzduší č. 86/2002 Sb., § 50

- 1) Obecní úřad
 - a) je dotyčným správním orgánem v územním, stavebním a jiném řízení podle stavebního zákona a vydává stanovisko pro účely kolaudačního souhlasu z hlediska ochrany ovzduší u malých stacionárních zdrojů,
 - b) zpřístupňuje informace podle tohoto zákona a zvláštních předpisů,
 - c) rozhoduje o vyměření poplatků za znečišťování ovzduší u malých stacionárních zdrojů podle ust. §19 odst. 6,
 - d) nařizuje odstranění závad u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), ukládá opatření k nápravě těchto závad podle § 38 odst. 1 a ukládá pokuty za nesplnění této uložené povinnosti,
 - e) může vypracovat místní program ke zlepšení kvality ovzduší,
 - f) může vypracovat místní program snižování emisí znečišťujících látek podle § 6 odst. 5,
 - g) vyhlašuje signál upozornění, signál regulace k omezení emisí ze stacionárních zdrojů, které nepodléhají regulaci podle ust. § 8 odst. 3, a k omezení provozu mobilních zdrojů znečišťování, pokud jde o zvláště velké, velké a střední stacionární zdroje, informuje o porušení povinností inspekci,
 - h) vede evidenci malých stacionárních zdrojů, u nichž tento zákon stanoví ohlašovací povinnost, a poskytuje údaje z této evidence ministerstvu
 - i) vydává povolení pro činnosti, kde to stanoví zvláštní právní předpis, při kterých vznikají emise těkavých organických látek a které odpovídají kategorii malých ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší. Pro tyto látky může stanovit fugitivní emisní limit v závislosti na kvalitě ovzduší v daném místě.

- (2) Obecní úřad kontroluje

- a) dodržování povinností provozovateli malých stacionárních zdrojů podle § 12 a § 19 odst. 16 za nedodržení povinností jim ukládá pokuty a nápravná opatření a rozhoduje o zastavení nebo omezení provozu těchto zdrojů,
- b) dodržování přípustné tmavosti kouře a přípustné míry obtěžování zápachem u provozovatelů malých stacionárních zdrojů a za nedodržení povinností ukládá pokuty
- c) účinnost spalování, měření množství a rozsahu vypouštěných látek u malých spalovacích zdrojů podle § 12 odst. 1 písm. f), touto činností může pověřit odborně způsobilé právnické nebo fyzické osoby podle zvláštního právního předpisu, 10)
- d) dodržování povinností podle § 3 odst. 5 a za jejich porušení ukládá pokuty

(3) Obec může obecně závaznou vyhláškou

- a) stanovit podmínky spalování suchých rostlinných materiálů podle § 3 odst. 5 nebo toto spalování zakázat, při stanovení podmínek obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, stavu ovzduší ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby
- b) zakázat některé druhy paliv pro malé spalovací zdroje znečišťování, seznam těchto paliv je uveden v příloze č. 11 k tomuto zákonu
- c) v oblasti opatření proti světelnému znečištění regulovat promítání světelných reklam a efektů na oblohu.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 79

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) podává návrh ministerstvu na zařazení odpadu podle Katalogu odpadů podle § 5 odst. 2,
- b) uděluje souhlas k nakládání s nebezpečnými odpady podle § 16 odst. 3, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. i); udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- c) uděluje souhlas k upuštění od třídění nebo odděleného shromažďování odpadů podle § 16 odst. 2, nejde-li o případ podle § 78 odst. 2 písm. j), udělení souhlasu může vázat na podmínky,
- d) vede a zpracovává evidenci odpadů a způsobů nakládání s nimi, autovraků a způsobů jejich zpracování, zařízení k nakládání s odpady, zařízení uvedených v § 14 odst. 2, shromažďovacích míst nebezpečných odpadů a sběrových míst odpadů a skladů odpadů, dopravců odpadů jim vydaných souhlasů a dalších rozhodnutí podle tohoto zákona a na požádání podává informace žadatelům o sídle zařízení vhodných k odstranění nebo využití jimi vyprodukovaného odpadu
- e) kontroluje, jak jsou právními osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí ministerstva a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství a zda pověřené osoby dodržují stanovený způsob hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,
- f) hrozí-li poškození lidského zdraví nebo životního prostředí nebo již k němu došlo, může zajistit ochranu lidského zdraví a životního prostředí na náklady odpovědné osoby,
- g) ukládá provozovateli zařízení k odstraňování odpadů v mimořádných případech, je-li to nezbytné z hlediska ochrany životního prostředí a pokud je to pro provozovatele technicky možné, povinnost odstranit odpad. Náklady vzniklé tímto rozhodnutím hradí obecní úřad obce s rozšířenou působností, který rozhodnutí vydal; náhradu nákladů takto vynaložených je povinna obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností uhradit osoba, která je za tento odpad odpovědná podle tohoto zákona,
- h) ukládá právníkům osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení stanovených povinností podle § 66 odst. 5; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,

- i) může zakázat původci odpadů činnost, která způsobuje vznik odpadů, pokud původce nemá zajištěno využití nebo odstranění odpadů a pokud by odpady vzniklé v důsledku pokračování této činnosti mohly způsobit škodu na životním prostředí,
 - j) uplatňuje stanovisko k územním plánům a regulačním plánům,
 - k) zajišťuje bezpečné uskladnění odpadu podle § 58 odst. 3,
 - l) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.
- (2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší rozhodnutí o udělení souhlasu, který spadá do jeho kompetence podle odstavce 1 písm. b), v případě, že osoba, které byl souhlas udělen, opakovaně porušuje povinnosti stanovené tímto zákonem nebo opakovaně neplní podmínky, na které je souhlas vázán.
- (3) Pokud tímto zákonem nebo zvláštním právním předpisem není stanoveno jinak, je k rozhodování podle odstavce 1 místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, v jehož obvodu je provozována činnost nebo se nachází věc, které se rozhodnutí týká.
- (4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností dává vyjádření zejména
- a) ke zřízení zařízení k odstraňování odpadů,
 - b) v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady,
 - c) k připravovaným změnám výrobního procesu nebo výroby, které mají vliv na nakládání s odpady,
 - d) k zavedení nebo rozšíření výroby oxidu titaničitého,
 - e) ke zřízení malých zařízení pro biologické zpracování využitelných biologicky rozložitelných odpadů.

Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., § 80

(1) Obecní úřad a újezdní úřad

- a) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání využívají systému zavedeného obcí pro nakládání s komunálním odpadem pouze na základě písemné smlouvy s obcí a zda fyzická osoba, která není podnikatelem, se zbavuje odpadu pouze v souladu s tímto zákonem,
- b) ukládá právnickým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání pokuty za porušení povinnosti podle § 66 odst. 1; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- c) ukládá fyzickým osobám pokuty za přestupek uvedený v § 69; současně může stanovit opatření a lhůty pro zjednání nápravy samostatným rozhodnutím,
- d) kontroluje, zda právnické osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání mají zajištěno využití nebo odstranění odpadu v souladu s tímto zákonem,
- e) kontroluje u provozovatele skládky placení poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Podle zákona o lesích č. 289/1995 Sb., § 48

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují

- a) o pochybnostech, zda jde o pozemky určené k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 3),
- b) o prohlášení pozemku za pozemek určený k plnění funkcí lesa (§ 3 odst. 4),
- c) o dělení lesních pozemků, při kterém výměra jednoho dílu klesne pod 1 ha (§ 12 odst. 3),
- d) o odnětí lesních pozemků plnění funkcí lesa do výměry 1 ha nebo o omezení jejich využívání pro plnění funkcí lesa a o výši poplatků za odnětí (§ 17 odst. 1),

- e) o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa (§ 19 odst. 3), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- f) o povolení výjimky ze zákazu některých činností v lese (§ 20 odst. 4),
- g) o stanovení podmínek ke konání organizovaných nebo hromadných sportovních akcí v lese (§ 20 odst. 5), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- h) o uložení opatření k zajištění bezpečnosti osob a majetku před škodami, které by mohly být způsobeny padáním kamenů, sesouváním půdy, pádem stromů a lavinami z lesních pozemků, a o tom, kdo ponese náklady s tím spojené (§ 22 odst. 1 a 2),
- i) o uložení opatření v případech mimořádných okolností, pokud nepřesahují jejich správní obvod (§ 32 odst. 2),
- j) o výjimkách ze zákazu provádět mytní těžbu v lesních porostech mladších než 80 let (§ 33 odst. 4),
- k) o podmínkách lesní dopravy po cizích pozemcích (§ 34 odst. 4),
- l) o udělení nebo odnětí licence pro výkon funkce odborného lesního hospodáře (§ 37 odst. 2),
- m) o pověření právnické nebo fyzické osoby výkonem funkce odborného lesního hospodáře (§ 37 odst. 6),
- n) o ukládání pokut (hlava devátá),
- o) o uložení opatření k odstranění zjištěných nedostatků, opatření ke zlepšení stavu lesů a plnění jejich funkcí, o zastavení nebo omezení výroby nebo jiné činnosti v lese v případech hrozících škod (§ 51 odst. 1), pokud nepřesahují jejich správní obvod,
- p) o nezbytných opatřeních k odvrácení hrozícího nebezpečí (§ 57), pokud nepřesahují jejich správní obvod.

(2) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností

- a) vedou evidenci nájmu a výpůjček pozemků určených k plnění funkcí lesa ve svém správním obvodu (§ 12 odst. 2),
- b) uplatňují stanovisko k územně plánovací dokumentaci, pokud není příslušný kraj nebo ministerstvo,
- c) vydávají souhlas k vydání územního rozhodnutí, jímž mají být dotčeny pozemky určené k plnění funkcí lesa do výměry 1 ha, pokud není příslušný kraj, a souhlas k vydání rozhodnutí o umístění stavby nebo využití území do 50 m od okraje lesa (§ 14 odst. 2),
- d) zajišťují zpracování osnovy (§ 25 odst. 1),
- e) povolují výjimky ze stanovené velikosti nebo šířky holé seče (§ 31 odst. 2),
- f) povolují výjimky ze zákonných lhůt pro zalesnění a zajištění kultur (§ 31 odst. 6),
- g) ustanovují lesní stráž a zrušují ustanovení lesní stráže (§ 38) ve svém správním obvodu,
- h) soustřeďují údaje lesní hospodářské evidence o lesích ve svém správním obvodu a postupují je pověřené organizační složce státu,
- i) vykonávají dozor nad dodržováním tohoto zákona, předpisů vydaných k jeho provedení a rozhodnutí vydaných na jejich základě (§ 51 odst. 1).

(3) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností vykonávají státní správu a povinnosti určené orgánům státní správy lesů podle tohoto zákona a předpisů vydaných na jeho základě ve všech dalších případech, není-li zákonem určen jiný orgán státní správy lesů.

Podle zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb.

§ 5 souhlas k zavádění dalších druhů zvěře do honiteb a vypouštění zvěře do honiteb

§ 9 rozhoduje o umístění slaniska, napajedel nebo zařízení ke krmení
rozhoduje o zákazu vstupu do honitby
spolupracuje při povolování hromadných akcí v přírodě

§ 11 rozhoduje o krmení zvěře na náklad uživatele honitby

- § 18 rozhoduje o uznání honitby
- § 20 provádí registraci honebních společenstev (vede rejstřík)
- § 31 rozhoduje o změně nebo zániku honitby
- § 33 rozhoduje o zániku smlouvy o nájmu honitby
- § 34 vede evidenci honiteb
- § 35 ustanovuje a odvolává mysliveckého hospodáře
- § 36 kontroluje plnění zasláných a změněných plánů mysliveckého hospodaření
- § 37 vydává rozhodnutí o změně plánu
- § 39 povoluje, popř. ukládá úpravu stavu zvěře
- § 40 povoluje lov mimo dobo lovu
- § 41 povoluje lov na nehonebních pozemcích
- § 47 vydává lovecké lístky
- § 63 a § 64 ukládá pokuty za přestupky a správní delikty

Podle zákona o rybářství č. 99/2004

- § 19 orgány vykonávající státní správu rybářství podle tohoto zákona jsou obecní úřad s rozšířenou působností
- § 20-1 ustanovuje, odvolává či zrušuje rybářskou stráž
- § 20-2 vydává a odebírá rybářské lístky
- § 14 vede evidenci všech rybářských stráží ve své působnosti

6.2 EKOLOGICKÁ KOMISE RADY MĚSTA SVITAVY

Ekologická komise vykonávala v roce 2008 činnost především na úseku městské zeleně. V rámci ekologické výchovy byly organizovány akce ke Dni Země.

Na úseku městské zeleně je činnost komise zaměřena na spolupráci s Technickými službami města Svitav, pro které vykonává funkci poradní v otázkách údržby, závažnějších zásahů při rekonstrukci zeleně, zakládání nových výsadeb i přípravě plánu údržby na daný kalendářní rok. Ve spolupráci s odborem životního prostředí se pak komise vyjadřuje k záměrům zásahů do veřejné zeleně (rozsah údržby stromů a keřů, zakládání nových výsadeb apod.), posuzuje žádosti o kácení stromů a vydává svá doporučení pro rozhodnutí odboru ŽP.

Komise se rovněž seznamuje se stavem na úseku ochrany přírody (stav zeleně a významných krajinných prvků), odpadů (čistota města, skládky odpadů), ovzduší (stav koncentrace znečištění, zdroje znečišťování, doprava) a vodního hospodářství (protipovodňová opatření, čistota vody).

V roce 2008 pracovala na základě jmenování rady města ze dne 22.1.2007, přičemž se sešla na deseti pracovních jednáních.

Ekologická komise ve složení:

- předseda - MVDr. Lubomír Horák
- členové - Jan Krása, Eduard Jedlička, Ing. Petr Němec, František Šváb, Ing. Marek Antoš, RNDr. Leoš Štefka a Ing. Renata Karlíková (zároveň zapisovatelka)

Jednání komise se zároveň zúčastňovala Hana Gregorová za odbor životního prostředí a Mgr. Jiří Mach za ZO ČSOP „Rybák Svitavy“.

6.3 VEŘEJNÉ ZDRAVÍ

Veřejným zdravím se podle zákona míní zdravotní stav obyvatelstva a jeho skupin, který je významně ovlivňován souhrnem přírodních, životních a pracovních podmínek a způsobem života.

V ochraně veřejného zdraví má základní působnost hygienická služba. V roce 2003 došlo k její reorganizaci, kdy zanikly dřívější okresní hygienické stanice (OHS). Úlohu úředního orgánu ochrany veřejného zdraví nyní plní krajské hygienické stanice (KHS) a jejich územní pracoviště.

K plnění expertizních služeb a programů podpory zdraví byly zřízeny zdravotní ústavy (ZÚ) se svými pobočkami. V roce 2007 byl v rámci další reorganizace radikálně snížen počet zaměstnanců i pracovišť zdravotních ústavů, což se dotklo i laboratoří ve Svitavách. Činnost v oblasti podpory zdraví přešla na dislokovaná pracoviště Státního zdravotního ústavu. Legislativně je náplň činnosti hygienické služby stanovena zákonem č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jeho prováděcími předpisy.

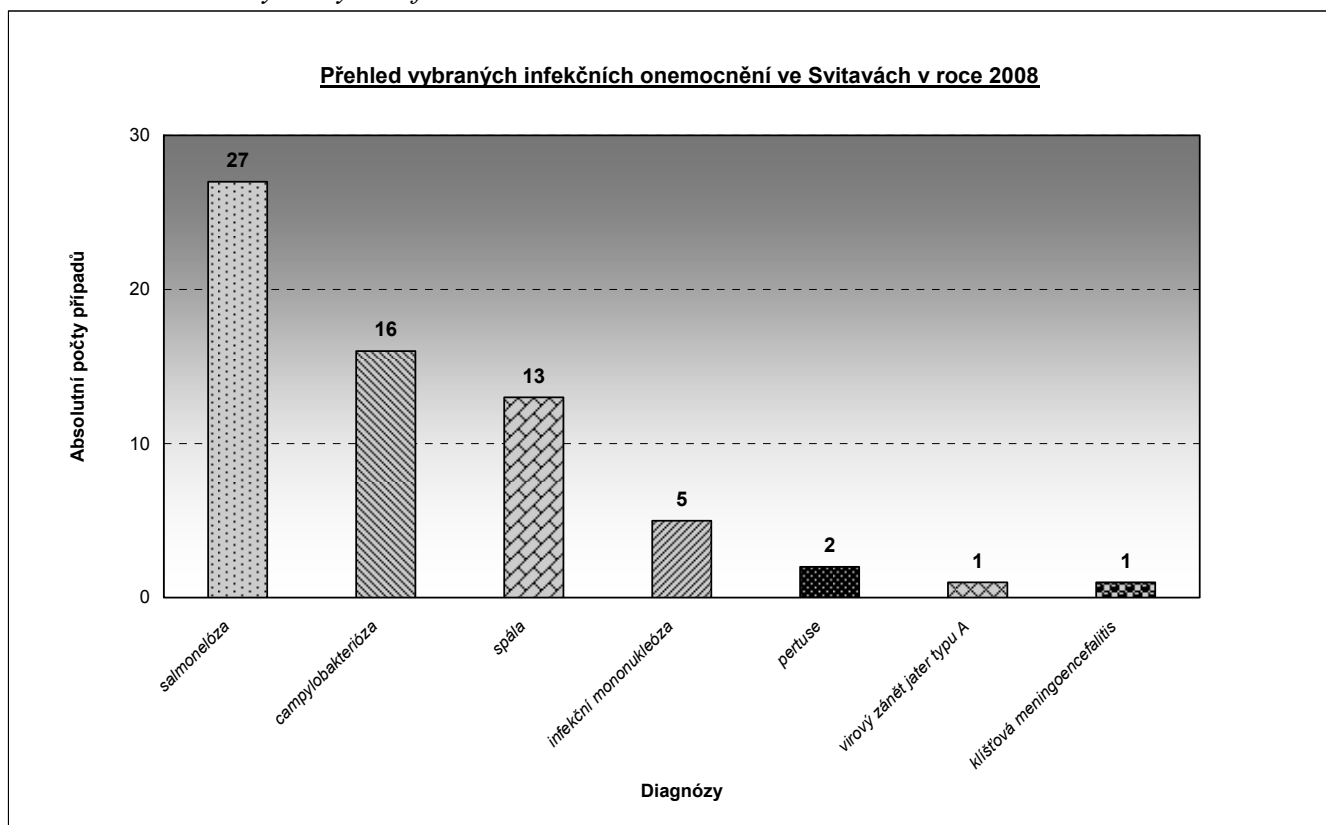
Územní pracoviště KHS ve Svitavách se koncem roku 2008 přemístilo z budovy bývalého okresního úřadu na ul. Milady Horákové zpět do budovy bývalé OHS na Polní ulici, která se uvolnila po uzavření laboratoře ZÚ.

Dále je uveden stručný přehled několika vybraných oblastí činnosti svitavského územního pracoviště Krajské hygienické stanice Pardubického kraje, které se dotýkají ochrany veřejného zdraví ve městě Svitavy.

6.3.1 OCHRANA PŘED INFEKČNÍMI NEMOCEMI

V roce 2008 zůstal dlouhodobý trend ve výskytu infekčních onemocnění příznivý, stejně tak jako v předchozích letech. Počátkem roku byl zaznamenán vyšší výskyt akutních respiračních onemocnění (ARI), ale nebylo dosaženo epidemického prahu. Kromě ARI je pro jarní a zimní měsíce charakteristický výskyt spály a infekční mononukleózy, které zejména postihují dětské školní a předškolní kolektivy a dospívající. Celoročně převážně u malých dětí byly diagnostikovány plané neštovice (65 případů). V průběhu roku došlo k mírné změně spektra infekčních onemocnění. Po dlouhé době evidujeme 2 případy pertusse, pro které je známější označení černý či dávkový kašel. Vzhledem k tomu, že celorepublikově došlo k nárůstu tohoto onemocnění, je připravena změna v očkovacím schématu, tj. počítá se se zavedením dalšího přeočkování v 11 letech věku dítěte. Od poloviny roku 2008 se šířila v Praze a posléze v dalších krajích virová hepatitida A (VHA). Kromě jednoho potvrzeného případu (import ze zahraničí), nebylo zaznamenáno ve Svitavách ohnisko VHA. Protiepidemická opatření se nařizovala ve vztahu ke kontaktům s VHA, žijícím ve Svitavách a dojíždějícím za prací či za studiem do jiných krajů v ČR. Z alimentárních nálezů zaujímá již dlouhou dobu přední pozici salmonelóza a jí podobná campylobacteriíza. Výskyt nemocí je dán změnami stravovacími zvyklostmi (kuřecí maso, polotovary) a také cestovatelskými aktivitami. Přestože v roce 2008 evidujeme na okrese více případů klíšťové meningoencefalitidy, ve Svitavách onemocněla pouze jedna osoba. Přehled některých vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách přináší graf na obrázku 6.3.1.

Obr. 6.3.1 Přehled vybraných infekčních onemocnění ve Svitavách v roce 2008

6.3.2 KVALITA PITNÉ VODY

Zdravotní nezávadnost a kvalita pitné vody ze skupinového vodovodu Svitavy podléhá průběžné kontrole provozovatelem vodovodu, který je povinně předává do celostátního elektronického systému, provozovaného hygienickou službou. Mimo to má provozovatel vodovodu povinnost zajistit, aby odběratelům dodávané pitné vody byly k dispozici aktuální informace o jakosti dodávané pitné vody.

V roce 2008 se ve Svitavách nevyskytly závažnější problémy s kvalitou pitné vody. Vodovod Svitavy čerpá vodu z podzemních zdrojů. Jedná se o kvalitní pitnou vodu. Vlivem posilujících vrtů čerpajících vodu z nižší spodnoturonské zvodně, vybudovaných v roce 2006, se snížil obsah dusičnanů, který se v kontrolních rozborech od poloviny roku 2007 pohybuje podle momentálního poměru čerpání vody z různých zdrojů v rozmezí cca 3 – 35 mg/l (limit je 50 mg/l).

6.3.3 KVALITA VODY KE KOUPÁNÍ

Povinné provozní kontrole podléhá i zdravotní nezávadnost a kvalita vody používané obyvateli města ke koupání. V provozu krytého bazénu a venkovního letního koupaliště se v roce 2008 z hlediska kvality a zdravotní nezávadnosti vody nevyskytly závažnější problémy.

Kvalita vody v rybníku Rosnička, který je zařazen do celostátního seznamu vodních ploch využívaných veřejností ke koupání, jejichž kvalitu vody sleduje hygienická služba, však byla i v roce 2008 nejhorší ze všech koupacích oblastí Pardubického kraje. Po celou letní sezónu se pohybovala podle různých ukazatelů v hraniční úrovni, která již může způsobovat problémy

citlivým jedincům. Problémem zde ani tolik nepředstavují obávané sinice, nýbrž bakterie fekálního původu a vysoký obsah živin, který podporuje masivní rozvoj zelených řas a smyslové závady vody. Aktuální informace o kvalitě vody na Rosničce během letní sezóny jsou k dispozici na internetových stránkách KHS Pardubického kraje: www.khspce.cz

6.3.4 OHROŽENÍ ZDRAVÍ HLUKEM

Mezi faktory životního prostředí, které často znepříjemňují život lidem ve městech, patří hluk. Pro hlukovou zátěž v místech pobytu lidí jsou stanovené závazné hygienické limity, které v případě hluku ze stacionárních zdrojů (průmysl, ventilace objektů, hudební produkce) vycházejí z obtěžujícího účinku hluku u průměrně citlivých jedinců. Lidé s vyšší citlivostí na hluk tedy mohou být obtěžováni i hlukem podlimitním. Vyšší jsou limity pro hluk z dopravy, které jsou v podstatě vyjádřením kompromisu mezi snahou o ochranu zdraví a realitou života a i při jejich dodržení nelze zdravotní riziko při dlouhodobé expozici vyloučit.

KHS v roce 2007 řešila ve Svitavách dvě stížnosti na hluk z výrobní činnosti a dále stížnost na hluk z hudebních akcí pořádaných v Lánské zahradě. Větším problémem je dopravní hluk, obzvláště v okolí silnic I. třídy. Ve Svitavách jde hlavně o průtah silnice I/43, kde dochází u přilehlé zástavby podle výsledků měření k překročení hygienického limitu hluku v noční době cca o 9 dB. KHS sice v roce 2008 uložila za překračování limitů hluku z dopravy v rámci kraje Ředitelství silnic a dálnic ČR pokutu ve výši 500 000 Kč, avšak reálným řešením ve Svitavách bude až vybudování obchvatu, který je projekčně připraven.

6.3.5 OCHRANA ZDRAVÍ DĚTÍ A MLÁDEŽE

Vzhledem k ochraně zdraví dětí a mládeže a zdravému životnímu stylu mají svou důležitou úlohu základní a mateřské školy. Jednou z hlavních náplní kontrol pracovníků oddělení hygieny dětí a mladistvých je proto sledování podmínek v těchto zařízeních z hlediska prostor, jejich uspořádání, mikroklima, osvětlení, úklidu, vybavení vhodným nábytkem, možností pohybové aktivity dětí jako prevence vadného držení těla, stravování, pitného režimu a údržby venkovních hracích ploch a pískovišť.

V loňském roce byla provedena komplexní prověrka na jedné základní škole ve Svitavách a jako každoročně proběhly kontroly hygienické úrovně v zařízeních školního stravování, kde ve Svitavách nebyly shledány nedostatky. Vzhledem ke zvýšenému výskytu virové žloutenky typu A byly kontroly a poučení personálu zaměřeny i na prevenci možností šíření tohoto onemocnění.

V říjnu 2008 proběhl mimořádný státní zdravotní dozor ve školních stravovacích zařízeních se zaměřením na přítomnost melaninu v mléčných výrobcích pocházejících z Číny. Při kontrolách nebyly zjištěny žádné mléčné výrobky, které by obsahovaly tuto látku.

6.3.6 HYGIENICKÁ ÚROVEŇ HROMADNÉHO STRAVOVÁNÍ

Do kompetence dozorové činnosti KHS spadají z hlediska dodržování hygienických požadavků a pravidel a tedy minimalizace rizika vzniku alimentárních nákaz provozovny hromadného stravování – restaurace, pohostinství, bufety, bary, závodní kuchyně a výdejny.

Pracovníci oddělení hygieny výživy provedli v loňském roce ve městě Svitavy 66 kontrol stravovacích provozů. Závady, které vedly k uložení pokuty, byly zjištěny v 36 případech, což představuje 54 % z kontrolovaných zařízení. Uloženo bylo rovněž 36 blokových pokut v celkové výši 55 000,- Kč. Nejčastější nedostatky jsou již tradičně zjišťovány v dodržování lhůt spotřeby a

to jak surovin-potravin k výrobě pokrmů, tak především doby výdeje vlastních pokrmů a dále pak v dodržování vyhovujících teplot při úchově a skladování surovin i hotových jídel.

V některých případech byly sankce ukládány také za závady stavebního charakteru a nevyhovující technické vybavení provozoven a také za nevypracování a nezavedení kontrolního systému výroby v kritických bodech (HACCP).

6.3.7 OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI

KHS kontroluje v rámci státního zdravotního dozoru na všech pracovištích úroveň pracovního prostředí, zajištění lékařské preventivní péče, zajištění sanitárního zařízení pro pracovníky, zásobování pitnou vodou, zacházení a skladování chemických látek a přípravků zařazených jako žiraviny, toxické látky, karcinogeny, a mutageny, kontroluje správnost předložené kategorizace prací a šetří stížnosti na úroveň pracovního prostředí, popř. i dopady výroby na okolí. Provádí spolu s akreditovanými laboratořemi inspekční měření faktorů pracovního prostředí. V rámci tzv. preventivního dozoru posuzuje projekty nových staveb, změny užívání staveb a změny technologií výroby, konzultuje vhodnost umístění staveb, řešení nových provozoven, návrhy na zlepšení pracovního prostředí.

V roce 2008 byly prováděny kontroly firem s rizikovými pracovišti. Ve Svitavách byly provedeny kontroly v 54 subjektech se 192 rizikovými pracovišti. Kontrola je zaměřena na snižování rizikovosti práce, zvažují se opatření na snížení rizik, kontroluje se plnění povinností zaměstnavatelů daných zákoníkem práce a zákona č. 258/2000 Sb. Nově se zaměřila pozornost na používání nanotechnologie a prodej či používání biocidů. Měřeními vibrací se zjišťují rizika při používání vibračních nástrojů. Časté jsou případy překračování hranice lokální svalové zátěže, což obecně souvisí se zaváděním pásové výroby a zvyšováním tempa práce.

Ve Svitavách provádělo oddělení hygieny práce KHS v roce 2008 na žádost Centra pracovního lékařství Krajské nemocnice Pardubice 6 šetření za účel ověření vzniku nemocí z povolání. Jednalo se hlavně o již zmíněné onemocnění horních končetin z přetěžování. Jedno šetření se týkalo alergie a nemoc z povolání byla potvrzena.

Bylo též provedeno 1 šetření za účelem stížnosti na mikroklimatické podmínky na pracovišti. K objektivizaci šetření bylo provedeno měření a stížnost byla vyhodnocena jako oprávněná. Náprava byla v krátkém čase zajištěna.

6.3.8 BEZPEČNOST A NEZÁVADNOST PŘEDMĚTŮ BĚŽNÉHO UŽÍVÁNÍ

KHS vykonává dozorovou činnost též nad předměty běžného užívání, v praxi jde o kosmetické výrobky, výrobky přicházející do styku s potravinami a pokrmy, výrobky a hračky pro děti ve věku do tří let. Tyto předměty jsou sledovány především z hlediska možné zátěže populace chemickými látkami, ale i z hlediska mikrobiologické kontaminace – např. u kosmetiky.

Ve Svitavách byly provedeny 4 kontroly u prodejců kosmetických výrobků, 4 kontroly u prodeje výrobků přicházejících do styku s potravinou (nejčastěji kuchyňské vybavení) a 6 kontrol u prodejců hraček a výrobků pro děti do 3 let věku. V žádném případě nebyly zjištěny závažné hygienické nedostatky. V rámci kontrol jsou též odebírány vzorky prodáváných výrobků k laboratornímu testování především na přítomnost škodlivých chemických látek. Všechny vzorky vyhověly příslušným hygienickým předpisům.

Dále proběhly 2 kontroly u výrobců předmětů běžného užívání, 1x výroba keramiky, 1x výroba obalových materiálů, ve všech případech bez závad.

Na základě hlášení varování pro spotřebitele mezinárodním systémem RAPEX, který upozorňuje na nebezpečné nepotravinářské výrobky (kosmetika, výrobky určené pro děti ve věku do tří let a hračky), je průběžně prováděna kontrolní činnost. V jednom případě byl nalezen u prodejce kosmetiky výrobek, který je dle svého obalu lehce zaměnitelný s potravinou a tím nebezpečný

zejména pro děti, což naše příslušná legislativa nepovoluje. Výrobky byly staženy z prodeje. Informace a varování před nebezpečnými výrobky jsou vyvěšovány na úřední desce KHS (ve Svitavách na územním pracovišti Polní 2).

6.4 NEZÁVISLÉ EKOLOGICKÉ ORGANIZACE

6.4.1 ČINNOST ZO ČSOP „RYBÁK“ V ROCE 2008

V oblasti praktické ochrany přírody jsme v roce 2008 zajišťovali druhý ročník záchranného transferu obojživelníků v Hradci nad Svitavou, kde dříve docházelo ke zbytečným ztrátám na životech zejména žab. Nakonec v období dubna až května jsme přenesli za pomoci téměř 35 osob více než 2.600 jedinců pěti druhů obojživelníků, zejména ropuchy obecné.

Veřejnosti jsme nabídli 3 terénní vycházky za poznáním naší přírody. První se konala v rámci „Vítání ptačího zpěvu“, a uskutečnila se za účasti 28 zájemců v okolí města Polička. V červnu jsme se podíleli na nultém ročníku celostátní akce ČSOP „Setkání s.....“, při které jsme představovali vodní a mokřadní živočichy v okolí svitavských rybníků a zatopeného pískovcového lomu v lesích směrem na Valdek. Zde jsme pozorovali především žáby a řadu druhů vodního hmyzu, zatímco u rybníků jsme se soustředili na vodní ptactvo. Podzimní „Ptačí festival“ se konal tradičně u opatovských rybníků Hvězda a Nový. Dvacet obdivovatelů ptáků mělo možnost vidět nebo slyšet 53 ptačích druhů, včetně například vzácného orla mořského.

19.listopadu vyšla první brožura, kterou vydala naše organizace. Jmenuje se „Výskyt a ochrana netopýrů na Svitavsku“ a za finanční pomoci Pardubického kraje a města Svitavy ji sepsal J. Mach. Určena je především pro úřady a školy. Kromě přehledu na Svitavsku dodnes známých a zjištěných druhů v ní čtenář může najít přehled míst, kde lze netopýry pozorovat nebo radu jak se v případě nálezu netopýra zachovat.

Mezi tradiční pracovní aktivitu pak patří naše zapojení do nejrůznějších monitorovacích a mapovacích programů. Za zmínku například stojí účast v Mezinárodním sčítání vodního ptactva, které probíhá vždy v lednu. Zaměřujeme se na vodní plochy (rybníky a nádrže) a vodní toky (řeka Křetínka a Svitava). Kromě našich členů se nám daří získávat pro sčítání i žáky a studenty ze svitavských škol.

Výsledky akce „Ptáci na prahu jara 2008“.

Po několika ročnících, kdy jsme vyzývali školní mládež a veřejnost k pozorování ptáků v zimním období, jsme pro tento rok zvolili předjarní čas. Výzva znovu směřovala mezi děti, mládež a širokou veřejnost. Nechyběla samozřejmě prezentace v médiích. Počasí nám však první březnový víkend nepřálo (vichřice), a tak jsme „nezaložili ruce do klína“ a snažili jsme se podnitit k účasti „ve druhém kole“ o týden později. To se nakonec docela neminulo účinkem, neboť jsme obdrželi hlášení o pozorování ptáků celkem od 24 zájemců a nadšenců. Byli jsme však především rádi, když se nám sešla hlášení z řad veřejnosti (zejména od dětí) a pak i ze tří škol svitavské oblasti - ZŠ ve Vendolí, ZŠ v Březové nad Svitavou a Gymnázia ve Svitavách, celkem od 16 žáků a studentů.

Nejvíce jich bylo ze základní školy ve Vendolí. Tuto školu jsme nakonec osobně navštívili, abychom předali snaživým žákům pod vedením paní ředitelky Romany Jůzové drobné odměny a ptačí budku (sýkorník), která by měla viset v na školní zahradě. Nakonec tedy zprávy přišly z nejrůznějšího prostředí 15 obcí a měst od Litomyšle po Rozhraní (Svitavy, Březová nad Svitavou, Litomyšl a Dětrichov, Hradec nad Svitavou, Chrastová Lhota, Janov, Javorník, Opatov, Půlpecen, Radiměř, Rohozná, Sklené, Starý Svojanov a Vendolí).

Kromě běžných a známých druhů ptáků, kteří u nás přezimují, jsme zaznamenali i méně běžné opeřence jako například kormorán velký, skorec vodní, ťuhýk šedý, puštík obecný nebo havran polní, ale také první posly jara - potápka roháč, holub doupňák, čejka chocholátá, konipas bílý, skřivan polní nebo špaček obecný. Největší raritou bylo pozorování 12-ti táhnoucích jeřábů popelavých, které se podařilo sledovat na 3 místech od Březové nad Svitavou po poldr u Žichlíčku. Celkový počet spatřených druhů ptáků byl 69 (z 13 řádů).

6.4.2 ZO ČSOP ZELENÉ VENDOLÍ

ZO ČSOP Zelené Vendolí je nezisková organizace, cílem je záchrana a péče o zraněné či jinak handicapované volně žijící živočichy. K tomu se přidružuje činnost ekocentra.

Naším cílem je přispívat k druhové rozmanitosti v naší přírodě, k zachování populací volně žijících zvířat.

Jde hlavně o etický a humánní přístup, o naši snahu alespoň částečně odčinit antropogenní vlivy, které negativně ovlivňují životy zvířat. V mnoha případech pro ně znamenají velké utrpení a strádání. Způsobují jejich přímé ohrožení, úrazy, onemocnění.

Územní působnost našeho zařízení je dána dohodou v rámci Národní sítě stanic, fungující pod patronací ČSOP.

Dle této dohody zajišťujeme komplexní péči o zraněné volně žijící živočichy v Pardubickém kraji a v částech krajů Jihomoravský a Vysočina.

V roce 2008 jsme měli příjem 380 zvířat, vypuštěno zpět do volné přírody bylo asi 70 %. Velkou část přijatých zvířat tvoří mláďata, dále pak dravci popálení a jinak zranění od elektrovodů, ptáci zranění u silnic. Před zimou máme tradičně velký příjem ježků a letos nebývalé množství netopýrů.

Při ZS funguje ekocentrum, které nabízí soutěže pro děti, výstavy, přednášky, poradenství, víkendové i prázdninové pobyty ve stanici, exkurze do přírody, prohlídky záchranné stanice pro veřejnost. Ekoporadna poskytuje odpovědi, které pokrývají oblast ochrany přírody a životního prostředí a spolupracuje s veřejnou správou.

Velký zájem především škol a školek je o prohlídku areálu stanice s výkladem. Prohlídky pro školy je nutno dohodnout telefonicky. Pro širší veřejnost máme otevřeno ve čtvrtek a v neděli od 14 do 17 hodin.

Naše aktivity probíhají za podpory města Svitavy a Pardubického kraje.

Srdečně zveme na návštěvu a podrobnější informace naleznete na sweb.cz/zelene.vendoli.

6.5 INVESTICE DO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ V ROCE 2008

V tabulce 6.5.1 jsou uvedeny investice do životního prostředí financované z městského rozpočtu nebo rozpočtu organizací městem zřízených.

Tab. 6.5.1 Investice do životního prostředí v roce 2008

Akce	Výše finančních prostředků (v tis. Kč vč. DPH)	Garant
Automatická měř. stanice ovzduší	30	OŽP
Celoplošná deratizace	146	OŽP
Čištění komunikací	2.976,8	TSMS
ČOV – intenzifikace – splátka půjčky	788	OŽP
ČOV – PD v rámci přípravy „Intenzifikace ČOV“	4.850	OŽP
Ekologická výchova	76	OŽP
Kamerový systém - Sběrný dvůr	14,2	OŽP
Kanalizace ul. Pod Viaduktem	2.168,9	VS
Kanalizace ul. Riegrova	607,1	VS
Kanalizace opravy	411,9	VS
Kontejnerové stání - ul. Chelčického, Olbrachtova	96,7	OŽP
Likvidace černých skládek	75,8	OŽP
Myslivosť	19,9	OŽP
Odborná správa měst. lesů	89,3	OŽP
Opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu, II. etapa (přípravné práce)	690,2	SVS
Ošetření významných stromů	43	OŽP
Pěstební činnost	184	OŽP
Projekt na protipovodňová a protierozní opatření ve správním obvodu ORP Svitavy	60,7	OŽP
Provoz sběrného dvora	148,7	OŽP
Příspěvek vícečlenným domácnostem na úhradu poplatku za komunální odpad	71,7	OŽP
PD na rekonstrukci sběrných míst na separovaný odpad	555,6	OŽP
PD na rekonstrukci mostů a lávek na Lačnovském potoce a řece Svitavě	1.392	OD
PD na rekonstrukci kanalizací	956,2	VS
PD na rekonstrukci vodovodů	1.229	SVS
Stanice pro záchranu Volně žijících zvířat	80	OŽP
Útulek pro opuštěné psy	149,5	OŽP
Veřejná zeleň	8.183	TSMS
Vodoměry	227,6	SVS
Zateplení panelového domu ul. Felberova č.p. 17-29	10.876	OI
Finanční prostředky celkem	37.197,8	

Zdroj: OŽP MěÚ Svitavy

Vysvětlivky:

OSM – odbor správy majetku MěÚ Svitavy

OŽP – odbor životního prostředí MěÚ Svitavy

SVS – Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí

TSMS – Technické služby města Svitavy

VS – VODA A SPORT, s. r. o.

OD – odbor dopravy MěÚ Svitavy

OI – odbor investiční MěÚ Svitavy

PD – projektová dokumentace

6.6 SVITAVY V ČÍSLECH MĚSTSKÉ STATISTIKY

6.6.1 VÍTE, ŽE ...

- Svitavy měly k 31.12.2008 17.330 obyvatel (z toho 164 cizinců)
- k trvalému pobytu se přihlásilo 554 občanů
- v loňském roce se narodilo 183 malých Svitaváčků
- nás v loňském roce navždy opustilo 173 občanů
- se do Svitav přistěhovalo 447 občanů a pro odstěhování se rozhodlo 285 občanů
- se v rámci obce se přestěhovalo 505 lidí
- u Městského úřadu bylo uzavřeno 100 sňatků
- 87 občanům zbaveným nebo omezeným k právním úkonům zajišťuje odbor sociálních věcí a zdravotnictví výkon funkce opatrovníka
- je ve Svitavách 3186 domů
- máme 205 ulic
- město Svitavy vlastní (k 31.12.2008) 638 bytových jednotek, z toho 72 v panelových domech
- v roce 2008 město prodalo 108 bytových jednotek, z toho bylo 91 v panelových domech
- bylo vydáno 4.524 občanských průkazů a 1.671 cestovních dokladů
- bylo ověřeno 7.754 listin a podpisů
- bylo vydáno 1.770 výpisů z rejstříku trestů
- prostřednictvím služby Czech POINT bylo vydáno 443 ověřených výstupů
- na poplatcích za psy bylo vybráno 571.821,- Kč, poplatky ze vstupného činily 33.879,- Kč, z ubytovací kapacity 99.120,- Kč a ze zařízení lidové zábavy (kolotoče) 16.000,- Kč

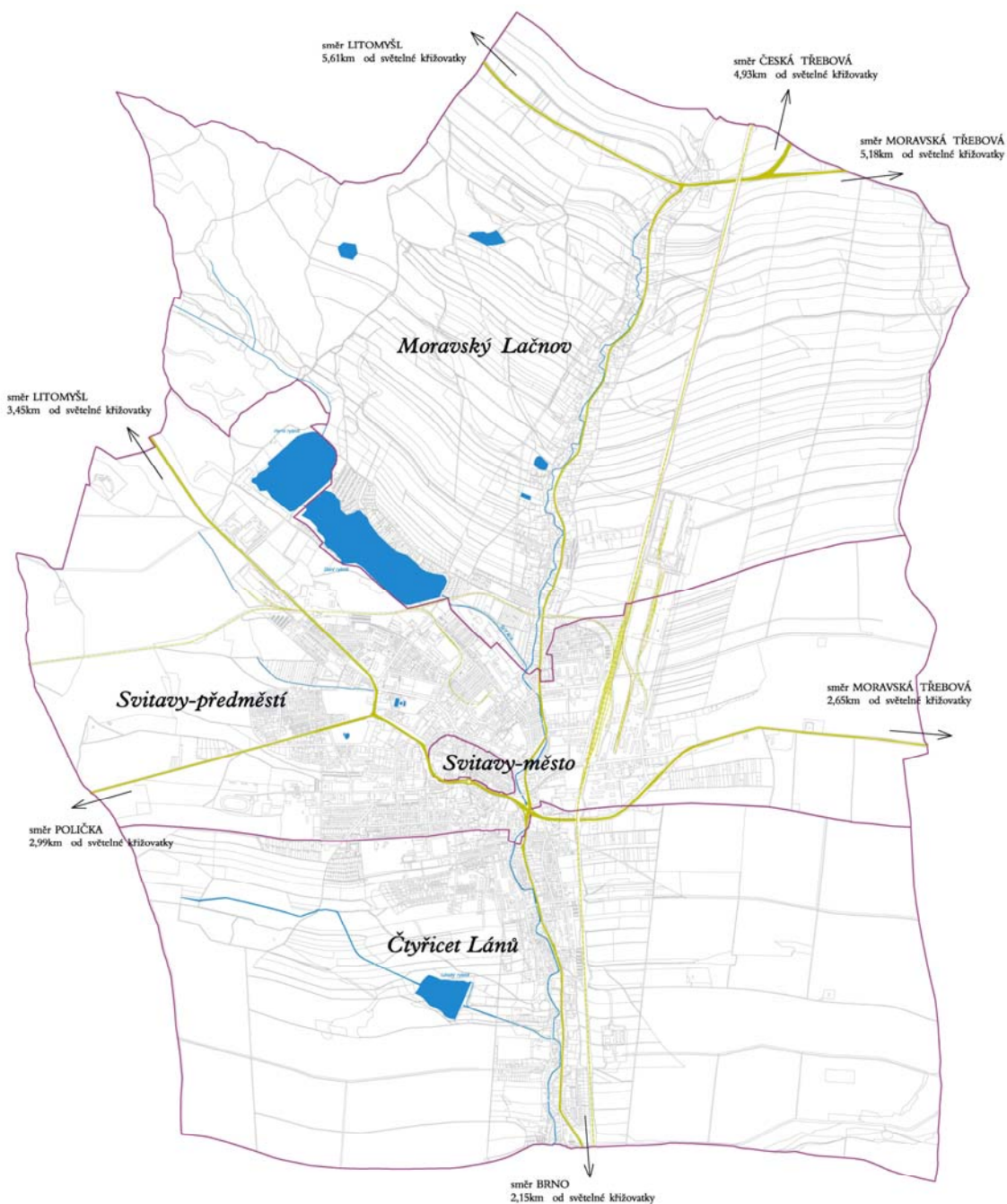
6.6.2 NEZAMĚSTNANOST VE SVITAVÁCH

Míra nezaměstnanosti činila ve Svitavách k 31.12.2008 9,14 %. Celkem bylo k tomuto datu 837 nezaměstnaných (424 mužů a 413 žen). Ekonomicky aktivních obyvatel bylo k tomuto datu 9.155.

6.6.3 KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ MĚSTA SVITAVY

Město Svitavy se skládá ze čtyř katastrálních území – Svitavy město, Moravský Lačnov, Svitavy předměstí a Čtyřicet Lánů. Celková rozloha města je 3133,4 ha.

Na obrázku 6.6.4.1 je znázorněna katastrální mapa města Svitavy.

Vypracoval: OI MěÚ Svitavy

„Ekoznámka 2009“ – 1. místo v kategorii Město Svitavy

Kateřina Stündlová, ZUŠ Svitavy

7. ZÁVĚR

7.1 ZPRÁVA O STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008

Cílem této zprávy je popsat změnu životního prostředí ve Svitavách v období 1995 až 2008, analyzovat příčiny dosavadního vývoje a naznačit další vývoj.

7.1.1 VÝVOJ STAVU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH V ROCE 2008

V roce 2008 došlo ke zlepšení stavu životního prostředí ve Svitavách i k vytvoření podmínek pro zlepšení tohoto stavu v příštích letech:

- ovzduší

V roce 2008 bylo provedeno zateplení bytového domu na ul. Nová 2, který je ve vlastnictví Lidového bytového družstva ve Svitavách. Zároveň bylo dokončeno zateplení panelového domu Felberova 17 - 29 ve vlastnictví města. Provedené zateplení bude mít vliv na další snížení tepelných ztrát a snížení produkce emisí v dalších letech.

Kvalita ovzduší v roce 2008 ve Svitavách z pohledu spektra základních sledovaných škodlivin nijak nevybočovala z nastoleného trendu při srovnání s posledními lety a odpovídá vcelku celorepublikovému vývoji z pohledu sledovaných ročních imisních charakteristik.

Koncentrace kovů jsou ve vztahu k ostatním sledovaným lokalitám relativně nízké a Svitavy se zařazují mezi lokality s nejnižším stupněm znečištění.

- pitná voda

V roce 2008 se projevil další pokles obsahu dusičnanů v pitné vodě. Průměrná kvalita vody v tomto ukazateli činila 19,2 mg/l, což představuje proti roku 2007 pokles o 3 mg/l.

Dobrovolný svazek obcí Skupinový vodovod Svitavy zajistil územní rozhodnutí na investiční akci „opatření na zlepšení kvality pitné vody a dostavba skupinového vodovodu – II. etapa“, jejíž součástí má být zbudování 2 nových vrtů v prameništi Olomoucká a Lány, které mají zajistit další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě (norma je 50 mg/l). Žádost o dotaci na tuto akci byla podána v lednu 2009.

- odpadní voda

V roce 2008 byla dokončena rekonstrukce kanalizace v ul. Pod Viaduktem. Dále byla dokončena příprava obnovy kanalizací v ulici Chelčického, Mánesova, Alešova a Švabinského. Stavební práce na rekonstrukci těchto kanalizací byly zahájeny v dubnu roku 2009. Realizace bude mít vliv na další snížení znečištění podzemních vod a zamezení průsaku balastních vod do kanalizace.

Provoz ČOV se vyznačoval poměrně vysokou stabilitou procesu a vysokou účinností čištění. Pozornost byla zaměřena především na odstraňování fosforu a dusíku z vypouštěných odpadních vod.

- protipovodňová ochrana města

V září roku 2008 byly zahájeny práce na 2. etapě úpravy Lačnovského potoka, a to na zkapacitnění koryta, které hradí správce toku, Zemědělská vodohospodářská správa s.p. Město

Svitavy, jako vlastník mostů a lávek zahájí práce na jejich rekonstrukci v roce 2009. Kompletně bude úprava Lačnovského potoka dokončena v roce 2010. Přes plánované dokončení díla v roce 2010 je důležité, že vlastní zkapacitnění koryta bude provedeno z větší části ještě v roce 2009.

Obtížnější situace je v přípravě závěrečné 3. etapy protipovodňových opatření na řece Svitavě. Doposud nebyl se správcem toku, Povodí Moravy s.p., dohodnut další postup.

V roce 2008 se podařilo využít závěry projektu na posouzení návrhu protipovodňových opatření obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) Svitavy dokončeného v prosinci 2007. Návrhy poldrů a dalších opatření, které by měly významně ovlivnit zachycení vody v horním povodí řeky Svitavy, totiž využije Pozemkový úřad v rámci probíhajících i připravovaných pozemkových úprav. V současné době jsou rozpracovávány návrhy čtyř poldrů a záchytného příkopu v katastru obce Hradec nad Svitavou a jednoho poldru na Studeném potoce ve Svitavách. Tato opatření významně přispějí k ochraně před povodněmi především v obcích Rozhraní, Brněnec, Březová nad Svitavou a Hradec nad Svitavou a samozřejmě i ve Svitavách.

Město Svitavy využilo zpracovaný projekt pro přípravu dalších dvou poldrů na území města, a to konkrétně na Lačnovském potoce (na konci průmyslové zóny) a Ostrém potoce (mezi pískovnou a vodárenským lesem).

- odpady

Celkové množství vyprodukovaných komunálních odpadů občany města Svitavy činilo v roce 2008 celkem 4.546,7 tun. Přestože je na skládkách ukládáno velké množství komunálního odpadu 3.535,5 tun, podíl vytríděných a znovu využitelných složek odpadu dosáhl v roce 2008 hodnoty 1.011,20 tun, což z celkového množství komunálního odpadu činí 22,3 %. Podíl vytríděných složek (papír, plasty, sklo) se oproti roku 2004 zvýšil o cca 460 tun, což je příznivý ukazatel. Příznivý je rovněž trvalý dlouhodobý růst těchto vytríděných složek. Snižující se množství komunálního a velkoobjemového odpadu má také příznivý vliv na cenu poplatku za komunální odpad, kterou město platí společnosti LIKO SVITAVY a.s. Při rostoucích nákladech na provoz svozu a při zvyšujících se zákonných poplatcích za uložení odpadů na skládkách poplatky od občanů zůstávají v podstatě na stejné úrovni.

V roce 2008 se podařilo průběžně likvidovat nově vznikající nepovolené skládky odpadu na pozemcích v majetku města. Z rozpočtu města byla na tuto činnost vynaložena částka ve výši 75.800,- Kč.

- ekologická výchova

Pro školy i veřejnost byly připraveny akce v rámci „Dne Země“. ZO ČSOP Zelené Vendolí zajišťovala výukové programy se zaměřením na ekologii v rámci exkurzí do záchrané stanice volně žijících handicapovaných živočichů. Cílem této činnosti je zprostředkovat porozumění k přírodě, posílit ohleduplnost a odpovědnost člověka k přírodě, k životnímu prostředí, k sobě i k druhým.

7.1.2 PŘETRVÁVAJÍCÍ PROBLÉMY V OBLASTI ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ VE SVITAVÁCH

Přes dosažené pozitivní výsledky dosud přetrvávají v oblasti životního prostředí ve Svitavách následující problémy:

- ovzduší

Dle imisních limitů přílohy č. 1 k nařízení vlády č. 350/2002 Sb. došlo z hlediska kvality ovzduší v roce 2008 ve čtyřech dnech roku k překročení průměrné denní koncentrace znečišťujících látek u polévatého prachu. Pro informaci uvádíme, že v roce 2007 došlo k překročení v deseti případech a v roce 2006 ve třiatřiceti případech.

Lze předpokládat, že se na překročení imisních limitů podílí především lokální topeniště rodinných domů, částečně zátěž z dopravy, klimatické podmínky a vzhledem k převládajícím směrům větru ve Svitavách (západní, severozápadní) i pokračující stavební činnost v přílehlé oblastní části „Na Vějíři“.

- voda

Do konce roku 2010 musí město Svitavy zajistit náročné limity čištění odpadních vod na čistírně odpadních vod (dále jen „ČOV“). S ohledem na komplikovanost přípravy a následné financování úpravy ČOV byla již v roce 2005 připravena studie řešení úpravy technologie a následně podniknuty další kroky pro přípravu a financování tohoto projektu. Cílem modernizace je zjistit podmínky pro čištění výhledového množství i látkového zatížení přiváděných odpadních vod a dosažení kvality vyčištěných odpadních vod v souladu s Nařízením vlády č. 229/2007 Sb. Celkový rozsah nutných úprav je však nad finanční možnosti města. V měsíci květnu 2008 byla podána žádost o podporu v rámci 3. výzvy Operačního programu životní prostředí v oblasti intervence 1.1 – Snížení znečištění vod. Rozhodnutí o poskytnutí podpory obdrželo město v dubnu 2009. Samotná realizace akce by měla proběhnout v období 2009 – 2011. Pro zahájení stavebních prací bude nutné vybrat zhotovitele a především uzavřít smlouvu o financování s poskytovatelem dotace, kterým je Státní fond životního prostředí ČR.

Technický stav části vodovodů a kanalizací ve městě bohužel odpovídá jejich stáří. Vodovody vykazují ztráty vody a netěsné kanalizační stoky způsobují únik odpadních vod do vod podzemních nebo naopak při zvýšené hladině spodních vod způsobují nátok balastních vod na ČOV, což má nepříznivý vliv na technologický proces čištění.

Obsah dusičnanů je v různých částech města odlišný vzhledem k rozdílnému systému jímání pitné vody z vrtů s rozdílným obsahem dusičnanů a rozdílnou vydatností. Nejvyšší kvalitu tak vykazuje pitná voda, odebíraná v severní části města, vyšší v jeho jihozápadní části. Obsah dusičnanů je i tak hluboko pod normou 50mg/l. Tento stav by mělo dále vylepšit zbudování dalších vrtů ze spodnoturonské zvodně s minimálním obsahem dusičnanů.

- odpady

Stále vznikají nové nepovolené skládky odpadů, a to nejčastěji na pozemcích v centru města a sídlištích.

Na území města se nacházejí dvě ekologické zátěže. První z nich je areál a. s. LIKO SVITAVY na ul. Tolstého, kde je zmapována kontaminace půdy ropnými látkami. Vzhledem k jílovému podloží tato zátěž nepředstavuje reálné nebezpečí pro životní prostředí.

Významnější zátěží je výskyt PCE látek v bývalém areálu čistírny oděvů bývalého s. p. PSBH u autobusového nádraží. V roce 2000 bylo ukončeno sanační čerpání z důvodu vyčerpání prostředků PSBH s. p. v likvidaci.

Společnost Vodní zdroje Chrudim s.r.o. na obě zátěže zpracovala studie, které zhodnocují jejich přirozené odbourávání. Ze závěrů studií vyplývá, že nehrozí ohrožení životního prostředí.

- příroda a krajina

Živá příroda dosud nestačila ve větším rozsahu pozitivně reagovat na snížení znečištění a na aktivní opatření k její ochraně.

Počet živočišných a rostlinných druhů v různém stupni ohrožení je dosud vysoký. Tento stav se bude pravděpodobně měnit jen pomalu.

- stížnosti obyvatel

V roce 2008 byly řešeny na různých úrovních orgánů státní správy stížnosti, připomínky obyvatel na hluk, zápach a obtěžování prachem. Na různých úrovních proto, že každému orgánu státní správy je svěřena jiná kompetence – např. Okresní hygienické stanici (dále jen „OHS“) problematika týkající se obtěžování hlukem, České inspekci životního prostředí (dále jen

„ČIŽP“) provoz velkých zdrojů znečišťování ovzduší apod. Stížnosti a připomínky obyvatel se týkaly především těch částí města, kde se dotýká průmyslová nebo výrobní část města s obytnou zástavbou.

Další připomínky obyvatel jsou většinou řešeny odborem životního prostředí MěÚ ve Svitavách nebo městskou policií. To se týká především porušování vyhlášek města, jako např. zakládání černých skládek, znečišťování ovzduší, venčení psů a jejich volný pohyb na veřejných prostranstvích, týrání zvířat a celá řada dalších případů.

7.1.3 OČEKÁVANÝ VÝVOJ

- ovzduší

V nejbližších letech lze očekávat stabilní nízké emise u velkých zdrojů zajišťujících výrobu tepla a teplé vody pro byty v panelových domech díky poklesu množství spáleného paliva v návaznosti na snížení ztrát tepla.

Očekávaný pokles emisí oxidů dusíku ze stacionárních zdrojů se zřejmě neprojeví odpovídajícím snížením jeho koncentrací v ovzduší vzhledem k trvalému růstu automobilové dopravy.

To, že se majitelé rodinných domů vrací ve stále větší míře k vytápění uhlím, pravděpodobně povede ke zvýšení koncentrací oxidu siřičitého a polévatého prachu. Zdrojem různých organických škodlivin může být spalování odpadů (především různých druhů plastů) v lokálních topeništích, především v případě, kdy dochází k nedokonalému spalování v důsledku přivření nebo uzavření přívodu vzduchu.

- voda

V souvislosti s plánovaným rozšířením odběru pitné vody ze spodnoturonské zvodně lze očekávat další snížení obsahu dusičnanů v pitné vodě.

Investice do intenzifikace ČOV a rekonstrukce kanalizačních řadů a s tím související omezení vypouštění odpadních vod do povrchových toků se projeví postupným zlepšováním kvality vod v řece Svitavě a ostatních tocích ve městě.

Dluh v nedostatečné obnově infrastruktury majetku vodovodů a kanalizací je příliš veliký. Postupná obnova tohoto majetku bude vyžadovat velké finanční prostředky a patrně delší časové období.

Přípravy na dokončení protipovodňových opatření na řece Svitavě a Lačnovském potoce a přístup správců vodních toků dávají předpoklad ke zvýšení ochrany obyvatel města a jejich majetku.

- odpady

Nejvýznamnějším krokem pro zlepšení v oblasti nakládání s odpady se v roce 2008 stalo otevření zrekonstruovaného sběrného dvora, jehož rekonstrukce byla dokončena v prosinci roku 2007. Pro veřejnost je sběrný dvůr otevřen od 1. dubna 2008. Nová, podstatně rozšířená otevírací doba a možnost odevzdat ve sběrném dvoře veškeré odpad včetně odpadů ze zeleně a stavebních odpadů již v prvním roce provozu omezila vznik nepovolených skládek v katastrálním území města Svitavy a i okolních obcí. Předpokládáme, že v roce 2009 dojde k dalšímu snížení nepovolených skládek a ke zvýšení množství odpadů odevzdávaných občany ve sběrném dvoře.

Připravovaný projekt ve spolupráci s TSMS - „Svitavy - sběrná místa pro separaci odpadů“ by měl po realizaci v roce 2009 s dokončením v roce 2010 přinést další zlepšení v oblasti třídění odpadů. Projekt řeší výstavbu čtyř nových a komplexní rekonstrukci dalších dvanácti sběrných míst včetně zvýšení počtu kontejnerů na jednotlivých stáních. Součástí projektu je i pořízení čtyř velkoobjemových kontejnerů na trávu a ostatní odpad ze zeleně.

V rámci krajského projektu společnosti EKO-Kom se pro rok 2009 podařilo městu Svitavy získat příslib za zapůjčení 40 kusů kontejnerů na tříděný odpad. Takto získané kontejnery by měly také pomoci ke zkvalitnění třídění odpadů ve městě Svitavy.

- půda a krajina

Snižování zornění zemědělské půdy a její zalesňování či zatravnění povedou v dlouhodobé perspektivě ke snížení vlivu větrné a vodní eroze a zvýšení ekologické stability krajiny.

- příroda

Pokračující snižování znečištění ovzduší a vod povedou k postupné regeneraci živé přírody. Podstatnější změny se však projeví se značnou časovou prodlevou.

7.2 PŘEHLED HLAVNÍCH ZKRATEK

AMS	Automatická měřicí stanice
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSN	Československé státní normy
DSO	Dobrovolný svazek obcí
HB	Havlíčkův Brod
Hr. n. SY	Hradec nad Svitavou
LIKO	LIKO SVITAVY, a. s.
LHP	Lesní hospodářský plán
KrÚ Pk	Krajský úřad Pardubického kraje
MěÚ	Městský úřad
MT	Moravská Třebová
OHS	Okresní hygienická stanice
OI	Odbor informatiky
OkÚ	Okresní úřad
OPŽP	Operační program životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSM	Odbor správy majetku
OŽP	Odbor životního prostředí
OŽPZ	Odbor životního prostředí a zemědělství
OVV	Odbor vnitřních věcí
REZZO	Registr emisí a zdrojů znečištění ovzduší
RŽP	Referát životního prostředí
SY	Svitavy
SVS	Skupinový vodovod Svitavy, dobrovolný svazek obcí
SZÚ	Státní zdravotní ústav
TSMS	Technické služby města Svitav
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
VHOS	VHOS, a. s. Moravská Třebová
VS	VODA A SPORT s.r.o.
WHO	World Health Organization – Světová zdravotnická organizace
ZPF	Zemědělský půdní fond
ŽP	Životní prostředí
ZÚ	Zdravotní ústav